

החוג לסייעוד
בית הספר למקצועות הבריאות
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
אוניברסיטת תל אביב

תכנית הסבת אקדמאים לסייעוד

סילבוסים שנה א'
תשפ"ה (2024-2025)

המחקר
של היום -
רפואת המחר

ooo
החוג לסייעוד,
אוניברסיטת תל אביב
**החומר שממנו
עשויים
אחים ואחיות**

תכנית הסבת אקדמאים לסייעוד

חוברת סילבוסים

שנה א'

תשפ"ה (2024-2025)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

תוכן עניינים

מס' קורס	עמוד
0162.7009	החייאה ועזרה ראשונה - תשפ"ה..... 4
0162.7300	סטטיסטיקה ושיטות מחקר - תשפ"ה..... 6
0162.7100	אנטומיה ופיזיולוגיה חלק א' - תשפ"ה 12
0162.7101	אנטומיה ופיזיולוגיה חלק ב' - תשפ"ה 15
0162.7220	מבוא לפסיכולוגיה לסייעוד - תשפ"ה 18
0162.7130	מבוא לבריאות הקהילה וקידום בריאות- תשפ"ה 23
0162.7126	בריאות העובד והסביבה תשפ"ה 36
0162.7002	מיקרוביולוגיה – תשפ"ה 42
0162.7109	כימיה וביוכימיה - תשפ"ה..... 48
0162.7131	התנהגות מקצועית, תיאוריות בסיסיות, רוחה בריאות וחולי - תשפ"ה 60
	נספחים 63
	נספח מספר 1 63
	נספח מספר 2 63
0162.7230	פסיכולוגיה התפתחותית לסייעוד - תשפ"ה 69
0162.7004	היבטים סיעודיים קליניים בתזונה- תשפ"ה..... 81
0162.7111	פרמקולוגיה – תשפ"ה 90
0162.7120	פתולוגיה כללית וספציפית - תשפ"ה 94
0162.7113	גנטיקה, אמבריולוגיה ורפואה מותאמת אישית - תשפ"ה 99
0162.7132	קבלת החלטות בסייעוד- תשפ"ה 107
	חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסיעוד במסגרת הוראת הקורס..... 108
0162.7123	טיפול כוללני - תשפ"ה..... 110
	חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסיעוד במסגרת הוראת הקורס*..... 115

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

123	מיומנות תמיכה יעוץ והדרכה א'- תשפ"ה	0162.7124
	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.	
127	סיעוד המבוגר עיוני- תשפ"ה	0162.7135
130	הנושא: מבוא לסייעוד המבוגר	0162.7136
131	הנושא: מערכת הנשימה	
133	הנושא: מערכת הלב וכלי דם	
134	מחלות כלי דם פריפריים	
135	הנושא: מערכת העיכול	
137	הנושא: מערכת הורמונאלית (אנדוקרינולוגיה)	
138	הנושא: מערכת השתן	
141	הנושא: מערכת חיסונית	
142	הנושא: מחלות עור וכוויות	
143	הנושא: מחלות עיניים	
144	הנושא: מחלות אף אוזן וגרון	
145	הנושא: מערכת העצבים	
146	הנושא: מערכת השלד והשרירים	
148	הנושא: מחלה ממארת (אונקולוגיה)	
149	הנושא: מערכת הדם והלימפה	
151	הנושא: הפרעות בשד	
152	חלוקת שעות הוראה של סיעוד המבוגר על פי פנימיות/ כירורגיות	
153	סיעוד המבוגר קליני- תשפ"ה	0162.7118
157	נספח א': חוזרים ונהלים למבדקי ידע	0162.7217
159	נספח ב': הנחיות לכתיבת מטלה מונחת בהתנסות קלינית ראשונה	
161	נספח ג'- הנחיות לכתיבת מטלה מונחת בהתנסות קלינית שניה	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

החייאה ועזרה ראשונה מתקשבת

שיעור ותרגיל- 2 ש"ס

מועד הקורס: תשפ"ה סמסטר א', יום ב' 28.10.24 | יום ג' 29.10.24

שעות: 08:00-15:00

איש קשר

מטעם חברת אלישע:

ארז יעקב- מנהל מחלקת הדרכה
מטעם חברת אלישע

דוא"ל:

erezy.elishamed@gmail.com

שעות קבלה: 10:00-18:00 בימים א'-ה' באמצעות מוקד ההדרכה בטל': 077-7901617

רציונל

הקניית ידע ומיומנויות בהגשת עזרה ראשונה לסטודנטים לסיעוד.

מטרות הקורס

חשיפת הסטודנטים למצבי החירום הרפואיים השכיחים ביותר ודרכי הטיפול המקובלים בהם. הקניית ידע וכלים כיצד לזהות ולטפל במצבי החירום השונים. הכרת הצידוד הרפואי הרלוונטי הקיים בערכות העזרה הראשונה.

שיטות הוראה

לימוד מתוקשב באמצעות מערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

אתר הלימוד בכתובת: www.cpr.org.il ("צוותים רפואיים – לומדת 28 שעות בית ספר לסיעוד").

הלומדה של חברת אלישע הדרכות רפואה, כוללת קטעי שמע, קריינות ווידאו ומטרתה להעביר את הלומד שלב אחרי שלב את התכנים הרלוונטיים להיקף ההכשרה.

החומר הנלמד מחולק לתתי נושאים, כאשר בסיום כל פרק מצורף שאלון "בחן את עצמך" – מטרתו לוודא הבנה של החומר הנלמד באותו הפרק.

* השאלונים במערכת הלימוד המקוונת אינם מהווים מבחן הסמכה, אך מטרתם להכין את הלומד למבחן הסופי.

על הסטודנט לסיים את הלימוד במערכת הלימוד המקוונת בטרם מועד הלימוד הפרונטלי בכיתה.

לימוד פרונטלי בכיתה ו תרגול מעשי בכיתה יערכו עם מדריך מוסמך (תרגול על גבי בובות סימולציה וחלוקה הכיתה לקבוצות עבודה ותרגול אחד על השני).

המפגש המעשי יועבר ע"י מדריכי רפואה מוסמכים מטעם חברת אלישע.

המדריכים יחדדו את תכני הלימוד, יתנו מענה לשאלות מקצועיות אשר התעוררו במהלך הלימוד המקוונת ויתרגלו את הפרקטיקה.

דרישות הקורס

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

- נוכחות מלאה בכל המפגש המעשי
- עמידה בבחינה עיונית ובבחינה מעשית

דרישות קדם

קריאת פרקי לימוד במערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

ציון

- ציון עובר בבחינה העיונית: 85
- ציון עובר בבחינה המעשית: עבר/ לא עבר

נושאי השיעורים

- נוהל קריאה לעזרה והזעקת צוות רפואי בכיר
- עקרונות בהגשת עזרה ראשונה
- החייאה בסיסית ושימוש בדפיברילטור אוטומטי AED
- הכרה ותפעול של מכשירי ההחייאה הכוללים מיכל חמצן, מפוח, מנתבי אוויר A.W ומסיכת חמצן,
- עילפון, טיפול בחנק מגוף זר
- הכרת ציוד עזרה ראשונה ואופן טיפול בחולה ופצוע
- מצבי חירום נשימתיים, מצבי חירום לבבים, פרכוסים, הרעלות, אלרגיות
- סכמת הטיפול בחולה/נפגע, כללי התנהגות בתאונת דרכים, טביעה, התחשמלות, פגיעות ראש, חזה, בטן, הלם טיפול בשברים, שטפי דם, כוויות, פצעים, פגיעות מבעלי חיים, פגיעות אקלים, קיבוע עמוד שדרה
- חלק מנושאי השיעורים הינם על בסיס לימוד עצמי באמצעות מערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

ספרות חובה

- American Heart Association Guidelines Update for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care.(2015). Part 5: Adult Basic Life Support and Cardiopulmonary Resuscitation Quality. *Circulation*; 132:S414-S435.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1161/CIR.0000000000000259>
Retrieved from: http://circ.ahajournals.org/content/132/18_suppl_2/S414
- American Heart Association and American Red Cross Guidelines Update for First Aid. (2015). Part 15: First Aid. *Circulation*; 132:S574-S589.
DOI: <https://doi.org/10.1161/CIR.0000000000000269>
Retrieved from: http://circ.ahajournals.org/content/132/18_suppl_2/S574

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

סטטיסטיקה ושיטות מחקר - תשפ"ה

ש"ת, 3 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר א', יום ב

שעות: 08:00-11:00

מרצה: ד"ר אנאבל ליפסיק- פרידלנדר **דוא"ל:** anabel@post.tau.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

מקצוע הסיעוד כיום, בדומה למקצועות בריאות נוספים, מחייב מגוון רחב של מיומנויות וכישורים. הצוות הסיעודי מצופה לספק טיפול באיכות גבוהה אשר על מנת להשיג אותו הוא נדרש להיות בעל יכולות להעריך מידע חדש ולשלב אותו במידת הצורך בהחלטות הקליניות. בעת הנוכחית, הצוות הסיעודי נדרש ללמוד באופן מתמיד ולהיות בעל יכולת לשקף, להעריך ולהתאים באופן שיטתי את הפרקטיקה הקלינית בהתבסס על ידע נרחב ההולך ומצטבר.

קריאה ביקורתית של מחקרים, השתתפות פעילה במחקרים וביצוע מחקרים עצמאיים, מחייבים את העוסקים בתחום הסיעוד בהיכרות בסיסית עם מושגי יסוד מעולם שיטות המחקר ועם כלי ניתוח סטטיסטיים בסיסיים.

מטרת הקורס

מטרתו של הקורס היא להקנות לסטודנטים מושגים בסיסיים במחקר מדעי, תוך פיתוח היכולת לבצע מחקר עצמאי ובייחוד הקניית כלים לקריאה ביקורתית של מאמרים אמפיריים ודו"חות מחקר.

יעדי הקורס

בתום הקורס הסטודנט:

1. יכיר מושגי יסוד בתחום המחקר המדעי בכלל, ובמחקר בתחום הסיעוד בפרט: מקורות וניסוח בעיית המחקר וההשערות, מסגרות תיאורטיות ומושגיות, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים, מדידה – תוקף ומהימנות כלי המחקר
2. יכיר מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תיאור, ניתוח והסקה סטטיסטית.

שיטות הוראה

שעור פרונטלי משולב בתרגול פתרון בעיות מחקריות בכיתה ובבית

נושאי השיעורים

- **שעור 1** - מבוא למחקר בסיעוד
- **שעור 2** - השלב המושגי: מבנה המחקר, משתנים, שאלת מחקר והשערות מחקר

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

- **שעור 3 - עריכת המחקר:** דגימה: אוכלוסייה, מדגם ודגימה, מערכי דגימה במחקרים כמותיים
- **שעור 4 - עריכת המחקר:** שיטות איסוף נתונים
- **שעור 5 ו-6 - מדידה ואיכות הנתונים:** מדידה, מהימנות, ותוקף
- **שעור 7-8 - מערכי מחקר במחקרים כמותיים**
- **שעור 9 - סטטיסטיקה תאורית:** לוחות, גרפים, צורות התפלגות
- **שעור 10 - סטטיסטיקה תאורית:** מדדי מרכז ומדדי פיזור
- **שעור 11 - סטטיסטיקה הסקית:** מבוא
- **שעור 12 - סטטיסטיקה הסקית:** מבחני מובהקות: t-test למדגמים תלויים ובלתי תלויים ומדדי קשר
- **שעור 13 - שעור חזרה**

דרישות הקורס

3. נוכחות חובה בהרצאות בהתאם לתקנון.
4. ביצוע מטלות לתרגול עצמי.
5. חובת עמידה בבחינת סוף סמסטר בציון "עובר" (60 לפחות).

ציון הקורס

הציון הסופי מבוסס על שקלול של ציון הבחינה המסכמת (80%) וציוני המטלות (20%).

דרישות קדם

אין

ספרות מומלצת

- אייזנברג, ר. 2003. *סטטיסטיקה ללא סטטיסטיקאים*, חלק א'. ירושלים: אקדמון.
- בייט-מרומ, ר. 2014. *שיטות מחקר במדעי החברה, עקרונות המחקר וסגנונותיו* (כרכים 1-7). רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Doody, O., and Bailey, M. E. (2016). *Setting a research question, aim and objective*. Nurse Researcher, 23(4), 19–23.
- Polit, D. F. and Beck, C. T. (2010). *Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice*. 7th edition. Philadelphia : Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams and Wilkins.
- Power, A. and Ridge, J. (2017) What does studying research methods have to do with practice? Views of student midwives and nurses. Brithish Journal of Midwifery, 25(1)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Research Methods And Statistics For Nursing Course No. 0162.7300	Course No. 0162.7 300
Name of the lecturer	Dr. Anabel Lifszyc Friedlander E-mail: anabel@tau.ac.il	
Year offered	Academic year 2023-2024	
One or two semester	One semesters	
Year of program	2023-2024	
How often given	st semester, Monday– 8:00-11:001	
Number of hours / credits	3	
Prerequis ites	None	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

Mandatory / elective

Mandatory

Goals/ Learning outcomes

The goal of the course is to provide students with basic knowledge in methodological research, descriptive statistics and inferential statistics that will enable them to conduct independent research and will provide tools for critical reading of empirical articles and research reports.

Course description / summary

The course aims to develop scientific thinking and to instill Knowledge and basic skills relating to the research process. Understanding the research process is a basis for acquiring and developing professional knowledge. The course will deal with the foundations of positivist thinking, the fundamental principles of the scientific method and basic knowledge of descriptive and inferential statistics. The course will discuss scientific theory and its building blocks, planning research, the connection between variables and causation, designing research tools and the tests performed to examine their validity and reliability, methods for data collection and sampling methods.

Week-by-week

content, assignment

Course topics:

- Scientific method
- Theory structure
- Conducting research.
- Population and sample.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

nts, reading	• Data collection techniques. • Examining measuring tools • Types of variables and levels of measurement • Organizing and presenting data • Indices of central tendency • Measures of dispersion • Introduction to statistical inference – the logic of testing hypotheses • Examining hypotheses for the mean (Z and t-test) • Measuring the relationship of variables
Teaching Methods	Lectures and problem solving activities in class and at home
Assessme nt method and grade compositi on	80% – the grade on the examination, 20% assignments Lecture and exercise

Bibliography

Recommended reading:

Babbie, E. (2013). The Practice of Social Research (13 edition). California: Wadsworth.

Beyth-Marom, R. (1986). Introduction to statistics . Tel Aviv: Am Oved Publishers (in Hebrew)

Beith-Marom, R. (2001) Research Methods in the Social Sciences. Tel Aviv: The Open University

- Creswell, J. W. (2014). Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Doody, O., and Bailey, M. E. (2016). Setting a research question, aim and objective. Nurse Researcher, 23(4), 19–23.
- Eisenbach, R. (1993). Statistics without statisticians, Part I. Jerusalem: Academon (in Hebrew).
- Polit, D. F. and Beck, C. T. (2010). Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice. 7th edition. Philadelphia : Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams and Wilkins
- Power, A. and Ridge, J.(2017) What does studying research methods have to do with practice? Views of student midwives and nurses. Brithish Journal of Midwifery, 25(1)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

אנטומיה ופיזיולוגיה חלק א' - תשפ"ה

שיעור, 4 ש"ס

מועד הקורס: שנה א' - הסבת אקדמאים. סמסטר: א' – יום ב' 11:30-15:00
תרגול: במהלך הסמסטר יתקיימו 3 תרגילים בנושאי הקורס. התרגילים יתקיימו בימי שלישי בשעות 15-17 בתאריכים הבאים:

מרצה: ד"ר גיתית אטלי - gattali.h@gmail.com

מתרגלת: גב' ויקטוריה גדז'ייב - yiki.ust88@gmail.com

רציונל

הקורס מתמקד במבנה מערכות גוף האדם ותפקודן, מהווה קורס יסודי ובסיס להבנת הפרעות פתופיזיולוגיות ובסיס לקביעת עקרונות הטיפול בהן.

מטרות הקורס

1. להקנות ידע על מבנה הגוף (רקמות ואברים)
2. להבין את התהליכים הפיזיולוגיים של תפקוד רקמות ואברי הגוף

יעדי הקורס

1. להקנות ידע על מבנה הגוף (מבנה הרקמות והאברים).
2. להכיר את התהליכים הפיזיולוגיים של הגוף ברמות המיקרו (פעילות התאים והרקמות) והמאקרו (פעילות האברים ומערכות הגוף השונות).
3. להבין איך פועל הגוף כולו על כל מערכותיו במצבים שונים: מצבי מנוחה ורגיעה מול מצבי פעילות ו/או stress.

שיטות הוראה

הרצאות ושימוש באמצעי המחשה בעזרת מצגות, דגמים, אנימציות, טבלאות ותרגילים.

דרישות הקורס

1. נוכחות חובה
2. ציון עובר 60 בבחינה המסכמת

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

דרישות קדם

אין

הרכב הציון

- תרגילים במהלך הקורס - 10%
- מבחן - 90%

הבהרה חשובה

* ציון התרגילים יתווסף רק לציון עובר (60) בבחינה המסכמת

* הציון הסופי בקורס אנטומיה ופיזיולוגיה מורכב משקלול שני המבחנים של חלק א' וחלק ב'. כל מבחן שווה 50% מהציון הסופי. לא ניתן לעבור את הקורס במקרה של כשלון באחד המבחנים.

נושאי השיעורים

מס' שעות הוראה *	נושאים ספציפיים	
4	מושגי יסוד באנטומיה: הומאוסטזיס, מנגנוני משוב, טרמינולוגיה ומנחים אנטומים	מבוא - והקדמה
2	מבנה ותפקוד העור	מערכת הכסות - העור
4	מערכת הדם - מבנה ותפקודי תאי הדם השונים. הרכב ותפקוד הפלסמה, מנגנון הקרישה, קבוצות הדם.	המערכת הקרדיווסקולרית - דם, כלי דם ולב
12	מערכת קרדיווסקולרית: מבנה ותפקוד- מחזור הדם, מבנה ותפקוד הלב, אספקת דם לבבית, מערכת ההולכה החשמלית בלב. א.ק.ג, מחזור הפעימה, תפוקת לב, תנגודת פריפרית. לחץ דם, דופק, גורמים שמשפיעים על זרימת הדם, כלי הדם העורקיים והורידיים, גורמים המווסתים ומשפיעים על המערכת הקרדיו-וסקולרית.	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

8	מבנה דרכי הנשימה, הריאות ואברי הנשימה המסייעים. הפיזיולוגיה של הנשימה, תפקוד ריאות, נפחי הריאות ובקרת הנשימה.	מערכת הנשימה
10	מבנה ותפקוד צינור העיכול ובלוטות העיכול. הרכב ובקרת ההפרשה של מיצי העיכול, ההורמונים במערכת העיכול.	מערכת העיכול
12	מבנה ותפקוד הכליות ומערכת ההובלה והאיסוף של השתן. תהליך יצירת השתן. נוזלי הגוף ומאזן נוזלים ואלקטרוליטים בגוף. מאזן חומצי בסיסי.	מערכת הכליות והשתן
52		סה"כ:

- * ייתכנו שינויים בפריסת שעות ההוראה ובסדר הנושאים.
- * חלק מהנושאים כוללים למידה עצמית בעזרת מצגות, טבלאות ותרגילים.
- *

ריכוז הנושאים ללמידה עצמית בעזרת טבלאות ומצגות

- כלי דם עורקיים וורידיים
- מערכת הלימפה

ספרות חובה

- Tortora, G.J., Bryan, H., Derrickson, B.H. (2014). *Principles of anatomy and physiology* (14th Ed.), N.J.: John Wiley & Sons.

ספרות מומלצת

- זוסמן א. (2018). *אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם*. ידע-ספרות אקדמית בע"מ.

* הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

אנטומיה ופיזיולוגיה חלק ב' - תשפ"ה

שיעור, 4 ש"ס

מועד הקורס: שנה א' - הסבת אקדמאים. סמסטר: א' – יום ה' 11:00-15:00
תרגול: במהלך הסמסטר יתקיימו 3 תרגילים בנושאי הקורס. התרגילים יתקיימו בימי שלישי בשעות 15-17 בתאריכים הבאים:

מרצה: ד"ר נטע סופר צור - netasoffer@gmail.com
מתרגלת: גבי ויקטוריה גדזייב - wiki.ust88@gmail.com

רציונל

הקורס מתמקד במבנה מערכות גוף האדם ותפקודן, מהווה קורס יסודי ובסיסי להבנת הפרעות פתופיזיולוגיות ובסיסי לקביעת עקרונות הטיפול בהן.

מטרות הקורס

1. להקנות ידע על מבנה הגוף (רקמות ואברים)
2. להבין את התהליכים הפיזיולוגיים של תפקוד רקמות ואברי הגוף

יעדי הקורס

1. להקנות ידע על מבנה הגוף (מבנה הרקמות והאברים).
2. להכיר את התהליכים הפיזיולוגיים של הגוף ברמות המיקרו (פעילות התאים והרקמות) והמאקרו (פעילות האברים ומערכות הגוף השונות).
3. להבין איך פועל הגוף על כלל מערכותיו במצבים שונים: מצבי מנוחה ורגיעה מול מצבי פעילות ו/או stress.

שיטות הוראה

הרצאות ושימוש באמצעי המחשה בעזרת מצגות, דגמים, אנימציות, טבלאות ותרגילים.

דרישות הקורס

1. נוכחות חובה
2. ציון עובר 60 בבחינה המסכמת

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

דרישות קדם

אין

הרכב הציון

- תרגילים במהלך הקורס - 10%
- מבחן - 90%

הבהרה חשובה:

- ציון התרגילים יתווסף רק לציון עובר (60) בבחינה המסכמת
- הציון הסופי בקורס אנטומיה ופיזיולוגיה מורכב משקלול שני המבחנים של חלק א' וחלק ב'. כל מבחן שווה 50% מהציון הסופי. לא ניתן לעבור את הקורס במקרה של כשלון באחד המבחנים.

נושאי השיעורים

מס' שעות הוראה **	נושאים ספציפיים	
8	מבנה התא ותפקידי האברונים, מנגנוני טרנספורט, יצירת החלבונים ומחזור התא.	התא
4	סוגי רקמות וקרומי הגוף	רקמות
4	העצם- מבנה מיקרוסקופי, התפתחות ותפקוד. מבנה השלד והעצמות. * למידה עצמית - רשימת עצמות.	מערכת תמיכה ותנועה
2	מפרקים- סוגי מפרקים, צורה וסוגי תנועה.	
4	השריר - מבנה ותפקוד השרירים, אספקה עצבית. * למידה עצמית - רשימת שרירים.	
18	מבנה הנוירון, פוטנציאל הפעולה, העברת מסרים בסינפסה,	מערכת העצבים
	מערכת העצבים המרכזית: קרומי המוח וחוט השדרה, מבנה המוח וחלוקה לאזורים תפקודיים.	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

	מערכת העצבים ההיקפית: מבנה העצבים הספינליים והקרניאלים, מערכת העצבים האוטונומית, המערכת הסנסורית והחושים המיוחדים. * למידה עצמית - רשימת עצבים ספינליים וקרניאלים.	
6	דרכי פעולה ובקרה של הורמונים. בלוטת יותרת המוח קדמית ואחורית; יותרת הכליה; בלוטת התריס ויותרת התריס, הלבלב, התמודדות עם סטרס, בלוטת האיציטרובל; התימוס.	מערכת אנדוקרינית
6	מבנה ותפקוד מערכת הרבייה הנקבית והזכרית. תאי המין ומחזור-הוסת.	מערכת הרבייה
52		סה"כ:

** ייתכנו שינויים בפריסת שעות ההוראה ובסדר הנושאים.

* חלק מהנושאים כוללים למידה עצמית בעזרת טבלאות ותרגילים.

ריכוז הנושאים ללמידה עצמית בעזרת טבלאות ומצגות

- עצמות השלד
- שרירי השלד
- עצבים ספינליים וקרניאלים

ספרות חובה

- Tortora, G.J., Bryan, H., Derrickson, B.H. (2014). *Principles of anatomy and physiology* (14th Ed.), N.J. John Wiley & Sons.

ספרות מומלצת

- זוסמן, א. (2018). *אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם*. ידע-ספרות אקדמית בע"מ.

* הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

מבוא לפסיכולוגיה לסייעוד - תשפ"ה

ש"ת, 2 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר א', יום ב'

שעות: 15:00-17:00

מרצה: דר' דידה פלייסיג דוא"ל: didafi@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום עם המרצה

רציונל

הצגת הממשק בין הפסיכולוגיה לבין עבודת הסייעוד. היכרות עם תחומי העיסוק והאסכולות המרכזיות בפסיכולוגיה, במטרה להקנות כלים להבנה של תופעות פסיכולוגיות ולהתייחסות אליהן. ההיכרות עם שדה הפסיכולוגיה תכלול סקירה של מושגי יסוד ותחומי מחקר עיקריים.

מטרות הקורס

היכרות עם מושגים בסיסיים ותיאורטיקנים מרכזיים בפסיכולוגיה; הבנת חשיבות הפסיכולוגיה לעבודה הטיפולית; מודעות לאופן בו מצבים נפשיים ותופעות פסיכולוגיות עשויים להתבטא בחיי היומיום ולדרכי התמודדות עמם.

יעדי הקורס

הסטודנטים יוכלו להביא בחשבון את ההיבטים הפסיכולוגיים בעבודתם, כפי שבאים לידי ביטוי אצל המטופלים, עמיתיהם לעבודה והם עצמם; ולפעול באופן המבטא הבנה של היבטים אלה.

שיטות הוראה

- הרצאה פרונטלית
- קריאת מאמרים

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

נושאי השיעורים וקריאת חובה: (סדר ההרצאות עשוי להשתנות)

קריאה	נושאי הלימוד	שבוע
מתוך גריג ר.ג. וזימברדו פ.ג. (2017).		
פרק 1	מבוא: היכרות עם הפסיכולוגיה	1
149-156 187-203	תהליכים קוגניטיביים	2-3
318-336	זיכרון	4
263-270 277-287	למידה והתנהגות	5
653-670	פסיכולוגיה רפואית: פלסבו וכאב	6
903-916	פסיכולוגיה חברתית וקוגניציה חברתית	7
682-685, 691-699	תיאוריות אישיות – הגישה הפסיכודינמית ומעבר לה	8-9
808-826	שיטות טיפול	10
754--749 759-768 778-787	הפרעות פסיכולוגיות שכיחות	11-12
-	השלמות וסיכום	13

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בהתאם לתקנון בכל ההרצאות והתרגילים.
- עמידה בבחינה

ציון הקורס

- ציון הבחינה לפחות ציון 60

דרישות מוקדמות

אין

ספרות חובה

- גריג, ר.ג. זימברדו, פ.ג. (2017). מבוא לפסיכולוגיה. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title Introduction to Psychology Course for nursing No. 0162.7220

Name of the

Lecturer Dr. Dida Fleisig

e-mail: didafl@gmail.com

Year offered Academic year 2023-2024

One or two semester One semester

Year of program 2023-2024

How often given semester 1, Munday 15:00-17:00

Number of hours / credits 2

Prerequisites None

Mandatory /elective Mandatory

Date of course: 1st semester, Munday 15:00-17:00

Goals/ Learning outcomes: Familiarity with basic concepts and principal theoreticians in psychology; understanding the importance of psychology for nursing work; awareness of how emotional situations and psychological phenomena may be reflected in a person's daily life and how to cope with them.

Course description The course presents the interface between psychology and nursing work. introduces the spheres and principal schools of thought in psychology in order to give students tools to understand psychological phenomena and how to relate to them. Familiarity with the field of psychology will

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

include a review of basic concepts and key research areas.

Teaching methods: Frontal lectures, Mandatory reading

Course topics and readings: _

Readings	Topics	Week
Gerrig & Zimbardo, Ch. 1	What is Psychology	1
149-156 187-203	Cognitive processes	2-3
318-336	Learning and behavior	4
263-270 277-287	Memory	5
653-670	Medical psychology: Placebo and pain	6
903-916	Social psychology and social cognition	7
682- ,691-699 685	Personality theories – the psychodynamic approach and beyond	8-9
808-826	Psychological treatment	10
754--749 759-768 778-787	Psychological disorders	11-12
-	summary	13

Course requirements:

Passing the examination

Compulsory attendance, up to 3 justified absences

Prerequisites: None

Grade:

Grade on the examination

Required reading:

Gerrig, R. J. & Zimbardo, P. G. (2008). *Psychology and Life* (19th Edition). Raanana: Open University Press (in Hebrew)

Walker, J. (2012). *Psychology for nurses and the caring professions*. McGraw-Hill (Chapters: 6,7,10). Education (UK). (Ebook)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

מבוא לבריאות הקהילה וקידום בריאות- תשפ"ה

4 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר א' יום שלישי בשעות 8:00-12:00

מרצות:

מרכזת הקורס: דר' ענת עמית אהרון, anatamit@tauex.tau.ac.il

מרצות:

דר' ענת עמית אהרון, anatamit@tauex.tau.ac.il

גב' רונית צמח, ronitts@tlvmc.gov.il

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל:

מרכיבים דמוגרפיים, חברתיים, כלכליים, תרבותיים ואישיים משפיעים על בריאות הפרט והקהילה. הפרט מקיים קשרי גומלין עם המסגרת הקהילתית בה הוא חי, מקום עבודתו ומערכות הבריאות.

קידום בריאות הינו תהליך בו ניתן להשפיע על הגורמים השונים המשפיעים על בריאות הפרט והקהילה ולשפר את רמת בריאותם. תהליך זה ממוקד בהתנהגות הפרט והחברה ועשוי למנוע תחלואה ולצמצם תמותה. מחקרים מצביעים על הקשר שבין אימוץ התנהגות מקדמת בריאות לבין ירידה ברמת תחלואה ותמותה. כדי להשיג מטרה זו יש לבצע אומדן קהילתי, לזהות צרכים ייחודיים, לקבוע מטרות ולהציע תוכניות להכרה והטמעה של התנהגויות מקדמות בריאות.

עידוד קידום הבריאות של הפרט והקהילה, הינו אתגר עבור הסייעוד. במטרה לאפשר התנהגויות מקדמות בריאות, על הסייעוד לפעול למען מדיניות מקדמת בריאות, סביבה תומכת בריאות, העצמת מטופלים ושיתוף קהילתי. הקורס יעסוק בפיתוח תפיסה סיעודית קהילתית ובהבנת הקשר וההשפעה ההדדית שבין הפרט לקהילה ולתהליכי קידום הבריאות המעורבים בקשר זה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

מטרות הקורס:

בסיום הקורס הסטודנט:

- יפתח תפיסה קהילתית ויבחן את ההשלכות של מאפייני הקהילה ותהליכי קידום הבריאות על הבריאות
- יגדיר את המושגים קהילה, חינוך וקידום בריאות
- יתאר מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים ותרבותיים והשפעתם על בריאות הקהילה
- יתאר מאפייני אי שיווין ופערים בבריאות והשפעתם על קבוצות שונות בקהילה
- יכיר אוכלוסיות בסיכון בקהילה, את צורכיהם הייחודיים בהקשר לבריאותם ודרכי התמודדותם, במישור של קידום בריאות.
- יתאר את ההתפתחות ההיסטורית של הסיעוד הקהילתי וקידום בריאות
- יכיר גישות ומודלים לאבחון וקידום בריאות של הפרט והקהילה
- יתאר את תפקידי הסיעוד בקידום בריאות
- יכיר את גישת "הקהילה כשותף בקידום בריאות"
- יכיר עקרונות העברת מסר בריאותי ושימוש במדיה חברתית
- יכיר תוכניות לקידום בריאות, במסגרת הקהילתית ובמסגרת בית החולים, ויוכל לנתחם על פי מודלים לקידום בריאות שילמדו

שיטות הוראה:

הקורס במתכונת היברידית ומשלב הרצאות, דיונים, ניתוח אירועים, סרטונים ומטלות בלמידה עצמית. במהלך הקורס על הסטודנטים יהיה לצפות בשיעורים מקוונים וללמוד באופן עצמאי שלושה מאמרי חובה. הנושאים ללמידה עצמית הם חלק מהמבחן המסכם.

דרישות הקורס:

נוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון.

נוכחות בשיעורים על פי התקנון הינה תנאי מקדים להגשה למבחן.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

דרישות קדם:

אין.

ציון הקורס:

- בחינת סיכום 100%. ציון עובר: 60.

הבחינה מבוססת על החומר הנלמד בשיעורים, על השיעורים המקוונים, ומאמרי הקריאה ללמידה עצמית.

המבחן יועבר במודל. ההנחיות למבחן יועברו במהלך הקורס.

נושאי השיעורים*:

1. מושגי יסוד בסייעוד קהילתי וקידום בריאות, גורמים המשפיעים על בריאות הפרט והקהילה, תהליכים היסטוריים בסייעוד קהילתי וקידום בריאות, אמנות בין לאומיות לקידום בריאות, מדיניות בבריאות הציבור, אסטרטגיות ועקרונות בקידום בריאות
 2. מודלים לניבוי/אבחון התנהגות בריאות של היחיד והקהילה, מדדים לבריאות הקהילה ואומדן קהילתי, תכנון תכנית קידום בריאות והערכת תכניות קידום בריאות
 3. "ארגז כלים" להעברת מסרים בבריאות, שיווק חברתי, שימוש במדיה חברתית
 4. מסגרות מקדמות בריאות ותוכניות לקידום בריאות בקהילה ובבית חולים. תפקיד האחות כמקדמת בריאות
 5. אי שוויון בבריאות וצמצום פערים בבריאות
 6. מאפייני אוכלוסיות ייחודיות בקהילה ותהליכי קידום בריאות : חולים כרוניים, התמכרויות, זקנים ועוד
 7. קיימות ובריאות
- *תכנית מפורטת של השיעורים מצורפת במצגת שתועבר למודל.

ספרות חובה

- זיגדון, א. (2020). היענות, עמדות וידע בנושא חיסון למניעת מחלת השפעת: השוואה בין בני 50 ומעלה- יהודים ממוצא אתיופי וערבים בישראל. *קידום בריאות בישראל*, 7, 49-59.
- דיין, נ., בידרמן א. (2014). כשירות תרבותית בשירותי בריאות: חקיקה ומדיניות בארה"ב, אוסטרליה, אנגליה וישראל — מבט משווה. *קידום בריאות*, 5, 35-45.

סיים, ל. (2010). חשיבות הקהילה כשותף רב עוצמה בתחום הבריאות והרווחה. *קידום בריאות בישראל*, 3, 3-10 (מאמר מתורגם).

Amit Aharon, A. (2022). Reducing health disparities: Adherence to referrals for further diagnosis among asylum-seeking children. *Public Health Nursing*, 1-9.

<http://doi:10.1111/phn.13120>

). Differences in mental health and 2021 Amit Aharon, A. Dubovi, I. & Ruban, A. (health-related quality of life between Israel and Italy public during COVID-19 quarantine. *Quality of Life Research*. <https://doi.org/10.1007/s11136-020-02746-5>

Mialon, M. (2020). An overview of the commercial determinants of health. *Globalization and Health*, 16, 1-7.

<https://link.springer.com/article/10.1186/s12992-020-00607-x>

Nutbeam, D., & Lloyd, J. E. (2021). Understanding and responding to health literacy as a social determinant of health. *Annu Rev Public Health*, 42(1), 159-73.

ספרות מומלצת

אברבך, א. (2017). *אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו*. ירושלים: משרד הבריאות, האגף לכלכלה וביטוח בריאות.

בראון-אפל, א., לוין-זמיר, ד., דאוד, נ. (2016). *קידום בריאות – מתיאוריה למעשה*. תל אביב: פרובוק-דיונון

התוכנית הלאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא, משרד התרבות והספורט, משרד הבריאות , משרד החינוך ,

<http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/national-health-promotion-2012.pdf>

חוק ארגון ופיקוח על עבודה ותקנותיו התשנ"ו - 1995 (כולל תקנות ארגון הפיקוח על העבודה, תכנית לניהול בטיחות תשע"ג)

תקנות הבטיחות בעבודה : ניתור סביבתי וניתור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים
התשע"א - 2011

לוי, ע. (2015). תיאור וניתוח ממדי העוני והאי-שוויון בישראל ובמדינות המפותחות, ציון יום
העוני בכנסת. הכנסת: מרכז המחקר והמידע

סטרן. כ. (2007) היענות לביצוע ממוגרפיה לאור מודלים בקידום בריאות, קידום בריאות
בישראל, 1, 34-41

קובץ, א., פיינגולד, ד. (2019). כיצד ללוות שינוי: הגישה המוטיבציונית בטיפול בהתמכרויות.
פסיכואקטואליה, 74, 14-18

שמי, ג. הלפרין, ע. (2014). המכללה האקדמית עמק ישראל המכללה מקדמת הבריאות
הראשונה בישראל – מהלכה למעשה, קידום בריאות בישראל. 5, 13-17.

20). Allender, J.A., & Spradley, B.W. (2017). *Community health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins. *promoting and protecting the public's health* (

Ampt, A. J., Amoroso, C. & Harris, M. F. (2009). Attitudes, norms and controls
influencing lifestyle risk factor management in general practice. *BMC Family Practice*.
10(59), doi:10.1186/147-2296-10-59

Beard, J. R., Officer, A., De Carvalho, I. A., Sadana, R., Pot, A. M., Michel, J.
P., ... & Thiyagarajan, J. A. (2016). The World report on ageing and health: a policy
framework for healthy ageing. *The Lancet*, 387(10033), 2145-2154

Clemen-Stone, S., McGuire, S.L. & Eigsti, D.G. (2002). Comprehensive
community health nursing, 6th ed. Chapters: 4, 9, 12, 14. Missouri, St. Louis: Mosby

Flynn, R. & Scott, S.D. (2020). Understanding Determinants of Sustainability
Through a Realist Investigation of a Large-Scale Quality Improvement Initiative

(Lean): A Refined Program Theory. *Journal of Nursing Scholarship*, 52(1) 65-74

DOI: [10.1111/jnu.12527](https://doi.org/10.1111/jnu.12527).

Jones, S. C., & Waynick-Rogers, P. (2019). An Educational Tool for Promoting Transitional Health Care Planning by Nurses from the Hospital to the Community.

DOI: [10.1097/01.NEP.0000000000000463](https://doi.org/10.1097/01.NEP.0000000000000463) *Nursing education perspectives*.

Ilgaz, A., & Gözü, S. (2019). Health promotion interventions for older people living alone: a systematic review. *Perspectives in Public Health*, 139(5), 255-263

Golinowska, S., Groot, W., Baji, P., & Pavlova, M. (2016). Health promotion targeting older people. *BMC Health Services Research*, 16(Suppl 5): 345.

doi: [10.1186/s12913-016-1514-3](https://doi.org/10.1186/s12913-016-1514-3)

Kaufman-Shriqui, V., Fraster, D., Friger, M., Geva, D., Bilenko, H.V., Elhadad, N., Mor, K., Feine, Z. & Shahar D. (2016). Effect of a school-based intervention on nutritional knowledge and habits of low-socioeconomic school children in Israel: a cluster – randomized controlled trial. *Nutrients*, 8, 234. Doi:10.3390/nu8040234

Kemppainen, V., Tossavainen, K. & Turunen, H. (2013). Nurse's roles in health promotion practice: an integrative review. *Health Promotion International*, 28(4), 490-501

McGuire, S.L. (2002). Occupational health nursing. In S.Clemen- Stone, S.L. McGuire, D. Eigsti. (Eds.). *Comprehensive Community Health Nursing* (6th ed.) (pp. 706-748). Elsevier Science, Mosby

Naidoo, J. & Wills, J. (2009). *Foundations for health promotion*, 3th ed. Edinburgh: Elsevier

Piper, S. (2007). Exploring health promotion theory and nursing practice. *Nursing Times*, 103(6), 34-38

Stanhope, M., & Lancaster, J. (2015). Public health nursing: Population-centered health care in the community (9th ed.). St. Louis, MO: Mosby.

Stoddart, K. M. (2012). Social meanings and understandings in patient-nurse interaction in the community practice setting: a grounded theory study. *BMC nursing*, 11(1), 14.

Soares De Azevedo, R., Mauro, M., Lima, D., Gaspar, K., V. Da Silva, V. & N. Botega, N. (2010). General hospital admission as an opportunity for smoking-cessation strategies: a clinical trial in Brazil. *Gen Hosp Psychiatry*, 32, 599-606

Whitehead, D. (2001). Health education, behavioral change and social psychology: nursing's contribution to health promotion? *Journal of Advanced Nursing*, 34(6), 822-832

WHO, Global Health Promotion Conferences,
[/http://www.who.int/healthpromotion/conferences/en](http://www.who.int/healthpromotion/conferences/en)

WHO, health topics - nutrition,

<http://www.who.int/topics/nutrition/en/>

[WHO. \(2020\). The Decade of Healthy Ageing \(2020-2030\). decade-proposal-final-apr2020-en.pdf](#)

Department of Nursing

The Stanley Steyer School of Health Professions

Faculty of Medicine, Tel Aviv University

Course no: 0162.7130

Academic Retraining Program

2023/24 Community and Health Promotion –

Semester hours 04.

Course schedule: Semester I, Tuesday, 8-12 am

Lecturers:

Dr. Anat Amit Aharon, anatamit@tauex.tau.ac.il

Mrs. Ronit Tsemach, ronitts@tlvmc.gov.il

Office hours: By appointment

Rationale:

Demographic, social, economic, cultural, and personal factors affect the health of individuals and of the community. Individuals maintain interrelations with their community setting, workplace, and health systems.

Health promotion is a process in which the various elements that affect the health of the individual and of the community can be influenced and their health level improved. This process focuses on the behavior of the individual and of society and may prevent morbidity and reduce mortality. Studies indicate an association between embracing health promoting behavior and a decline in morbidity and mortality. In order to achieve this goal it is necessary to perform community assessments, identify unique needs, set goals, and propose programs for familiarization with health promoting behaviors and for their assimilation.

Encouraging health promotion among individuals and communities is a challenge for nursing. In order to facilitate health promoting behaviors, nursing must foster health promoting policies, a health promoting environment, patient empowerment, and community inclusion.

The course will deal with the development of a community-oriented nursing approach and understanding the relationship and mutual impact between the individual and the community, as well as with health promoting processes within this relationship.

Aims of the course:

By the end of the course the student will:

- Develop a community-oriented approach and examine the implications of the community's features and of health promoting processes for health.
- Define the terms community, education, and health promotion.
- Describe demographic, social, and cultural features and their effect on community health.

-
- Describe characteristics of inequality and health gaps and their impact on various groups within the community.
 - Be familiar with at-risk populations in the community, their unique needs with regard to their health and coping, as pertaining to health promotion.
 - Describe the historical development of community nursing and of health promotion.
 - Be familiar with approaches and models for diagnosing and promoting the health of individuals and of the community.
 - Describe the roles of nursing in health promotion.
 - Be familiar with the "community as a partner in health promotion" approach.
 - Be familiar with principles of conveying health messages and use of social media.
 - Be familiar with health promotion programs in the community and in the hospital, and be able to analyze them following health promotion models taught.

Teaching methods:

Hybrid method: Lectures, discussions, case analyses, videoclips, independent study.

During the course the students will be asked to watch an online lesson (through the Moodle website) and to perform an online assignment.

Three topics will be submitted for reading through the Moodle, for independent study. The topics will be presented during the course and it part of the final exam.

Course requirements:

Mandatory attendance of all lessons, according to the regulations.

Prerequisites:

None.

Course grade:

- Final exam 100%. Passing grade: 60.

The exam will be based on the material taught in the lessons, **the online lesson, the reading topics for self-learning as the required reading.**

Lesson topics:

1. Basic concepts in community nursing and health promotion, factors affecting the health of individuals and of the community, historical processes in community nursing and in health promotion, international health promotion agreements, public health policy, health promotion strategies and principles.
2. Models for predicting/diagnosing the health behavior of individuals and communities, measures of community health and community assessment, planning a health promotion program, and evaluating health promotion programs.
3. A "tool box" for conveying health-related messages, social marketing, use of social media.
4. Health promotion settings and health promotion programs in the community and in the hospital. The role of the nurse as health promoter.
5. Inequality in health and closing gaps in health.
6. Features of unique populations in the community and health promotion processes: patients with chronic illnesses, addictions, the elderly, and others.

Required reading

Dayan, N. & Biederman, I. (2014). Cultural fitness in health services: Legislation and policy in the US, Australia, England, and Israel – Comparative view. *Health promotion in Israel* 5, 35-45. [in Hebrew]

Zigdon, A. (2020). Compliance, attitudes and knowledge regarding the vaccine to prevent influenza disease: Comparison between those aged 50 and over - Jews of Ethiopian origin and Arabs in Israel. *Health promotion in Israel*. 7, 49-59. [in Hebrew]

Syme, L. (2010). The importance of the community as a powerful partner in the field of health and welfare. *Health promotion in Israel*, 3, 3-10. [in Hebrew, translated from English]

Amit Aharon, A. (2022). Reducing health disparities: Adherence to referrals for further diagnosis among asylum-seeking children. *Public Health Nursing*, 1-9.

<http://doi:10.1111/phn.13120>

). Differences in mental health and health-related 2021 Amit Aharon, A. Dubovi, I. & Ruban, A. (quality of life between Israel and Italy public during COVID-19 quarantine. *Quality of Life Research*. <https://doi.org/10.1007/s11136-020-02746-5>

Mialon, M. (2020). An overview of the commercial determinants of health. *Globalization and Health*, 16, 1-7.
<https://link.springer.com/article/10.1186/s12992-020-00607-x>

Nutbeam, D., & Lloyd, J. E. (2021). Understanding and responding to health literacy as a social determinant of health. *Annu Rev Public Health*, 42(1), 159-73.

Recommended reading

17Allender, J.A., & Spradley, B.W. (20th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins.9public's health (

Ampt, A.J., Amoroso, C. & Harris, M.F. (2009). Attitudes, norms and controls influencing lifestyle risk factor management in general practice. *BMC Family Practice*. 10(59), doi:10.1186/147-2296-10-59.

Averbuch, A. (2017). Health inequality and coping with it. Jerusalem: Ministry of Health, Division of Economics and Health Insurance. [in Hebrew]

Baron-Epel, O., Levin-Zamir, D. & Daoud, D. (2016). Health promotion – from theory to practice. Tel Aviv: Probook-Dyonon. [in Hebrew]

Beard, J.R., Officer, A., De Carvalho, I.A., Sadana, R., Pot, A.M., Michel, J.P., ... &Thiyagarajan, J.A. (2016). The World report on ageing and health: A policy framework for healthy ageing. *The Lancet*, 387(10033), 2145-2154

Clemen-Stone, S., Mcguire, S.L. & Eigsti, D.G. (2002). Comprehensive community health nursing (6th ed.). Chapters 4, 9, 12, 14. St. Louis, MO: Mosby.

Flynn, R. & Scott, S.D. (2020). Understanding determinants of sustainability through a realist investigation of a large-scale quality improvement initiative (Lean): A refined program theory. *Journal of Nursing Scholarship*, 52(1), 65-74. doi: 10.1111/jnu.12527.

Jones, S.C., & Waynick-Rogers, P. (2019). An educational tool for promoting transitional health care doi: planning by nurses from the hospital to the community. *Nursing Education Perspectives*. 10.1097/01.NEP.0000000000000463

Ilgaz, A., & Gözü, S. (2019). Health promotion interventions for older people living alone: A systematic review. *Perspectives in Public Health*, 139(5), 255-263.

Golinowska, S., Groot, W., Baji, P., & Pavlova, M. (2016). Health promotion targeting older people. *BMC Health Services Research*, 16(Suppl 5), 345. doi: 10.1186/s12913-016-1514-3.

Kaufman-Shriqui, V., Fraster, D., Friger, M., Geva, D., Bilenko, H.V., Elhadad, N., Mor, K., Feine, Z. & Shahar D. (2016). Effect of a school-based intervention on nutritional knowledge and habits of low-socioeconomic school children in Israel: A cluster– randomized controlled trial. *Nutrients*, 8, 234. doi:10.3390/nu8040234.

Kemppainen, V., Tossavainen, K. & Turunen, H. (2013). Nurse's roles in health promotion practice: An integrative review. *Health Promotion International*, 28(4), 490-501.

Kovatch, O. & Feingold, D. (2019). Helping people through change: Motivational approach to treating addiction. *Psychoactuaia*, 74, 14-18. [in Hebrew]

Labor safety regulations: Environmental monitoring and biological monitoring of workers who work with hazardous materials, 2011. [in Hebrew]

Law for the Organization and Supervision of Labor and its Regulations, 1995 (including regulations of organizing labor supervision, program for safety management 2013) [in Hebrew]

Levy, A. (2015). Description and analysis of dimensions of poverty and inequality in Israel and in developed countries. Marking Poverty Day in the Knesset. Knesset: Research and Information Center. [in Hebrew]

McGuire, S.L. (2002). Occupational health nursing. In S. Clemen-Stone, S.L. McGuire, & D. Eigsti. (Eds.), *Comprehensive community health nursing* (6th ed.) (pp. 706-748). Elsevier Science, Mosby.

Naidoo, J. & Wills, J. (2009). *Foundations for health promotion* (3th ed.). Edinburgh: Elsevier.

National Program for Promotion of an Active and Health Lifestyle. Ministry of Culture and Sports, Ministry of Health, Ministry of Education. <http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/national-health-promotion-2012.paf> [in Hebrew]

Piper, S. (2007). Exploring health promotion theory and nursing practice. *Nursing Times*, 103(6), 34-38.

Satran, C. (2007). Compliance with mammography in light of health promotion models. *Kidum Briut Beyisrael*, 1, 34-41. [in Hebrew]

Shemi, G. & Halperin, O. (2014). The Emek Jezreel Academic College, the first health promoting college in Israel – from theory to practice. *Kidum Briut Beyisrael*, 5, 13-17. [in Hebrew]

Stanhope, M., & Lancaster, J. (2015). *Public health nursing: Population-centered health care in the community* (9th ed.). St. Louis, MO: Mosby.

Stoddart, K.M. (2012). Social meanings and understandings in patient-nurse interaction in the community practice setting: A grounded theory study. *BMC Nursing*, 11(1), 14.

Soares De Azevedo, R., Mauro, M., Lima, D., Gaspar, K., Da Silva, V. & Botega, N. (2010). General hospital admission as an opportunity for smoking-cessation strategies: A clinical trial in Brazil. *Gen Hosp Psychiatry*, 32, 599-606.

Whitehead, D. (2001). Health education, behavioral change and social psychology: Nursing's contribution to health promotion? *Journal of Advanced Nursing*, 34(6), 822-832.

/WHO, Global Health Promotion Conferences, <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/en>

WHO, health topics – nutrition. <http://www.who.int/topics/nutrition/en/>

WHO (2020). The decade of healthy ageing (2020-2030). decade-proposal-final-apr2020-en.pdf

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

בריאות העובד והסביבה תשפ"ה

שיעור, 0.5 ש"ס

מרצה: ד"ר ראדה ארצי-מדבדיק דוא"ל: rada.artzi@gmail.com

מועד הקורס: שנה א', סמסטר א'. יום שלישי, בין השעות 15:00-17:00, בתאריכים הבאים:
26.11.24, 19.11.24, 12.11.24

שעות קבלה: בתאום מראש

מועד מטלת בית: 8.12.24 בשעה 9:00. מטלת הבית תועבר דרך המודל ותהיה פתוחה למשך 50 דקות בלבד.

רציונל

מקום העבודה מהווה מסגרת חשובה ומרכזית בחייו של האדם. העובדים עלולים להיפגע בבריאותם עקב הדבקות במחלות, פיתוח תסמונת של לחץ ושחיקה ומגוון מחלות מקצוע כתוצאה מתנאי עבודה לא נכונים. שרותי הבריאות בעבודה ניתנים לרוב על ידי אחים ואחיות תעסוקתיים, ועל כן חשוב להכשירם לאיתור גורמי סיכון בסביבת העבודה, ולהכרת האמצעים למניעתם, כמו גם הכרת שיטות לטיפול ולשיקום העובד.

מטרות הקורס

- הקניית ידע בסיסי בנושא בריאות העובד וגהות תעסוקתית.
- הכרת גורמי סיכון נפוצים בסביבות העבודה השונות, והתחלואה שעלולה להיגרם בעקבות גורמי סיכון אלו.
- הבנת החשיבות של אבחון מחלות תעסוקתיות והמורכבות באבחון וזיהוי מחלות אלו.
- הכרת התפקיד של אח/ות תעסוקתי והשתלבות בצוות רב-תחומי.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יסביר מושגי יסוד בבריאות העובד ומסגרת תחקיקתית לגהות ובטיחות תעסוקתית.
- יזהה בסביבת העבודה חשיפה פיזיקלית, כימית, ביולוגית ולחצים פסיכו-חברתיים.
- יגדיר בעיות בריאות תעסוקתיות, דרכים למניעתם ואפשרויות שיקום תעסוקתיות.
- יתאר את תפקיד האח/ות התעסוקתית ותפקידי הסגל הרב-תחומי.
- יתאר את חשיבות הנדסת אנוש בעבודה.
- יסביר מהו כושר העבודה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

שיטת ההוראה

הרצאות ודיונים, למידה עצמית וקריאה

נושאי השיעורים

1. מבוא לבריאות תעסוקתית ותפקיד האח/ות התעסוקתית/ת
2. הנדסת אנוש (ארגונומיה)
3. בטיחות וגהות בעבודה
4. מחלות תעסוקתיות ושיקום
5. כושר עבודה
6. לחץ ושחיקה בעבודה

דרישות הקורס

- נוכחות חובה על פי התקנון.
- קריאת ספרות רלוונטית.
- בחינה מסכמת אשר תועבר דרך המודל.

דרישות מוקדמות

אין

ציון

- 100% ציון על הבחינה המסכמת. הבחינה כוללת תכנים של קריאת ספרות.
- ציון עובר: 60

ספרות חובה

1. Guzik, A. (2013). Essentials for Occupational Health Nursing. John Wiley & Sons.
2. Saucier Lundy, K. (2014). Community Health Nursing: Caring for the Public's Health. (3rd ed.) pp. 1099-1125. Jones & Bartlett Publishers.
3. גייגר, י. (2015). ארגונומיה פיזיקלית, עקרונות ויישום לקידום בריאות בתעסוקה. הוצאה לאור - מוסד לבטיחות וגהות.
4. פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970. נוסח עדכני נכון ליום: 18.9.23. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.nevo.co.il/law_html/law00/74793.htm
5. קנוביץ, ר. (2011). תקנות הבטיחות בעבודה: ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים, התשע"א - 2011. המוסד לבטיחות וגהות. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/uploadfiles/d_400_1093_nitur.pdf

ספרות מומלצת

1. LaDou, J., & Harrison, R. (2021). *Current occupational and environmental medicine* (6th ed.). New York, NY: Appleton & Lange.
2. Wong, K., Chan, A.H.S. & Ngan, S.C. (2019). The Effect of Long Working Hours and Overtime on Occupational Health: A Meta-Analysis of Evidence from 1998 to 2018. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 16 (12): 2102. <https://doi.org/10.3390/ijerph16122102>
3. גריפל, א. (2002). תקציר בנושא חקירת תאונות עבודה ואירועי בטיחות. הוצאה לאור המוסד לבטיחות וגהות. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/UploadFiles/00_acc_invt_mosad.rtf
4. גריפל, א. (2023). סטטיסטיקה של תאונות עבודה ברמת הארגון. המוסד לבטיחות וגהות. נדלה בתאריך 25.7.24 מאתר <https://www.osh.org.il/Pages/printPage.aspx>
5. נעים, י. (2003). פיקוח על בריאות העובד (ספר ראשון): השמירה על בריאות העובד. חיפה, ישראל: הוצאה לאור מרכז רפואי רמב"ם.
6. נעים, י. (2003). פיקוח על בריאות העובד (ספר שני): חשיפה תעסוקתית לגורמים מזיקים. חיפה, ישראל: הוצאה לאור מרכז רפואי רמב"ם.
7. רשימת החוקים והתקנות בבטיחות ובריאות בעבודה שפורסמו באתרי האינטרנט של משרדי ממשלה ומוסדות ציבוריים. נדלה בתאריך 25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/heb/info/laws/laws_list

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Course No. 0162.7126

Department of Nursing

Tel Aviv University, Faculty of Medicine

Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Occupational Safety and Health
Lecturer	Dr. Rada Artzi-Medvedik e-mail: rada.artzi@gmail.com
Year offered	2024-2025 academic year, 1 st semester
Year of program	1 st year
Course schedule	Tuesdays, 15:00 and 17:00, on the following dates: 12.11.24, 19.11.24, 26.11.24
Number of hours / credits	0.5
Office hours	By appointment
Rationale	Employment is an important and central aspect of a person's life. The workers' health may be affected by contagious diseases, stressful environment, burnout and a variety of occupational diseases, as a result of improper working conditions. Workplace health services are usually provided by occupational health nurses, therefore it is important to train nursing students to identify risk factors in the work environment, to prevent and treat occupational diseases, as well as, to recognize employees' rehabilitation methods.
Course Objectives	• Acquiring basic knowledge about employee health and occupational health. • Acquiring basic knowledge of common risk factors in the various work environments, and the morbidity that may be caused by these risk factors.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Learning outcomes	• Understanding the importance of identifying occupational diseases and the complexity of diagnosing and these diseases. • Acquiring a knowledge the role of an occupational nurse and integrating into a multidisciplinary team. In the end of the course the student will able to:
Teaching methods	• explain basic concepts of employee health and legislative framework for occupational safety and hygiene. • identify work environment, exposure to physical, chemical, biological and psychosocial stress. • define occupational health problems, ways of prevention and occupational rehabilitation options. • describe the role of the occupation nurse and functions of the multi-disciplinary staff. • describe the importance of human factors at work. • explain what is work capacity. Lectures, discussions, independent study and reading
Course topics	1. Introduction to occupational health and the role of occupational nurse 2. Human engineering and ergonomics 3. Hygiene and safety at work 4. Occupational diseases and rehabilitation 5. The working capacity 6. Work pressures and burnout
Course requirements	• Mandatory attendance of all lessons according to the regulations. • Reading of the relevant literature.
Prerequisites	None
Course grade composition	100% score on the final exam. Passing grade: 60 The final home exam will be based on the material taught in the lessons, and the reading topics for self-learning, and will be delivered through the Moodle at December 12, 2024, 9:00

Required reading

1. Guzik, A. (2013). *Essentials for Occupational Health Nursing*. John Wiley & Sons.
2. Saucier Lundy, K. (2014). *Community Health Nursing: Caring for the Public's Health*. (3rd ed.) pp. 1099-1125. Jones & Bartlett Publishers.
3. גייגר, י. (2015). ארגונומיה פיזיקלית, עקרונות ויישום לקידום בריאות בתעסוקה. הוצאה לאור - מוסד לבטיחות וגהות.
4. פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970. נוסח עדכני נכון ליום: 18.9.23. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.nevo.co.il/law_html/law00/74793.htm
5. קנוביץ, ר. (2011). תקנות הבטיחות בעבודה: ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים, התשע"א - 2011. המוסד לבטיחות וגהות. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/uploadfiles/d_400_1093_nitur.pdf

Recommended reading

1. LaDou, J., & Harrison, R. (2021). *Current occupational and environmental medicine* (6th ed.). New York, NY: Appleton & Lange.
2. Wong, K., Chan, A.H.S. & Ngan, S.C. (2019). The Effect of Long Working Hours and Overtime on Occupational Health: A Meta-Analysis of Evidence from 1998 to 2018. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 16 (12): 2102. <https://doi.org/10.3390/ijerph16122102>
3. גריפל, א. (2002). תקציר בנושא חקירת תאונות עבודה ואירועי בטיחות. הוצאה לאור המוסד לבטיחות וגהות. נדלה ב-25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/UploadFiles/00_acc_invst_mosad.rtf
4. גריפל, א. (2023). סטטיסטיקה של תאונות עבודה ברמת הארגון. המוסד לבטיחות וגהות. נדלה בתאריך 25.7.24 מאתר <https://www.osh.org.il/Pages/printPage.aspx>
5. נעים, י. (2003). פיקוח על בריאות העובד (ספר ראשון): השמירה על בריאות העובד. חיפה, ישראל: הוצאה לאור מרכז רפואי רמב"ם.
6. נעים, י. (2003). פיקוח על בריאות העובד (ספר שני): חשיפה תעסוקתית לגורמים מזיקים. חיפה, ישראל: הוצאה לאור מרכז רפואי רמב"ם.
7. רשימת החוקים והתקנות בבטיחות ובריאות בעבודה שפורסמו באתרי האינטרנט של משרדי ממשלה ומוסדות ציבוריים. נדלה בתאריך 25.7.24 מאתר https://www.osh.org.il/heb/info/laws/laws_list

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

מיקרוביולוגיה – תשפ"ה

סמסטר א' – 3 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר א' יום ג

שעות: 12:00-15:00

מרצה: ד"ר נטע אלטמן **דוא"ל:** neta.altman@gmail.com

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

מיקרוביולוגיה רפואית הינו מדע העוסק בחקר מיקרואורגניזמים גורמי מחלות זיהומיות באדם ובחוקר מנגנוני הגנה של הגוף כנגדם. המיקרוביולוגיה הרפואית נחלקת לאימונולוגיה, בקטריולוגיה רפואית, וירולוגיה רפואית, מיקולוגיה רפואית ופרזיטולוגיה רפואית. הנושאים הנלמדים עוסקים בהכרת המורפולוגיה של המיקרואורגניזמים השונים, בדרכי ההדבקה, בגורמי האלימות, בפתוגנזה, בתגובה החיסונית כנגדם ובתסמינים הקליניים של המחלות השונות הנגרמות על ידם. כמו כן נלמדים דרכי מניעה וטיפול.

מטרות הקורס

6. להכיר מושגים נפוצים במיקרוביולוגיה רפואית, להכיר את המיקרואורגניזמים הפתוגנים השונים, את המחלות אותן הם גורמים ואת תגובת גוף האדם כנגדם
7. להבין בעיות קליניות שונות הקשורות במיקרואורגניזמים הגורמים למחלות זיהומיות כמו מניעת זיהומים נזוקומאליים (זיהומים הנרכשים בבתי-חולים)
8. ליישם את הידע שנרכש בעשייה הסיעודית ובטיפול בחולים הסובלים ממחלות זיהומיות

נושאי השיעורים

9. בקטריולוגיה רפואית:

- מבוא לביוולוגיה של התא: אבני הבניין ומבנה התא
- מבנה חיידקים, סיווג, מנגנוני פתוגניות, המיקרוביוטה הטבעית.
- חיידקים פתוגנים גרם חיוביים
- חיידקים פתוגנים גרם שליליים
- חיידקים עמידים

10. אימונולוגיה:

- מבוא: סקירה כללית של מערכת החיסון
- התגובה המולדת
- התגובה הנרכשת: הומורלית ותאית

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

- תאי מערכת החיסון, יצירתם, התמיינותם, התבגרותם ואופן פעולתם
- תגובה חיסונית אנטי-בקטריאלית
- תגובה חיסונית אנטי-ויראלית
- חיסונים

11. אימונופתולוגיה:

- תגובות של רגישות יתר
- כשל חיסוני
- מחלות אוטואימוניות

12. וירולוגיה רפואית:

- מבוא - מבנה נגיפים, סיווג, מנגנוני פתוגניות.
- פריחות נגיפיות, נגיפי ההרפס ונגיפי מערכת הנשימה
- נגיפי מערכת העיכול, נגיפי הכבד והמין
- נגיפים הנישאים ע"י חרקים ונגיפים נוספים.

13. פרזיטולוגיה רפואית:

- מבוא לפרזיטולוגיה רפואית
- פרזיטים חד-תאיים: של מערכת העיכול, השתן והמין ושל הדם והלימפה (קבוצות: סרקומסטיגופורה (אמבות ושוטוניות), ואפיקומפלוקסה (נבגוניות)
- פרזיטים רב-תאיים של מערכת העיכול ומערכת הדם והלימפה (קבוצות: תולעים גליליות (נמטודות) ותולעים שטוחות (תרמטודות וצסטודות)

14. מיקולוגיה רפואית:

- מבוא למיקולוגיה רפואית
- פטרות על פי הרקמות אותן הן מזהמות
- פטרות אופרטוניסטיות

דרישות הקורס

15. השתתפות בשיעורים חובה

16. עמידה בבחינה מסכמת

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

דרישות מוקדמות

אין

ציון

- בחינה מסכמת – 100%
- עמידה בבחינה בציון של 60 לפחות

ספרות מומלצת

- [Murray, P.R.](#), Rosenthal, [K.S & .Pfaller](#), M.A. (2021). [Medical Microbiology](#) 9th edition. ISBN-13:978-0323673228

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions, Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Microbiology	Course No. 01627002
Name of the lecturer	Dr. Neta Altman neta.altman@gmail.com	
Year offered	Academic year 2023-2024	
One or two semester	One semester	
Year of program	2023-2024	
How often given	1st year, 1 semester, Tuesday 12:00-15:00	
Number of hours / credits	3	
Prerequisites	None	
Mandatory / elective	Mandatory	
Goals/ Learning outcomes	1. To familiarize the student with common terms in medical microbiology. 2. To familiarize the student with common pathogens and common diseases caused by them	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

3. To understand clinical aspects of hygiene and health as well as nosocomial infections

Course description / summery

The Medical microbiology field deals with the study of microbial pathogens that cause infectious diseases in human/ The field also studies the immune response against these pathogens. Immunology, Medical bacteriology, Medical Virology, Mycology, and Parasitology are all part of the Medical microbiology field. In this course, we shall study morphology, virulence factors, pathogenesis, and immune response as well as clinical aspects

Week-by-week content, assignments, reading

Course topics:

Immunology

Introduction

The Innate system

The adaptive system

Immunopathology

Immune response against viruses and bacteria

Vaccines

Medical Bacteriology

Introduction

The microbiome

Real and opportunistic pathogens

+ and – gram bacteria

Bacteria of different genus

Medical virology

Introduction

Herpesviruses

Viruses of the respiratory system

Viruses of the gastro system

Viruses of the nervous system

MMRV viruses

Medical parasitology

Unicellular parasites in the human body

Multicellular parasites: Nematodes, Cestodes,
Trematodes

Medical mycology

Introduction

Opportunistic and non opportunistic mycoses

Assessment method and grade composition

100% Exam

Bibliography

Delves, P.J., Seamus, J. M., Burton, D. R., & Roitt, I. M. (2011). *Roitt's essential immunology*. (12th ed.). Chichester, West Sussex; Hoboken, NJ: Wiley- Blackwell.

Murray, P.R. (2013). *Medical microbiology*. (7th ed.). Philadelphia, PA: Elsevier/ Saunders.

תומס קינדט, ריצ'רד גולדסבי, ברברה אוסבורן, ג'ניס קובי. אימונולוגיה (2007), מהדורה שישית.
תרגום עברי בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

כימיה וביוכימיה - תשפ"ה

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר א', יום ה'

שעות: 08:00-11:00

דוא"ל: shemeshh@post.tau.ac.il

מרצה: גב' שמש הדס

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

הקורס מקנה הבנה וידע בסיסי בכימיה ובביוכימיה, מקנה ידע בתפקוד מטבוליזם של חומרים בגוף האדם. ידע בסיסי זה חשוב ללימוד והבנה מעמיקה של תחומים אחרים בתחום הרפואה.

מטרת הקורס

- הקניית מושגי יסוד בכימיה כללית ואורגנית.
- הקניית מושגי יסוד בביוכימיה.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט יקבל בסיס ידע להבנת נושאים הנלמדים בתחומי הרפואה (פתולוגיות, תהליכים פיזיולוגיים, סוגי בדיקות).

שיטות הוראה

- הוראה פרונטלית
- תרגול עצמי

נושאי השיעורים

17. נושאי הלימוד בכימיה:

- **מבנה האטום:** פרוטון, ניוטרון, מספר אטומי, מספר מסה, מסה אטומית, איזוטופים, היערכות האלקטרונים באטום, יונים.
- **המערכה המחזורית:** מתכות, אל מתכות, משפחות כימיות: מתכות אלקליות, הלוגנים, גזים אצילים.
- **מצבי צבירה:** מוצק, נוזל, גז, שינויי מצב צבירה, תהליך פיזיקלי.
- **קשר כימי:**
- קשר יוני: סריג יוני, נוסחה אמפירית, תכונות של חומרים יוניים, היתוך והמסה של סריגים יוניים, יונים מורכבים.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

- קשר קוולנטי: קשר קוולנטי בודד כפול ומשולש, מולקולה, נוסחא מולקולרית, נוסחאות מבנה, קשר קוולנטי קוטבי, אלקטרושליליות.
- סוגי חומרים: יסוד, תרכובת
- קשרים בין מולקולריים: קשרי מימן
- סטוכיומטריה:
- מול
- מספר אבוגדרו
- מסה מולרית
- מים: תכונות המים, מסיסות במים, תערובות: תערובת הטרוגנית, תערובת הומוגנית, תמיסה, ממש, מומס, סוגי מים.
- תהליך כימי: תהליך כימי, תגובה כימית, חוק שימור החומר. תהליכי שריפה מלאה וחלקית.
- אנרגיה: תגובה אקסותרמית ותגובה אנדותרמית, פרופיל אנרגיה של תגובה, מצב ביניים, אנרגית שפעול, קטליזטור.
- חומצות ובסיסים: חומצה, בסיס, תגובת יוניזציה של מים, pH, חוזק חומצה, תגובת סתירה, בופר.
- חמצון חיזור: תגובת חימצון חיזור, דרגות חמצון.
- רדיואקטיביות: סוגי קרינה, איזוטופים רדיואקטיביים, שימושים ברפואה.
- אלקאנים (פראפינים): מבנה, איזומריה של מבנה, תכונות פיזיקליות ותגובות אופייניות.
- אלקנים (אולפינים): אי רוויון, איזומריה מרחבית (ציס טרנס), תכונות פיזיקליות ותגובות אופייניות
- כהלים: קבוצה פונקציונאלית, תכונות פיזיקליות, גליצרו.
- אלדהידים וקטונים: קבוצה פונקציונאלית ותכונות.
- חומצות קרבוקסיליות: קבוצה פונקציונאלית, תכונות פיזיקליות, תגובות אופייניות: תגובה עם מים, תגובה עם כהל ליצירת אסטר.
- אמינים: מבנה, תגובה עם מים.
- סוכרים: חד סוכרים, דו סוכרים ורב סוכרים.
- חלבונים: חומצות אמינו, מבנים מרחביים ודנטורציה
- ליפידים: חומצות שומן רוויות ובלתי רוויות, טריגליצרידים, פוספוליפידים וכולסטרול.

18. נושאי הלימוד בביוכימיה:

- חלבונים: המוגלובין, קולגן ואלסטין שינויים במחלות, אלוסטריה
- אנזימים: מבנה ודרך פעולה, קו אנזימים וויסות הפעילות האנזימטית, מעכבים. שביל מטבולי.
- חלבוני הנסיוב: חלבוני הנסיוב, שיטות הפרדה וזיהוי. אנזימים בנסיוב. שינויים במחלות.
- מטבוליזם של חומצות אמינו: יצירה והפרשה של אוריאה, פנילקטונוריה.
- מערכת העיכול: פרוק וספיגה. מחלות אי-ספיגה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7109

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

- **מטבוליזם של סוכרים:** גליקוגן: סינתזה ופירוק. גלוקוז: פירוק אירובי ואנאירובי, גלוקונאוגנזה. שביל הפנטוז-פוספט.
- **מחלות הקשורות במטאבוליזם של סוכר**
 - גלקטוזמיה
 - מחלות אחסון גליקוגן
 - סוכרת
 - חוסר ב-G6PD
- **ויטמינים:** סוגים, פעילות, חוסר חלקי או מלא כגורמי מחלה.
- **מטבוליזם של ליפידים:** פירוק חומצות שומן. יצירת גופי קטו, טייזקס

דרישות הקורס

נוכחות חובה בהתאם לתקנון.

ציון

הציון בקורס ייקבע על פי מבחן סיום הקורס

* עמידה בציון עובר לפחות 60, של הקורס.

דרישות קדם

אין

ספרות מומלצת

- מנזרולה, ע. (2008). עקרונות הכימיה. באר-שבע: קווים.
- אשכנזי, ר. (2008). תהליכים ביוכימיים בגוף האדם הבריא והחולה. ת"א: הוצאת המחבר.
- Zumdahi, S.S. & DeCoste, D.L. (2018). *Introductory Chemistry*. Cengage Learning, ISBN: 978-1-337-39962-3

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Chemistry and Biochemistry	Course No. 0162.7109
--------------	----------------------------	-------------------------

Name of the lecturer	Mrs. Hadas Shemesh, MA shemesh@post.tau.ac.il
-----------------------------	--

Year offered	Academic year 2023-2024
---------------------	-------------------------

One or two semester	One semester
----------------------------	--------------

Year of program	2023-2024
------------------------	-----------

How often given	Once a week, 1 st year, 1 nd semester
------------------------	---

Number of hours / credits	3/3
----------------------------------	-----

Prerequisites	None
----------------------	------

Mandatory / elective	Mandatory
-----------------------------	-----------

Goals/ Learning outcomes	Providing basic concepts in general and organic chemistry Providing basic concepts in biochemistry
-------------------------------------	---

Implementing the acquired data base when
discussing medical issues concerning
pathological situations.

**Course
description /
summary**

This course provides basic knowledge on the function and metabolism of substances in the human body. Furthermore, students learn about changes in the states of disease, knowledge that is essential for a better and more profound understanding of other fields of medicine.

**Week-by-week
content,
assignments,
reading**

Course topics:

Atomic structure: proton, neutron, atomic number, mass number, isotopes, electron's occupation of energy levels, ions.

The Periodic Table: metals, nonmetals, chemical groups, alkali metals, halogens, noble gas.

States of matter: solid, liquid, gas, changes of states, physical reactions.

Chemical bonds:

Ionic bond: ionic crystals, empiric formula, properties of salts, melting and solubility reactions, complexed ions.

Covalent bonds: single, double and triple bonds, molecules, molecular formula, molecular

structure, polar bonds, electronegativity of elements.

Sorting materials: elements and compounds.

Intermolecular bonds: hydrogen bonds.

Stoichiometry: mole, Avogadro number, molecular mass.

Water: properties of water, solubility in water, heterogenic \ homogenic mixtures, solutions, types of water.

Concentration: molar, weight percentage.

Chemical reactions: law of conservation of mass, full and partial burn.

Energy: exothermic\ endothermic reactions, energy changes in chemical reactions, transition state, catalization energy, catalysts.

Acids and Bases: acid, base, ionization reaction of water, pH, acidic strength, titration reactions, buffer.

Oxidation\Reduction reaction: agents, reactions, oxidative states.

Radioactivity: types of radiations, radioactive isotopes, implementations in medicine.

Alkanes (parafins): structure, structural isomerization, physical properties, typical reactions.

Alkenes (Olefins): structure, cis- trans isomerization of unsaturated compounds, physical properties and typical reactions, polymerization of alkenes.

Alcohols: A functional group, physical properties, glycerol.

Aldehydes and ketones: functional groups, synthesis from alcohols.

Carboxylic acids: functional group, physical properties, typical reaction: reaction with water, synthesis of esters, synthesis from oxidative reaction of alcohols.

Amines: structure, reaction with water.

Carbohydrates: mono, di and poly saccharides.

Proteins: aminoacids, structural organization of proteins, denaturation,

Lipids: saturates and unsaturated fatty acids, triglycerides, phospholipids and cholesterol

Nucleic acids: DNA and RNA, structure and role.

Course topics in biochemistry:

Proteins: Hemoglobin, Collagen and Elastin, changes in protein structure that generate disease, allosteric properties.

Enzymes: structure and function, coenzymes, regulation of enzymatic activity, inhibitors, metabolic pathway.

Serum proteins: composition of blood proteins, methods for identification and separation of proteins, changes in protein concentration during disease.

Metabolism of aminoacids: production and secretion of urea, B.U.N, changes during disease, Phenylketonuria.

The digestive system: break down and absorption, malabsorption diseases.

Metabolism of carbohydrates: Glycogen: synthesis and metabolism.

Glucose: aerobic metabolism, anaerobic catabolism, gluconeogenesis, pentose phosphate pathway.

Diabetes: laboratory analysis, balancing blood sugar levels, complications.

G6PD deficiency, Galactosemia, Glycogen storage disease.

Vitamins: The role of various vitamins in the body. Pathogenic effect of partial or full deficiency of vitamins.

Free radicals and antioxidants: effect on the body, antioxidants in the food.

Jaundice and liver function: Heme catabolism, bile colors, categorizing jaundice, changes in blood and urine during disease, liver metabolic role, liver function tests.

Lipid metabolism: catabolism of fatty acids, generation of ketone bodies, lipoproteins, relation to atherosclerosis, Tay - Sachs.

**Assessment
method and
grade
composition**

Teaching methods:

Lectures, self-practice.

Course requirements:

Passing examinations (passing grade is 60)

Bibliography

Recommended reading:

1. Manzurova, E. (2006). Principles of chemistry. Beer Sheva.
3. Ashkenazi, R. (1999). Biochemical processes in the health and diseased human body (2nd ed.). Self-published (in Hebrew).

Professional behavior and Nursing Theories

Course No. 0162.7131

1st semester – 2 semester hours

Date of course: 1st Semester, Thursday 14:00-16:00

Lecturers:

Dr. Irit schwartz- Atias RN,
PhD attis.irit@gmail.com

Office hours:

Rationale:

The course "professional behavior and nursing theories" focuses on the essence of the nursing profession and on the ability as professionals to treat others.

The course will examine the core and essence of the profession through various axes: We will begin with a historical review that will help the students understand the development of nursing, trends and theories that shaped the professional values and will continue to frustrate the profession from a contemporary perspective - innovation, ethics and new tools from the world of positive psychology. The course will provide the students with a broad view of the nature of the professional role and the patient's experience in health and illness.

Goals of the course:

At the end of the course the students will:

- Understand basic concepts and theories relating to health and illness
- Be familiar with the modern changes that the profession has achieved so far

-
- Know concepts from the world of positive psychology and how they may contribute to the nurse's professional functioning: strength, giving, positive and negative emotion, compassion
 - Be familiar with concepts in ethics and professional behavior
 - Recognize the importance of ongoing research and learning in nursing
 - Recognize innovation in nursing

Teaching methods:

- Lectures
- Exercises
- Movies
- Discussions

Course topics:

- The history and characteristics of nursing
- Characteristics and essence of the profession
- Theories in health and illness
- Research and innovations in nursing

Course requirements:

- Attendance is required.

Prerequisites: None

Grade:

Written final academic project, passing grade - at least 60

Required reading:

- גיל סיגל (2015). ביו אתיקה כחול לבן, ביו אתיקה ומשפט רפואי בישראל, שער שלישי, עמוד 257-284

- חוק זכויות החולה פרק א-ה

- Fredrickson, B. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychological Association*, 56(3): 218–226.

Recommended books:

הקוד האתי לאחים ואחיות בישראל תשס"ד, 2004

Fredrickson, B. (1998). What good are positive emotions? *Review of general psychology*, 2(3), 300-319.

Fredrickson, B., Losada, F.M. (2005). Positive Affect and the Complex Dynamics of Human Flourishing. *American psychology*, 60(7), 678–686.

Arif, S., Khokhar. (2017). A historical glance: Challenges for male nurses. *Journal of Pakistan Medical Association*, 67(12), 1889-1894.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

התנהגות מקצועית, תיאוריות בסיסיות, רוחה בריאות וחולי - תשפ"ה

2 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר א', יום ה'

שעות: 15:00-17:00

מרצה: ד"ר עירית שוורץ אטיאס, RN, PhD, דוא"ל: iritsa.research@gmail.com

שעות קבלה: יום ה' 16:30-17:00 (בתאום מראש)

רציונל

הקורס התנהגות מקצועית ותיאוריות מתמקד במהות מקצוע הסייעוד ובהכרת יכולותנו כאנשי מקצוע לטפל באחר.

הקורס יבחן את ליבת המקצוע ומהותו דרך צירים שונים. נתחיל בסקירה היסטורית שתסייע בהבנת התפתחות הסייעוד, מגמות ותיאוריות שעיצבו את ערכיו ונמשיך בהתסכלות על המקצוע מנקודת מבט עכשווית-חדשנות, אתיקה, אתגרים וכלים חדשים מעולם הפסיכולוגיה החיובית. הקורס יאפשר לסטודנט ראייה רחבה על מהות תפקידו ועל חווית המטופל בזמן בריאות וחולי.

מטרת הקורס

לפתח שפה משותפת של אנשי טיפול מעולם הסייעוד ולהכיר תאוריות, כלים ודרכים שיסייעו לאחות להעניק טיפול כוללני ואיכותי

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר מושגי יסוד ותיאוריות המתייחסות לבריאות וחולי
- יכיר את השינויים המודרניים אליו הגיע המקצוע עד כה
- יכיר מושגים מעולם הפסיכולוגיה החיובית וכיצד הם עשויים לתרום לתפקודה המקצועי של האחות: חוזקות, נתינה, רגש חיובי ושלילי, חמלה
- ימנה מושגים באתיקה ובהתנהגות מקצועית
- יכיר את חשיבות המחקר והלמידה המתמשכת בסייעוד
- יכיר חדשנות בסייעוד מהי

שיטות הוראה

1. הרצאות
1. תרגולים
2. סרטי המחשה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

3. דיונים

נושאי השיעורים

1. תולדות הסייעוד
2. היבטים מאפייני המקצוע ומהותו
3. תדמית האחות ומעמדה
4. עתיד המקצוע- מפת דרכים
5. כיווני התפתחות בסייעוד
6. תאוריות מהפסיכולוגיה החיובית ותרומתם לרווחת האדם בבריאות וחולי
7. חדשנות ויצירתיות בסייעוד
8. אתיקה בסייעוד
9. למידה מתמשכת ומחקר בסייעוד

נושאי הקורס

פרקים בספרות חובה	תכנים	נושא	
	• נקודת מבט היסטורית • עמדות חברתיות ואתיות. • הגדרות הסייעוד • תחומי עיסוק	תולדות הסייעוד ומאפייני הסייעוד	1
6 שעות			
גיל סיגל (2015). ביו אתיקה כחול לבן, ביו אתיקה ומשפט רפואי בישראל, שער שלישי, עמוד 257-284	• תדמית האחות • חוק זכויות החולה • אתיקה • ערכים • עתיד המקצוע	מאפייני המקצוע ומהותו	2
8 שעות			
Fredrickson, B. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. American Psychological Association, 56(3): 218–226.	• תאוריית PERMA של סליגמן 2011 • תאוריית ההבניה והרחבה בפסיכולוגיה חיובית • נתינה • חוזקות • חמלה • שיפור הרווחה • הסובייקטיבית • מניעת שחיקה בעבודה	תאוריות בבריאות וחולי	3
6 שעות			

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

4	מחקר וחדשנות בסייעוד	• חדשנות בסייעוד • חשיבות המחקר בסייעוד • למידה מתמשכת	
	6 שעות		

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בהתאם לתקנון הלימודים.
- השתתפות פעילה בשיעורים
- ביצוע תרגיל שינתן בקורס
- עבודה מסכמת

ציון הקורס

- עבודה מסכמת (95%) והצגה מול הכיתה (5%)
- ציון עובר (60 לפחות) בעבודה
- תאריך הצגת העבודות ימסרו במהלך הקורס
- תאריך הגשת העבודה המסכמת לא יאוחר מה 9.2.2025

דרישות קדם

אין

מקורות ספרות חובה

- גיל, ס. (2015). ביו אתיקה כחול לבן, ביו אתיקה ומשפט רפואי בישראל. שער שלישי, עמוד 257-284
- חוק זכויות החולה פרק א-ה
- Fredrickson, B. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychological Association*, 56(3): 218–226.

מקורות ספרות מומלצת

ספרים

- הקוד האתי לאחים ואחיות בישראל תשס"ד, 2018
- Fredrickson, B. (1998). What good are positive emotions? *Review of general psychology*, 2(3), 300-319.
- Fredrickson, B., Losada, F.M. (2005). Positive Affect and the Complex Dynamics of Human Flourishing. *American psychology*, 60(7), 678–686.

- Arif, S., Khokhar. (2017). A historical glance: Challenges for male nurses. *Journal of Pakistan Medical Association*, 67(12), 1889-1894.

נספחים

נספח מספר 1

הנחיות להגשת מטלת ביניים (5%)

לקראת סיום הסמסטר, תתבקשו להתנסות בהצגה בכנס. כל קבוצה תתבקש להציג בכיתה באמצעות מצגת מאמר מחקרי אחד בנושא הקשור לסייעוד. הנושאים יכולים להיות מאלו שנלמדו במהלך השנה או כל נושא אחר שמעניין אתכם. המאמר חייב להיות במקור בשפה האנגלית ומחמש השנים האחרונות. על המציגים להעביר בצורה מעניינת את עיקרי המאמר ולהתייחס ל: שם המאמר, כותביו, כתב העת בו פורסם ושנת הפירסום, מטרת המחקר, תאור שיטת המחקר, מצאים עיקריים ודין ומסקנות. הקפידו שההצגה תהיה מעניינת ועניינית. לרשותכם 5 דקות. אנא הגיעו לשיעור בזמן כדי להעלות את המצגת למחשב ב-DOK. בהצלחה.

נספח מספר 2

הנחיות להגשת מטלת סיום (95%)

מטלה זו כוללת שתי משימות. באחת, הנכם מתבקשים להציג את כישורי יכולת הקריאה הביקורתית שלכם ולהציג בכתובים סקירת הספרות של נושא הקשור למקצוע ובשניה הנכם מתבקשים להציג מהי המשמעות של להיות אחות או אח בעיניכם.

את המשימה הראשונה יש לבצע תוך היצמדות לכללי הגשה אקדמאים.

מועד הגשה של עבודת הסיכום: עד 9/2/2025

ההגשה במייל למרצה בכתובת iritsa.research@gmail.com

לאחר השליחה יש לוודא אישור קבלה מול המרצה. במידה ולא קיבלתם אישור קבלה, באחריותכם לפנות למרצה לבירור הנושא. איחור בהגשה יגרור הורדת ציון של 10 נקודות. בקשות להארכת זמן ניתן להפנות למרצה לאישור.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

אורך מירבי: עד 5 עמודים (לא כולל שער, מקורות ונספחים; גופן גודל 12; רווח כפול עם שוליים של 2.5 ס"מ).

משקל בציון: 95%

הסגל האקדמי רואה חשיבות רבה בהגשת עבודות הכתובות ברמה מקצועית/מדעית גבוהה ומשקפות את המיומנויות האקדמיות הנדרשות מתלמיד/ה תואר ראשון. כתיבה מקצועית שונה מכתביה ספרותית או אישית והינה חיונית גם בעבודתם המקצועית של אחיות ואחים בשדה הקליני ועל כן אלו אינן דרישות אקדמיות בלבד, המנותקות מצרכי המקצוע.

משימות:

1. עליכם לבחור נושא העוסק באספקט מסוים של המקצוע למשל אלימות כלפי צוותים מטפלים, תפיסות כלפי המטופל הנוטה למות, תרומתה של האחות המומחית הקלינית למערכת הבריאות, שחיקה של צוות האחיות, רווחה ואושר בקרב אחיות ואחים ועוד, ולכתוב סקירת ספרות הכוללת לפחות 4 מאמרים שפורסמו ב-5 השנים האחרונות. יש לקבל אישור המרצה לנושא. רשימת המקורות תירשם בסוף העבודה תחת הפרק "ביבליוגרפיה".

2. עליכם להכין אחת מהמטלות הבאות:

- א. עליכם לכתוב את שבועת האחות בישראל מנקודת מבטכם. אתם מתבקשים לא להעתיק שבועה מהאינטרנט, אלא לחשוב על ערכים ואבני דרך חיוניות למקצוע על פי השקפת עולמכם. העתקה של שבועה תפחית 10 נקודות מציונכם.
- ב. עליכם לרשום קטע קריאה מעניין ויצירתי- "להיות אחות בשבילי"... אפשר כסיפור/ שיר/ קטע וידאו בו אתם מצולמים. כל עבודה יצירתית תתקבל. תחשבו כי המטרה שלכם היא לעורר השראה בקרב הציבור לבוא וללמוד אחיות. ניתן גם לתאר כיצד הייתם רוצים לראות את המקצוע בעתיד. היו יצירתיים!

חשוב- בתחילת העבודה יש לכתוב עמוד שער ותוכן עניינים.

אופן הכתיבה

1. באופן כללי: יש להקפיד על ניסוח בהיר, ממוקד וענייני ושימוש בשפה מקצועית-מדעית ולא אישית, ספרותית או עיתונאית, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת. שמרו על רצף הגיוני בין הפרקים והפסקאות והימנעו ממלל מיותר וממשפטים החוזרים על עצמם.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

2. תכני העבודה כולה צריכים להיות כתובים בפסקאות. כל פסקה עוסקת בנושא/רעיון אחד ומאורגנת סביב משפט מפתח. פסקה חדשה מתחילה קצת אחרי תחילת השורה (Tab ; כ-5-7 תווים מקצה השורה). על פסקה לכלול יותר ממשפט אחד ומומלץ שתכלול 3-6 משפטים.

3. יש להשתמש בפריטים ביבליוגרפיים עדכניים, מגוונים ורלוונטיים. מקובל להציג בעבודה את מצב הידע כיום, ולכן חשיבות המקורות העדכניים, אך יחד עם זאת יש לצטט מאמרים "קלאסיים" בנושא, גם אם אינם חדשים. כמו-כן, יש לשאוף להגיע למקורות עצמם ולא לספרי לימוד, עבודות תיזה או דוקטורט שסקרו מקורות אלו (ספרי לימוד ועבודות קודמות יכולים לסייע באיתור מקורות רלוונטיים אך אינם מחליפים את קריאת המקורות עצמם). עבודות תלמידים (תזה ודוקטורט) ניתן לצטט רק בשל ממצאי העבודה עצמה – בכל מקרה אחר, יש להפנות למחברים המקוריים.

ציטוטים בגוף העבודה ועקרונות ההכנה של רשימה ביבליוגרפית

1. יש להקפיד שכל מידע, טענה או נתונים המובאים בעבודה יצוין לגביהם המקור ממנו צוטט. אין להשאיר פסקאות שלמות ללא ציון המקורות הביבליוגרפיים מהם נשאב המידע.

2. כללי הציטוט המומלצים הם הכללים שנקבעו על ידי ה-APA גרסה 7. כל המקורות המופיעים בגוף העבודה צריכים להופיע ברשימת המקורות, ולהיפך: אין לכלול ברשימת המקורות פריטים שלא צוטטו בגוף העבודה עצמה. פריט שלא צוטט בעבודה עצמה, גם אם קראתם אותו או נעזרתם בו לא יופיע ברשימת המקורות.

בכל צורך בייעוץ, הכוונה וסיוע אתם מוזמנים לפנות למרצת הקורס.

בהצלחה!

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Professional behavior and Nursing Theories

Course No. 0162.7131

1st semester – 2 semester hours

Date of course: 1nd Semester, Thursday 15:00-17:00

Lecturers:

Dr. Irit schwartz- Atias RN,
PhD
iritsa.research@gmail.com

Office hours:

Rationale:

The course “professional behavior and nursing theories” focuses on the essence of the nursing profession and on the ability as professionals to treat others.

The course will examine the core and essence of the profession through various axes: We will begin with a historical review that will help the students understand the development of nursing, trends and theories that shaped the professional values and will continue to frustrate the profession from a contemporary perspective - innovation, ethics and new tools from the world of positive psychology. The course will provide the students with a broad view of the nature of the professional role and the patient's experience in health and illness.

Goals of the course:

At the end of the course the students will:

- Understand basic concepts and theories relating to health and illness

- Be familiar with the modern changes that the profession has achieved so far
- Know concepts from the world of positive psychology and how they may contribute to the nurse's professional functioning: strength, giving, positive and negative emotion, compassion
- Be familiar with concepts in ethics and professional behavior
- Recognize the importance of ongoing research and learning in nursing
- Recognize innovation in nursing

Teaching methods:

- Lectures
- Exercises
- Movies
- Discussions

Course topics:

- The history and characteristics of nursing
- Characteristics and essence of the profession
- Theories in health and illness
- Research and innovations in nursing

Course requirements:

- Attendance is required.

Prerequisites: None

Grade:

Written final academic project, passing grade - at least 60

Required reading:

- גיל סיגל (2015). ביו אתיקה כחול לבן, ביו אתיקה ומשפט רפואי בישראל, שער שלישי, עמוד 257-284
- חוק זכויות החולה פרק א-ה
- Fredrickson, B. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions. American Psychological Association, 56(3): 218–226.

Recommended books:

הקוד האתי לאחים ואחיות בישראל תשס"ד, 2004

Fredrickson, B. (1998). What good are positive emotions? Review of general psychology, 2(3), 300-319.

Fredrickson, B., Losada, F.M. (2005). Positive Affect and the Complex Dynamics of Human Flourishing. American psychology, 60(7), 678–686.

Arif, S., Khokhar. (2017). A historical glance: Challenges for male nurses. *Journal of Pakistan Medical Association*, 67(12), 1889-1894.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7230

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

פסיכולוגיה התפתחותית לסיעוד - תשפ"ה

שיעור 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה א' סמסטר ב', יום ב'

שעות: 8:00-10:00

דוא"ל: didaf@gmail.com

מרצה: ד"ר דידה פליסיג

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

מטרתה של הפסיכולוגיה ההתפתחותית להבין את מקורות ההתנהגויות והסיבות להן בהקשר לשינויים תלויי-גיל. בקורס יוצגו תיאוריות התפתחותיות מרכזיות בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי, והקשרים ההדדיים בין התפתחותיות אלו לבין הסביבה.

מטרות הקורס

להקנות ידע בתהליכי ההתפתחות של האדם מראשית החיים ועד הזקנה תוך שימת דגש על התהליך הנורמלי של ההתפתחות הקוגניטיבית, הרגשית והחברתית. כמו כן, להציג את הרלבנטיות של ידע זה לעוסקים בסיעוד.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יבין ויכיר התנהגויות ומוטיבציות של תינוקות, ילדים ובני נוער.
- יהיה מסוגל לראות את המבוגר – בראי ילדותו.

שיטות הוראה

שיעורים פרונטליים

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

מס' קורס: 0162.7230

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

נושאי השיעורים

פרקי קריאה	נושא ההרצאה	שבוע (אופציונלי)
- סרוף* פרק 1 עמ' 22-31, עמ' 46-55. - סולברג** פרק 1, פרק 3 עמ' 42-57.	הקדמה: החשיבות והרלבנטיות של הפסיכולוגיה ההתפתחותית לסיעוד; מבוא: מושגים וסוגיות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית; שיטות המחקר בתחום.	שבוע 1
- סרוף* פרק 1 עמ' 31-44. - סולברג** פרק 2 עמ' 24-35; 35;	תיאוריות מרכזיות להתפתחות בתחומים העיקריים: התחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי: פרויד; אריקסון; פיאז'ה;	שבוע 2
- סרוף* פרק 1 עמ' 28-31, פרק 3 עמ' 104-113 - סולברג** פרק 4 עמ' 60-65	סביבה או תורשה	שבוע 3
- סרוף* פרק 4 עמ' 173-193 - סולברג** פרק 5 עמ' 101-108; - סרוף* פרק 5 עמ' 225-234 - סולברג** פרק 5 עמ' 116-121; - סרוף* פרק 6. - סולברג** פרק 6 עמ' 161-176;	תקופת הינקות: התפתחות חישיתית וארגון ההתנהגות החושית; למידה – אסוציאטיבית ובאמצעות חיקוי התפתחות קוגניטיבית – התיאוריה של פיאז'ה התפתחות חברתית ורגשית; תיאוריית ההתקשרות; מזג-טמפרמנט;	שבוע 4-5
- סרוף* פרק 7 עמ' 306-334, פרק 9 עמ' 394-426 - סולברג** פרק 5 עמ' 122-128; 129-133 - סרוף* פרק 9 עמ' 418-419 - סרוף* פרק 10 עמ' 437-459 - סולברג** פרק 6 עמ' 134-148;	הגיל הרך – התפתחות שפה; התפתחות קוגניטיבית – חשיבה, קשב וזיכרון; קוגניציה חברתית Theory of mind התפתחות רגשית וחברתית	שבוע 6-7
- סרוף* פרק 11 עמ' 492-497; 503-509 - סולברג** פרק 7 עמ' 182-195; פרק 9 עמ' 253-260 - סרוף* פרק 12 עמ' 535-551; עמ' 551-553	תקופת הילדות – התפתחות קוגניטיבית; התפתחות רגשית וחברתית: התפתחות העצמי; קבוצות השווים;	שבוע 8-9
- סרוף* פרק 13 עמ' 591-606; 621-627; 606-619 - סרוף* פרק 14 עמ' 636-651 - סולברג** פרק 10 עמ' 293-298; פרק 11 עמ' 309-319	תקופת ההתבגרות – שינויים גופניים, שינויים בחשיבה וקוגניציה חברתית; התפתחות מוסרית; התפתחות חברתית ורגשית; התפתחות העצמי	שבוע 10
	התפתחות בראי ההתפתחות המוחית: האינטראקציה בין המוח, ההתנסות וה-mind	שבוע 11
	זיקנה – התפתחות חברתית וקוגניטיבית תיאוריות פסיכולוגיות של הזדקנות	שבוע 12
סרוף* פרק 15	פסיכופתולוגיה אצל ילדים	שבוע 13

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

מס' קורס: 0162.7230

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

* סרוף ושות' (2004)

** סולברג, ש. (2007)

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בהתאם לתקנון.
- קריאת חובה על פי המוצג בטבלה.
- עמידה במבחן מסכם בציון של לפחות 60.

ציון הקורס

ציון המבחן (ציון עובר 60).

דרישות קדם

קורס מבוא לפסיכולוגיה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

מס' קורס: 0162.7004

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing

Title	Developmental psychology for nursing	Course No.
0162-7230		
Name of the lecturer	Dr. Dida Fleisig e-mail: didafl@gmail.com	
Year offered	Academic year 2023-2024	
One or two semester	One semester	
Year of program	2023-2024	
How often given	2nd semester, Monday, 8:00-10:00	
Number of hours / credits	2	
Prerequisites	Passing the course "Introduction to psychology"	
Mandatory / elective	Mandatory	
Goals/	At the end of the course the students will be able to better understand	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

Learning outcomes

babies', children's and youth's behaviors and motivations, and to see the adult as reflected by his childhood.

Course description / summery

Developmental Psychology's goal is understanding the roots of behaviors and their causes, in an age-related context. The course will introduce main developmental theories of cognitive, emotional and social development and their reciprocal connections with the surroundings.

Week-by-week content, assignments, reading

week	topic	reading
1	Introduction: the importance and relevance of developmental psychology to nursing; Main concepts and research methods;	Sroufe et al, chap. 1, 22-31. 46-55. Sohlberg, chap. 1; Chap. 3. 42-57.
2	Main developmental theories in main areas: cognitive, emotional and social: Freud, Erickson, Piaget;	Sroufe et al, chap. 1, 31-44. Sohlberg, chap. 2, 6-24; 35.
3	Nature or nurture	Sroufe et al, chap. 1, 28-31. chap. 3, 104-113. Sohlberg, chap. 4, 60-65.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

4-5	Infancy: perceptual development and organization; Learning – associative and by imitation; Cognitive development – Piaget Social and emotional development; attachment theory; temperament;	Sroufe et al, chap. 4, 173-193. Sohlberg, chap. 5, 101-108. Sroufe et al, chap. 5, 101-108. Sroufe et al, chap. 6. Sohlberg, chap. 6, 161-176.
6-7	Infancy: language development; cognitive development – reasoning, attention, memory; Social cognition; Theory of mind emotional and social development;	Sroufe et al, chap. 7, 306-334. chap. 9, 394-426. Sohlberg, chap. 5, 122-128; 129-133. Sroufe et al, chap. 9, 418-419. Sroufe et al, chap. 10, 437-459. Sohlberg, chap. 6, 134-148.
8-9	Childhood - Cognitive development; Social and emotional development; development of the self; peer group;	Sroufe et al, chap. 11, 492-497; 503-509. Sohlberg, chap. 7, 182-195; chap. 9, 253-260. Sroufe et al, chap. 12, 535-551; 551-553;
10	Adolescence – physical, cognitive and social changes; moral development; Social and emotional development; development of the self;	Sroufe et al, chap. 13, 591-606; 606-619; 621-627. Sroufe et al, chap. 14, 636-651.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

		Sohlberg, chap. 10, 293-298; chap. 11, 309-319.
11	Development as a function of changes in the brain; Interaction between the brain, the mind and experiences;	
12	Old age - Social and emotional development; psychological theories of getting old	
13	Psychopathology of children	Sroufe et al, chap. 15.

Assessment method and grade composition Final examination on reading and classes (the two do not fully overlap) – 100%

Bibliography

Required reading:

Sohlberg, S. C. (2007). *Psychology of childhood and adolescence, An introduction to*

Developmental psychology. Second and enlarged edition. Jerusalem, Israel: The Hebrew

University Magnes Press, YediotAharanot and Sifrei Chemed (Hebrew).

Sroufe, L. A., Cooper, R. G., &DeHart, G. (1998). *Child development: Its nature and*

course. The Tel Aviv, Israel: The Open University of Israel (Hebrew, translated from

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

English).

ספרות חובה:

מתוך:

סרוף, א., קופר, ר., ודהארט, ג. (2004). *התפתחות הילד: טבעה ומהלכה*. האוניברסיטה הפתוחה.
סולברג, ש. (2007). *פסיכולוגיה של הילד והמתבגר: מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית*. מהדורה
שנייה. ירושלים, ישראל: מאגנס, האוניברסיטה העברית, ידיעות אחרונות, ספרי חמד.

Required reading:

Sohlberg, S. C. (2007). *Psychology of childhood and adolescence, An introduction to*

Developmental psychology. Second and enlarged edition. Jerusalem, Israel: The
Hebrew

University Magnes Press, YediotAharanot and Sifrei Chemed (Hebrew).

Sroufe, L. A., Cooper, R. G., & DeHart, G. (1998). *Child development: Its nature and*

course. The Tel Aviv, Israel: The Open University of Israel (Hebrew, translated from

English).

Recommended

ספרות מומלצת

reading:

אפטר, א., הטב, י., ויצמן, א., וטחאנו, ש. (2010). *פסיכיאטריה של הילד והמתבגר*. הוצאת דיונון.

הוצאה

שלישית.

בונשטיין, א. (2011). *העין הפנימית. התפתחות הסובייקטיביות של הילד*. הוצאת הספרים של

אוניברסיטת חיפה. ידיעות אחרונות. ספרי חמד.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

ויגוטסקי, ל. (1982). *חשיבה ודיבור*. מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

סולן, ר. (2007) *חידת הילדות. ההתפתחות הרגשית מהלידה עד גיל שלוש והשלכותיה בבגרות,*

בזוגיות

ובהורות. מודן הוצאה לאור.

רוזנטל, מ., גת, ל., וצור, ח. (2008). *לא נולדים אלימים*. אדום. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

ריץ-הריס, ג. (2006). *אין שניים דומים*. טבע האדם והאישיות האינדיבידואלית. אופקים מדע. הוצאת

עם

עובד.

Barrouillet, P. (2015). Theories of cognitive development: From Piaget to today.

Developmental

Review, 38, 1–12.

Bloom, P. (2005). *Descartes' Baby. How the science of child development explains what makes*

us human. Basic Books. Perseus Books Group. New York.

Carey, S., D Zaitchik, D., & Bascandzhev, I. (2015). Theories of development: In dialog with

Jean Piaget. *Developmental Review*, 38, 36-54.

Carlson, S.M., Zelazo, P.D., & Faja, S. (2013). *Executive function*. In

P.D. Zelazo (Ed.), Oxford

handbook of developmental psychology, Vol. 1: Body and mind, Oxford University Press, New York , pp. 706-743.

Cole, P.M, Loughheed, J.P., & Ram, N (2018). *Emotion regulation: A matter of time*.

In

Cole & Hollenstein (Eds.). The development of emotion regulation in early childhood. Taylor

& Francis.

Collins, W. A., Maccoby, E. E., Steinberg, L., Hetherington, E. M., & Bornstein, M. H. (2000)

"Contemporary research on parenting: The case for nature and nurture". *American Psychologist*, 5, 218-23.

Dana Kotter-Grühn, D., Anna E. Kornadt, A.E., & Yannick Stephan, Y. (2016).

Looking

Beyond Chronological Age: Current Knowledge and Future Directions in the Study of

Subjective Age. *Gerontology*, 62, 86–93.

Fearon, R.M., & Roisman, G.I. (2017). Attachment theory: progress and future directions.

Current Opinion in Psychology, 15, 131-136.

Fox, N. A., Reeb-Sutherland B. C., & Degnan, K. A. (2013). Personality and Emotional

Development. In Zelazo, P. D. (ed.) *The Oxford handbook of developmental psychology*.

New York, NY: Oxford University Press.

Frith, C., & Frith, U., (2005). Theory of mind. *Current Biology*, 15 (17), R644.

Gazzaniga, M.S., (2005). *The Ethical Brain*. Dana Press. New York. Washington, D.C.

Gopnik, A., Meltzoff, A.N., & Kuhl, P.K. (2001). *The scientist in the Crib. What early learning*

tells us about the mind. Harper Perennial.

Goswami, U. (2000). *Cognition in Children*. Psychology Press, Taylor & Francis group.

Goswami, U. (2008). *Cognitive Development. The learning brain*. Psychology Press, Taylor & Francis group.

Herrmann, E., Call, J., Hernández-Lloreda, M.V., Hare, B., & Tomasello, M. (2007). Humans Have Evolved Specialized Skills of Social Cognition: The Cultural Intelligence Hypothesis
Science 317 (5843), 1360-1366.

Iacoboni, M. (2009). *Mirroring people*. Picador. Farrar, Straus and Giroux. New York.

Kagan, J. (1971). *Understanding Children. Behavior, Motives and Thought*. Harcourt Brace Jovanovich, Inc. New York, Chicago, San Francisco, Atlanta.

Mikulincer, M., Shaver, P.R., & Pereg, D. (2003). Attachment theory and affect regulation: The dynamics, development, and cognitive consequences of attachment-related strategies.
Motivation and Emotion, 27(1), 77-102.

Praszkier, R. (2016). *Empathy, mirror neurons and SYNC*. Mind and Society, 5, 1–25.

Sheldon, B. (2016). *Developmental Psychology for the Helping Professions : Evidence-Based Practice in Health and Social Care*. Palgrave Macmillan.

Siegel, D. (2015). *The developing mind*. How relationships and the brain interact to shape who

we are. The Guilford Press. 2nd Edition. New York, London

Zelazo, P.D., (2015). Executive function: Reflection, iterative reprocessing, complexity, and

the developing brain. *Developmental Review*, 38, 55-68.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

היבטים סיעודיים קליניים בתזונה- תשפ"ה

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר ב', יום ב'

שעות: 12:00 – 10:00

מרצה: ד"ר שלי רחמן-אלבום PhD, RD דוא"ל: rogelshelly@gmail.com

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

מודל הטיפול האישי-תזונתי במעגל החיים, במבוגר הבריא ובמבוגר החולה המבוסס מדעית הופך את התזונה לחלק אינטגרלי מן המערך הטיפולי-רפואי במסגרת צוות רב-מקצועי. התערבות סיעודית בהיבט תזונתי דורשת אימוץ גישות סטנדרטיות לשימוש בכלי סקר למדדים תזונתיים, הבנת היבטי הטיפול התזונתי במגוון מצבים ושילוב גישות חדשות לחינוך תזונתי תוך קידום אורח חיים בריא.

לצוות הסיעודי תפקיד חשוב ומרכזי באיתור ואבחון מצבי חסר, אומדן מצבי חירום ומתן תמיכה תזונתית כחלק ממערך הטיפול הכולל במסגרות השונות. מעורבות הצוות הסיעודי המיומן במהלך הטיפול התזונתי-קליני תוך תיאום בין הגורמים השונים תורמת לשמירה על בריאות הציבור על פני מעגל החיים, אימוץ הרגלים לחיים בריאים ומניעת תחלואה, משפרת את תוצאות הטיפול וסיכויי ההחלמה לחולה, תורמת לשיפור איכות הטיפול, להפחתת משך האשפוז ולצמצום הצורך בפניות חוזרות לסייע רפואי.

מטרות הקורס

מסגרת הקורס תכלול הקניית מושגי יסוד בתזונה ובתזונת הבריא והכרת העקרונות המנחים להתערבות תזונתית במצבי חולי שונים:

- במחלות כרוניות ואקוטיות
- במצבי חירום ובשגרה
- במסגרת אשפוז ובקהילה
- קידום בריאות וחינוך תזונתי לחולה ולסביבתו

יעדי הקורס

הסטודנט

10. ילמד ויכיר את רכיבי התזונה השונים, הרכבם ופעילותם בגוף האדם
11. ילמד ויכיר את העקרונות המנחים להתערבות תזונתית במעגל החיים הבריא מינקות ועד זקנה
12. ילמד ויכיר את העקרונות המנחים להתערבות תזונתית בסוגיות קליניות נבחרות
13. ייחשף לכלים ולמיומנויות הנדרשים בהתאמה לדרישות ההנחיות הרפואיות החדשות לזיהוי מטופלים המצויים בסיכון תזונתי או העשויים להימצא בסיכון זה.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

14. יכיר כלים מקצועיים ומקורות מידע מבוססי מדע הכוללים הנחיות טיפוליות עדכניות המותאמות למצבי חולי שונים

15. יכיר המלצות וגישות טיפוליות המסייעות לקידום בריאות ואימוץ אורח חיים בריא

16. ייחשף להיבטי טיפול תזונתי במסגרת עבודת הצוות הרפואי הן באשפוז והן במסגרת הקהילה

שיטות הוראה

הרצאות

דרישות הקורס

17. הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית.

18. בוחן אמצע ומבחן מסכם.

19. הנוכחות בשיעורים והשתתפות בבוחן הם תנאי להגשה למבחן; לא ניתן לגשת למבחן סיום ללא נוכחות בשיעורים וללא השתתפות בבוחן (תיערך בדיקת נוכחות שמית בתחילת כל הרצאה).

20. קריאת מאמרים, פרקים וספרים שצוינו בשיעור ובסילבוס כחובה (שאלות בנושא יופיעו במבחן הסיום).

דרישות קדם

אין.

ציון

- בוחן אמצע: 10%. כל ציון בבוחן ייכלל בציון הסופי בחלקו היחסי.
- מבחן מסכם: 90%. חובה לעבור את מבחן הסיום בציון 60 לפחות.

נושאי השיעורים

- **מבוא לתזונה האדם:** היכרות עם מבנה ותכונות אבות המזון: פחמימות, חלבונים ושומנים; מושגי יסוד: היכרות עם אתרי הספיגה במע' העיכול, אנבוליזם, קטבוליזם, צרכי אנרגיה, מסלולי הפקת אנרגיה, מצבי צום משתנים.
- **מבוא לתזונה האדם הבריא:** היבטי הטיפול התזונתי במעגל החיים הבריא מינקות ועד זקנה
- **מבוא לתזונה קלינית:** שלבי הערכה תזונתית כולל השימוש בכלי סיקור שונים, מצבי חסר תזונתי: סיכון תזונתי, תת-תזונה, קכסיה; תוספי מזון: מזון ייעודי, תמ"ל; הזנות מיוחדות: הזנה אנטרלית והזנה פראנטרלית
- **יחידת לימוד תזונה ותחלואה כרונית:** היבטי הטיפול התזונתי בחולה הכרוני כולל עקרונות תזונתיים לטיפול בחולה הסכרתי, תחלואה לבבית וכלי דם, השמנה ותסמונת מטבולית, תזונה החולה הנפרטי
- **יחידת לימוד תזונה ותחלואה מורכבת:** מחלות מע' העיכול: אלרגיה ורגישות למזון, מחלות כרוניות של מע' העיכול, תחלואת לבלב וכבד; תמיכה תזונתית לפצע לחץ, תחלואה אונקולוגית: תזונה מונעת, הטיפול התזונתי בחולה האונקולוגי במהלך מחלה, טיפולים גלויים ורמסיה, היבטי טיפול פליאטיבי
- **יחידת לימוד תזונה עבור החולה הקריטי:** הערכה תזונתית וטיפול תזונתי הנדרשים בחולה ההיפרמטבולי כולל מצבי טראומה, ספסיס, כירורגיה וכוויות.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

ספרות חובה

- חוזרי משרד הבריאות ועדכוני ספרות הרלוונטיים לנושאי ההוראה:
- ההנחיות התזונתיות של אתר משרד הבריאות "אפשרי בריא" 2019
https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_health
- חוזר ראש שירותי בריאות הציבור להערכת תזונת נשים הרות
<http://www.health.gov.il/Subjects/pregnancy>
- מדריך משה"ב להזנת התינוק, עדכון 2021
https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_health
- הנחיות לטיפול תזונתי באוכלוסיית הקשישים ע"פ European Society for Clinical Nutrition and Metabolism
- Volkert D. et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition and hydration in geriatrics. *Clinical Nutrition* 38: 10-47. doi.org/10.1016/j.clnu.2018.05.024
- Mahan KL, Raymond JL. (2016). *Krause's Food, Nutrition & Diet Therapy*. 14 ed. Saunders, Philadelphia, USA. ISBN-13: 978-0323340755
- Stryer L, Berg M, Tymoczko JL, Gatto GJ. (2019). *Biochemistry*. 9 ed. Freeman and Company, New York, USA. ISBN-13: 978-1319114671
- Stipanuk MH, Caudill MA. (2019). *Biochemical and physiological aspects of human nutrition*. Fourth ed. Elsevier, St. Louis, USA. ISBN: 978-0-323-44181-0.
- GLIM Working Group, Cederholm T, et al. (2018). GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition - A consensus report from the global clinical nutrition community. *Clinical Nutrition*. 38(1):1-9. doi: 10.1016/j.clnu.2018.08.002. Epub 2018 Sep 3. PMID: 30181091.

ספרות מומלצת

- Volkert D, Beck A M, Cederholm T, et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition and hydration in geriatrics. *Clinical Nutrition*. 38(1):10-47. doi: 10.1016/j.clnu.2018.05.024. Epub 2018 Jun 18. PMID: 30005900.
- Singer P. et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition in the intensive care unit. *Clinical Nutrition*. 38(1):48-79. doi: 10.1016/j.clnu.2018.08.037.
- Weimann A. et al. (2017). ESPEN guideline: Clinical nutrition in surgery. *Clinical Nutrition*. 36(3):623-650. doi: 10.1016/j.clnu.2017.02.013.
- Muscaritoli M. et al. (2021). ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. *Clinical Nutrition*. 40:2898-2913. doi.org/10.1016/j.clnu.2021.02.005

- Compher C. et al. (2022). Guidelines for the provision of nutrition support therapy in the adult critically ill patient: The American Society for Parenteral and Enteral Nutrition. *J Parenter Enteral Nutr.* 46:12–41. DOI: 10.1002/jpen.2267

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ביה"ס למקצועות הבריאות

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions, Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Nursing Aspects in Clinical Nutrition	Course No. 0162.7004
Name of the lecturer	Dr. Shelly Rachman-Elbaum rogelshelly@gmail.com	
Year offered	Academic year 2024-2025	
One or two semester	One semester	
Year of program	2024-2025	
How often given	2 nd Year, 1st semester, Sunday, 10:00-12:00	
Number of hours / credits	2	
Prerequisites	None	

Rational:

The model of personal-nutritional treatment in life cycle, healthy and sick adult evidently based makes nutrition an important part of a multidisciplinary medical team. Nursing intervention in the nutritional aspect requires the adoption of standard approaches to the use of survey tools for nutritional indices, an understanding of the aspects of clinical-nutritional treatment in a variety of patient situations and the integration of new approaches to nutritional education while promoting a healthy life-style habits.

The nursing staff has an important and central role in locating and diagnosing deficient conditions, assessing emergencies and providing nutritional support as part of the overall care system for the patient in the various frameworks. The involvement of the skilled nursing staff during the nutritional-clinical treatment while coordinating the various factors improves the treatment results and the chances of recovery for the patient, contributes to maintaining public health across the life cycle,

adopting habits for a healthy lifestyle while preventing disease, improving quality treatment, reducing the duration of hospitalization as well as reducing the need for continuous medical care.

Learning outcomes:

The course framework will incorporate basic concepts of healthy eating as well as major principles of care related various disease states such as:

- Chronic and acute diseases
- Emergencies and routines
- In-patients as well as community care
- Promoting health and nutrition education for patients and relatives

Module aims:

The student -

1. Will learn and become familiar with the various components of nutrition, their composition and activity in the human body
2. Will learn and become familiar with nutritional intervention in the healthy life cycle from infancy to the elderly
3. Will learn and become familiar with the guiding principles for nutritional intervention in selected clinical issues
4. Will be exposed to the tools and skills required in accordance with the requirements of the new medical guidelines for identifying patients who are at nutritional risk or who may be at this risk.
5. Familiarize with professional tools and science-based information sources that include up-to-date therapeutic guidelines tailored to different patient conditions
6. Recognize recommendations and therapeutic approaches that help promote health and adopt a healthy lifestyle for the adult population
7. Will be exposed to aspects of nutritional team-care in the hospital and in the community

Teaching methods:

Lectures

Course requirements:

- Attendance is mandatory in all classes in accordance with the TA University regulations
- Attendance at classes and participation in two quizzes are mandatory for final test attendance; It is not possible to attend the final exam without attending classes and without participating in both quizzes (name-attendance will be performed at the beginning of each lecture)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

- Reading articles, chapters and books specified in the lesson and syllabus as required (related questions will appear in the final exam)
- 2 quizzes and a concluding test

Prerequisites:

None

Score:

20% - 2 quizzes: 10% per quiz; each score of a quiz will be included as part of the final score in related proportional part

80% - concluding test; Passing score - at least 60. It is mandatory to pass the final test with a score of at least 60.

Course topics:

- **Introduction to human nutrition:** Familiarity with the structure and properties of the nutrients: carbohydrates, proteins and fats; Basic concepts: Familiarity with absorption sites in the gastrointestinal tract, anabolism, catabolism, energy needs, energy production pathways, varying fasting states
- **Introduction to nutritional recommendations for healthy population:** Aspects of nutritional care in the healthy life cycle from infancy to the elderly
- **Introduction to clinical nutrition:** stages of nutritional assessment including the use of various coverage tools, malnutrition conditions: nutritional risk, malnutrition, caxia; Food supplements: Dedicated food, formula; Special feeds: enteral nutrition and parenteral nutrition
- **Nutrition and Chronic Illness Study Unit:** Aspects of Nutritional Treatment in the Chronic Patient Include Nutritional Principles for the Treatment of a Diabetic Patient, Cardiovascular Disease, Obesity and Metabolic Syndrome, Nephrotic Patient Nutrition
- **Multiple Nutrition and Illness Study Unit:** Gastrointestinal Diseases: Allergy and Food Sensitivity, Chronic Gastrointestinal Diseases, Pancreatic and Liver Disease; Nutritional support for pressure ulcer, oncological disease: preventive nutrition, nutritional treatment of the oncology patient during illness, concomitant treatments and remission, aspects of palliative care
- **Nutrition unit for the critically ill Patient:** Nutritional assessment and nutritional treatment required in the hypermetabolic patient including trauma, sepsis, surgery and burns.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

Bibliography:

Required reading:

- Mahan KL, Raymond JL. (2016). *Krause's Food, Nutrition & Diet Therapy*. 14 ed. Saunders, Philadelphia, USA. ISBN-13: 978-0323340755
- Stryer L, Berg M, Tymoczko JL, Gatto GJ. (2019). *Biochemistry*. 9 ed. Freeman and Company, New York, USA. ISBN-13: 978-1319114671
- Stipanuk MH, Caudill MA. (2019). *Biochemical and physiological aspects of human nutrition*. Fourth ed. Elsevier, St. Louis, USA. ISBN: 978-0-323-44181-0.
- GLIM Working Group, Cederholm T, et al. (2019). GLIM criteria for the diagnosis of malnutrition - A consensus report from the global clinical nutrition community. *Clinical Nutrition*. 38(1):1-9. doi: 10.1016/j.clnu.2018.08.002. Epub 2018 Sep 3. PMID: 30181091.
- Ministry of Health regulations of care and literature updates relevant to teaching modules:

Israeli ministry of health: Nutritional recommendation for Israeli population

https://www.gov.il/he/departments/ministry_of_health

- Israeli ministry of health: Recommendations for pregnant women

<http://www.health.gov.il/Subjects/pregnancy>

- Recommended elderly nutritional care according to the European Society for Clinical Nutrition and Metabolism:

Volkert D. et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition and hydration in geriatrics. *Clinical Nutrition* 38: 10-47. doi.org/10.1016/j.clnu.2018.05.024

Recommended Readings:

- Volkert D, Beck A M, Cederholm T, et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition and hydration in geriatrics. *Clinical Nutrition*. 38(1):10-47. doi: 10.1016/j.clnu.2018.05.024. Epub 2018 Jun 18. PMID: 30005900.
- Singer P. et al. (2019). ESPEN guideline on clinical nutrition in the intensive care unit. *Clinical Nutrition*. 38(1):48-79. doi: 10.1016/j.clnu.2018.08.037.
- Weimann A. et al. (2017). ESPEN guideline: Clinical nutrition in surgery. *Clinical Nutrition*. 36(3):623-650. doi: 10.1016/j.clnu.2017.02.013.
- Arends J. et al. (2017). ESPEN guidelines on nutrition in cancer patients. *Clinical Nutrition*. 36(5):1187-1196. doi: 10.1016/j.clnu.2017.06.017.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

פרמקולוגיה- תכנית הסבה, תשפ"ה

שיעור ותרגיל, 5 ש"ס

מועד הרצאות הקורס:		שנה א', סמסטר ב', יום ב
שעות:	12:00-16:00	
מועד התרגולים הקורס:		שנה א', סמסטר ב'
שעות:	14:00-16:00	
מרכזת:	דר' אנג'לה רובן	דוא"ל: angellruban@tauex.tau.ac.il
	דר' פאני אופק	דוא"ל: fanny.ofek@gmail.com
<u>שעות קבלה:</u>	בתאום מראש	

רציונל

הכרת תרופות וחומרי רפואה חיונית הן להשכלה והן לחינוך המקצועי של הלומדים לתואר בוגר בסייעוד.

מטרות הקורס

היכרות עם המושג תרופה, הבנת מנגנוני הפעולה של תרופות כבסיס לטיפול מושכל ונכון במצבי מחלה שונים. הכרת התרופות הנפוצות למצבי מחלה שכיחים, האמצעים להפחתת הרעילות ותופעות לוואי, התאמה מרבית של תרופה לחולה הספציפי.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר מושגי יסוד בפרמקולוגיה תוך הבנת שיקולי הטיפול והניטור התרופתי.
- ידע לקשור בין מצבי החולי השונים לבין הטיפול התרופתי.
- ידע לצפות ו/או לזהות תופעות הלוואי ואינטראקציות בין תרופתיות.

שיטות הוראה

21. הרצאות.

22. תרגילים ולומדות ללמידה עצמאית.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

סיליבוס

מועדי ההרצאות	נושא ההרצאה
1	מבוא כללי: הגדרת תרופה, השפעותיה, שמות של תרופות
2	פרמקוקינטיקה- שלבי הספיגה, הפיזור והפינוי. (פינוי כלייתי ומטבוליזם כבדי)
3	פרמקודינמיקה- מנגנוני פעולה של תרופות (קולטנים ואנזימים)
4	מערכת העצבים האוטונומית- • המערכת הפרא סימפתטית, אצטילכולין כנוירורנסמיטר, אגוניסטים ואנטגוניסטים כולירגיים כתרופות. • המערכת הסימפתטית, נוראדרנלין כנוירורנסמיטר, אגוניסטים ואנטגוניסטים אדרנרגיים כתרופות.
5	משככי כאב: אופיאטיים; מעכבי COX
6	תרופות לטיפול במחלות נשימה (אסתמה ו- COPD)
7	תרופות לטיפול ביתר לחץ דם
8	תרופות לטיפול במחלת לב איסכמית
9	תרופות לטיפול באי ספיקת לב
10	תרופות אנטיאריטמיות - טיפול בהפרעות קצב לב
11	תרופות לטיפול בסוכרת (אינסולין ותרופות פומיות)
12	הטיפול האנטיביוטי
13	תרופות אנטייתרומבוטיות- תרופות המתערבות במערכת קרישת הדם.

נושאי התרגילים

23. מצגת חזרה על פרמקוקינטיקה

24. מצגת חזרה על פרמקודינמיקה

25. מצגת חזרה על מערכת אוטונומית

26. מצגת חזרה על תרופות לטיפול ביתר לחץ הדם

27. מצגת חזרה על מחלת לב איסכמית ואוטם שריר הלב

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

- 28. מצגת חזרה על תרופות לטיפול במחלות של דרכי הנשימה
- 29. לומדה בנושא תרופות לטיפול בסוכרת בתמיכה של המתרגל
- 30. לומדה בנושא תרופות אנטי בקטריאליות בתמיכה של המתרגל

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון.
- נוכחות בהרצאות ובתרגילים.
- מעבר הבחינה הסופית בציון של לפחות 60.

ציון הקורס

הציון הסופי של הקורס מורכב על פי הפירוט הבא:

- 85% - בחינה סופית בציון של לפחות 60
- 15% - ממוצע הציונים של התרגילים ושל 2 משחקי למידה (ציון של התרגילים ישוקלל עם הציון הסופי רק למי שקיבל ציון של 60 ומעלה בבחינה הסופית). תרגילים יועברו במודל עם ציון המחושב בסיום התרגיל. על התלמידים לסיים את התרגיל תוך שבוע מפתיחתו.

דרישות קדם

קורס כימיה וביוכימיה וקורס אנטומיה ופיזיולוגיה.

ספרות חובה

- קונטנטה, ה. (2021). פורטה - ספר כיס על תרופות. (נמצא בספריה או ניתן להזמין מ- www.ForteBook.co.il)
- מזרחי, י. (2013). מדריך השלם בפרמקולוגיה (מהדורה חמישית). תל אביב: דיונון מבית פרובוק ע"מ. (זמין אונליין בקישור הבא: <https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=100901382>)
- Comerford, K. (Ed.) (2022). #1 Nursing 2022 Drug Handbook. Philadelphia, PA: Wolters.

ספרות מומלצת

- Brunton, L., Knollman, B. (2013). Goodman & Gilman's. *The pharmacological basis of therapeutics*. (13th ed.), New York, NY: McGraw-Hill.
- atzung, B.G. (Ed.). (2014). *Basic and clinical pharmacology*. (14th ed.). International Edition: McGraw Hill Companies, Inc.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

מידע תרופתי באינטרנט

- <http://www.rxlist.com>
- <http://www.clalit.co.il> (אתר של קופת חולים כללית)
- <http://health.gov.il> (אתר של משרד הבריאות)
- <http://www.antidrug.gov.il> (אתר הרשות למלחמה בסמים)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

פתולוגיה כללית וספציפית - תשפ"ה

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר ב', יום ה'

שעות: 08:00-11:00

מרצה: ד"ר גיתית אטלי **דוא"ל** gattali.h@gmail.com

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

הקורס בפתולוגיה הינו הקורס המקשר בין המדעים הבסיסיים לבין הרפואה הקלינית. מורכב משני חלקים עיקריים: פתולוגיה כללית ופתולוגיה ספציפית. הפתולוגיה הכללית עוסקת בתהליכים שונים באברים וברקמות, סיבותיהם, ומנגנוניהם. הפתולוגיה הספציפית עוסקת בפתולוגיה מערכתית ומתייחסת למחלות מערכתיות בגוף האדם.

מטרות הקורס

31. להגדיר מושגים בסיסיים בפתולוגיה
32. להקנות ידע והבנה בקשר שבין שינויים פתולוגיים, הפרעות בפעילות וסימנים קליניים.
33. להסביר:

- תהליכים חולניים שונים, על ביטוייהם באברים וברקמות השונות.
- את הסיבות לתהליכים אלה.
- את המנגנונים של אותם תהליכים וצורת התפתחותם עם הזמן.
- 34. להכיר את תפקידי המכונים לפתולוגיה במוסדות רפואיים ואת שיטות עבודתם.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט

1. ידע להגדיר מושגים בסיסיים בפתולוגיה
 2. ידע להסביר ולתאר את הקשר שבין שינויים פתולוגיים, הפרעות בפעילות וסימנים קליניים.
 3. ידע להסביר:
- תהליכים חולניים שונים, על ביטוייהם באברים וברקמות השונות.
 - את הסיבות לתהליכים אלה.
 - את המנגנונים של אותם תהליכים וצורת התפתחותם עם הזמן.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

4. יכיר את תפקידי המכונים לפתולוגיה במוסדות רפואיים ואת שיטות עבודתם.

שיטות הוראה

- הרצאות ודיונים
- הקלטות מקדימות לשיעורים
- המחשה בעזרת מצגות וסרטים.
-

נושאי השיעורים

1. מבוא לפתולוגיה – מושגי יסוד
2. נזק תאי, הסתגלות ומוות תאי
3. דלקת חריפה וכרונית
4. תהליכי ריפוי רקמות, פיברוזיס והתחדשות תאים
5. גידולים שפירים וממאירים – היסטולוגיה ודרכי פיזור הגרורות
6. הפרעות המודינמיות: פקקת, תסחיף, בצקות, גודש, דימומים וסוגי הלם
7. מחלות כלי דם
8. מחלות לב
9. מחלות דרכי נשימה

דרישות הקורס

חובת נוכחות בהתאם לתקנון הלימודים.

ציון הקורס

בחינה מסכמת – ציון עובר 60.

דרישות קדם

קורס באנטומיה פיזיולוגיה.

ספרות מומלצת

- Kumar, V., Cortan, R.S., Robbins, S.L. (eds). (2020). *Robbins and Cotran: Pathologic basis of Disease*, 9th ed. St. Louis, MO: W.B. Saunders.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	General and Specific Pathology	Course No. 0162.7120
--------------	--------------------------------	--------------------------------

Name of the lecturer	Dr. Gitit Attali gattali.h@gmail.com
-----------------------------	--

Year offered	Academic year 2024-2025
---------------------	-------------------------

One or two semester	One semester
----------------------------	--------------

Year of program	2024-2025
------------------------	-----------

How often given	1 st year 2 nd semester, day: Thursday
------------------------	--

Number of hours / credits	3
----------------------------------	---

Prerequisites	Anatomy and physiology course.
----------------------	--------------------------------

Mandatory / elective	Mandatory
-----------------------------	-----------

Goals/ Learning outcomes	1. To define basic concepts in pathology. 2. Achieving knowledge and encourage understanding of the relationship between
-------------------------------------	--

pathological changes, interruption and clinical signs.

3. To explain:
 - 3.1. Different disease-related processes, and their expression in the various organs and tissues;
 - 3.2. The reasons underlying these processes;
 - 3.3. The mechanisms of these process and how they develop over time.
4. To learn about the functions of the pathology institutes in medical institutions and their work methods.

Course description / summery

The course in pathology serves to link basic sciences with clinical medicine. It consists of two main parts: general pathology and specific pathology.

General pathology deals with various processes that take place in organs and tissues, their causes and mechanisms.

Specific pathology deals with systemic pathology and refers to each and every system in the human body, along with its diseases.

Week-by-week content, assignments, reading

Course topics:

1. Introduction to pathology - Basic Concepts
2. Cell injury, adaptation and death

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

3. Acute and chronic inflammation
4. Tissue repair: cell regeneration and fibrosis
5. Neoplasia
6. Hemodynamic disorder, thrombosis and shock
7. blood vessels diseases
8. heart diseases
9. Respiratory diseases

Assessment method and

- Lectures and discussions, illustration using slides and films.
- Preliminary recordings for classes

grade composition

Final examination – passing grade of 60

Bibliography

Recommended reading:

Kumar, V., Cotran, R. S. & Robbins, S. L. (Eds.) (2020). *Robbins and Cotran: Pathologic Basis of Disease*, (9th ed.). St. Louis, MO: W. B. Saunders.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

גנטיקה, אמבריולוגיה ורפואה מותאמת אישית - תשפ"ה

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר ב', יום ה'
שעות:	11:00-14:00
גנטיקה, מרצה:	ד"ר דגנית שקדי
אמבריולוגיה, מרצה:	ד"ר שושנה סביון
שעות קבלה:	בתאום מראש
דוא"ל:	dshkedy@tauex.tau.ac.il
דוא"ל:	shoshans@tauex.tau.ac.il

רציונל

גנטיקה

פרויקט הגנום האנושי וטכנולוגיות גנטיות שפותחו בתקופה האחרונה, הביאו למהפכה של ממש בעולם הרפואה ולפריצות דרך בתחומי האבחון, הטיפול ומניעת מחלות. הטכנולוגיות המתקדמות אפשרו פיתוח של תרופות חדשות ורפואה המותאמת אישית (Personalized medicine). הידע הגנטי חיוני לסגל הרפואי ככלל ולסגל הסייעודי בפרט, כבסיס להבנת המחלות הגנטיות ודרכי הטיפול בהן. במסגרת קורס זה, נלמד תהליכים תאיים בסיסיים ודרכי הורשה באדם, גנטיקה תיאורטית ויישומים גנטיים מתקדמים ברפואה.

אמבריולוגיה

התפתחות העובר הינה תהליך ארוך ומורכב שתחילתו באינטראקציה בין הזרע והביצית וסופו בלידה. לימוד התהליכים האחראיים על ההתפתחות התקינה של העובר הינו חשוב ביותר מאחר והוא מהווה בסיס להבנת הגורמים להתפתחות בלתי תקינה שתוצאותיה הן מוות עוברי או לידת עוברים הסובלים ממומים מולדים. זיהוי גורמים אלו ומחקר המנגנונים המתווכים את פעילותם יכול לתרום לפיתוח שיטות למניעה ולטיפול בתופעות אלו. העמקת הידע בנושאים אילו חשובה במיוחד לאנשי צוות רפואי אשר נמצאים במגע רציף עם נשים הרות במסגרת עבודתם, היות והיא עשויה לאפשר מתן טיפול ותמיכה טובים יותר לנשים אילו ויכולת לזהות ולהתריע על בעיות אפשריות.

מטרות הקורס

הבנת מנגנון ההורשה באדם, שינויים גנטיים כגורם להתפתחות תכונות שאינן או שהינן מחלות ויכולת הרפואה לאבחן ולטפל בבעיות שמקורן גנטי, ורפואה מותאמת אישית.
הבנת התהליכים המרכזיים האחראיים להתפתחות המוקדמת ולהתפתחות המערכות בעובר האדם והפן הקליני שלהם המתבטא בהתפתחות עוברית בלתי תקינה ובהופעת מומים מולדים.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

10. גנטיקה

יכיר את מבנה ופעילות של הגנום האנושי.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

יבין את יסודות הגנטיקה וחוקיה.
יכיר תהליכי מאקרו ומיקרו מוטציות והשפעתן על תכונות ומחלות מורשות.
יבין מעורבות מוטציות גנטיות בסרטן.
יכיר עקרונות של ריפוי גני ורפואה מותאמת אישית.
אמבריולוגיה
יכיר את שלבי ההתמיינות של תא הזרע והביצית.
יבין את התהליכים המרכזיים האחראיים להתפתחות המוקדמת של העובר.
יכיר את מבנה השיליה ותפקודה.
יבין את הגורמים והמנגנונים האחראיים להתפתחות בלתי תקינה וליצירת מומים מולדים.
יבין את ההתפתחות של המערכות העובריות השונות והמומים הרלוונטיים.

שיטות הוראה

הרצאות פרונטליות
למידה עצמית (שוות ערך לשלוש שעות לימוד)
תרגילים.

נושאי ההרצאות

11. גנטיקה
הגנום האנושי - מבנה ותפקוד.
ציטוגנטיקה.
מוטציות ב-DNA.
פגמים כרומוזומליים.
הורשה מנדלית.
הורשה שאינה קלאסית.
הורשה רב גורמית.
אבחון טרום לידתי.
פרויקט הגנום האנושי.
ההיבט הגנטי של מחלת הסרטן.
ריפוי גני ורפואה מותאמת אישית.
אמבריולוגיה
התפתחות תאי המין ותהליך ההפריה.
התפתחות עוברית מוקדמת - שבועות 1-2.
התפתחות עוברית מוקדמת - שבועות 3-4.
שלייה - מבנה ותפקוד.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

התפתחות עוברית בלתי תקינה.

התפתחות מערכת הנשימה.

התפתחות הלב ומחזור הדם העוברי.

התפתחות מערכת השתן.

התפתחות מערכת המין.

התפתחות מערכת העיכול.

התפתחות מערכת העצבים.

דרישות הקורס

נוכחות חובה בהתאם לתקנון.

דרישות קדם

עמידה בדרישות הקורס כימיה וביוכימיה.

ציון

ציון הקורס משוקלל על סמך ציון הבחינה והתרגילים כדלקמן:

בחינה מסכמת על החומר הנלמד (ציון עובר 60 לפחות) - 80%

תרגיל בגנטיקה על חומר ההרצאות - 10%

תרגיל באמבריולוגיה על חומר ההרצאות - 5%

תרגיל באמבריולוגיה על חומר הלמידה העצמית - 5%

אי הגשת תרגיל/ים תחשב כציון "0" בשקלול הציון הסופי

ספרות חובה

חומר ההרצאות.

ספרות מומלצת

גנטיקה

1. Kenner, C. A., & Lewis, J. A. (2013). Genetics and genomics for nursing (1st ed.). New Jersey, NY: Prentice Hall.

2. Nussbaum, R. L., McInnes, R. R., & Willard, H. F. (2015). Thompson & Thompson genetics in medicine (8th ed.). Philadelphia, PA: W.B. Saunders:

המהדורה השמינית של הספר נמצאת כעותק אלקטרוני באתר הספרייה.

אמבריולוגיה

1. Moore, K. L., Persaud, T. V. N and Torchia, M. G. The Developing Human: Clinically Oriented Embryology. Saunders Company, Philadelphia, 11th (2020) edition.

הספר נמצא כעותק אלקטרוני באתר הספרייה.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת
אקדמאים

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions,
Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Genetics, Embryology and Personalized medicine	Course No.: 0162.7113
Name of the lecturer	Dr. Dganit Shkedy, email: dshkedy@tauex.tau.ac.il Dr. Shoshana Savion, email: shoshans@tauex.tau.ac.il	
Year offered	Academic year 2024-2025	
One or two semester	One semester	
Year of program	2024-2025	
How often given	Once a week 2nd semester: Thursday, 11:00-14:00	
Number of hours / credits	3	
Prerequisites	Participation in the Introduction to Biochemistry course.	
Mandatory / elective	• Mandatory	
Goals/ Learning outcomes	• Learn the structural and functional features of the human genome • Understand the mechanisms of inheritance in humans • Become familiar with macro and micro mutations and their effect on inherited traits and diseases • Explore the involvement of mutations in inherited diseases and cancer • Become familiar with gene therapy and personalized medicine • Become familiar with the stages of germ cells differentiation and fertilization • Understand the central processes underlying early human embryonic development • Know the principles of placental structure and function	

- Understand the causes and mechanisms underlying abnormal embryonic development and the formation of birth defects
- Become familiar with the development of fetal organ systems and associated anomalies

**Course
description /
summery**

The human genome project and the new genetics methodologies that were developed lately have revolutionized the field of medicine, leading to breakthroughs in diagnosis, treatment and disease prevention. The new developments in the field of genetics enable the discovery of new drugs and personalized medicine. This new knowledge is essential to medical personnel. In this course, we will review basic themes in cellular biology and types of inheritance patterns, theoretical genetics and cutting-edge genetic applications in the clinic. Embryonic development is a long and complex process starting with the interaction between sperm and oocyte and ending at birth. Learning about the processes underlying normal embryonic development is of most importance as it serves as a basis for understanding the causes for abnormal development resulting in fetal death or birth of fetuses carrying birth defects. Identification of those factors and investigation of the mechanisms underlying their activity may contribute to the development of prevention and treatment modalities. Deep understanding of those subjects is especially important for medical personnel, which are in direct contact with pregnant women as part of their work, as it may enable better treatment and support to those women and the ability to diagnose ahead possible problems.

Week-by-
week
content,
assignments,
reading

Genetics:

- The human genome - structure and function
- Cytogenetics
- DNA mutations
- Chromosomal defects
- Mendelian Inheritance
- Non- Classical Inheritance
- Multifactorial inheritance
- Prenatal diagnosis
- The Human Genome Project
- The genetic aspect of cancer
- Gene therapy, personalized medicine

Embryology:

- Gametogenesis, ovulation and fertilization.
- Early embryonic development - 1th-2nd weeks.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת
אקדמאים

- Early embryonic development - 3rd-4th weeks.
- Placenta - structure and function.
- Teratology - abnormal e development.
- Development of the respiratory system.
- Development of the cardiovascular system.
- Development of the urinary system.
- Development of the genital system.
- Development of the digestive system.
- Development of the nervous system.

Assessment method and grade composition Frontal lectures, self-study (equal to three lecture hours) and exercises:
80% - final examination (In order to pass the course the grade must be higher than 60%).
10% - Genetics exercise on the lectures material.
5% - Embryology exercise on the lectures material.
5% - Embryology exercise on the self-study material.
Non-performance of the exercises will be considered as "0" in the final grade calculation

Bibliography

Genetics recommended reading:

1. Kenner, C. A., & Lewis, J. A. (2013). Genetics and genomics for nursing (1sted.). New Jersey, NY: Prentice Hall.
2. Nussbaum, R. L., McInnes, R. R., & Willard, H. F. (2015). Thompson & Thompson genetics in medicine (8th ed.). Philadelphia, PA: W.B. Saunders.
The 8th edition exists as an electronic version in the library.

Embryology recommended reading:

1. Moore, K. L., Persaud, T. V. N and Torchia, M. G. The Developing Human: Clinically Oriented Embryology. Saunders Company, Philadelphia, 11th (2020) edition.
The book exists as an electronic version in the library.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת
אקדמאים

קבלת החלטות בסייעוד- תשפ"ה

1 ש"ס

מועד הקורס:		שנה א' סמסטר א'
שעות:		יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
מתאמת:		שפיר שרית – RN, MA כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין (דינה)
shsarital@clalit.org.il	דוא"ל:	
ראשות החטיבה:		גבאי עדנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון
ednaq@tlvmc.gov.il	דוא"ל:	
דוא"ל:		סנדרס נעמה – RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
Naama.sanders@sheba.health.gov.il	דוא"ל:	

רכזי בתי ספר:

גב' בלה יקים, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, דוא"ל: Bella.Yekim@sheba.health.gov.il
מר כמאל חזבון, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון, דוא"ל: kamelh@tlvmc.gov.il
גב' איתא כבהה, ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות הלל יפה: דוא"ל: aiatk@hymc.gov.il

רציונל

אחיות נדרשות לקבל החלטות עליהן מתבססת העשייה המקצועית בכל תחומי המקצוע. כאשר מדובר בטיפול ההחלטות חייבות להתבסס על בסיס איסוף נתונים אודות המטופל, תוך קביעת תכנית טיפול המותאמת לצרכיו. מיצוי האחריות המקצועית בקבלת החלטות מחייב חשיבה קריטית, פיתוח מנגנוני בקרה ורפלקסיה.

מטרת הקורס

הכרת מודלים בקבלת החלטות של חשיבה קריטית, כבסיס לתהליך קבלת החלטות בעשייה הסייעודית

שיטות הוראה

הרצאות, למידה עצמית

דרישות הקורס

נוכחות חובה בשיעורים על פי תקנון התוכנית

דרישות קדם

אין

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 התכנית להסבת
 אקדמאים

ציון

מבחן מסכם – ציון עובר 60

נושאי השיעורים

פרקים בספרות חובה	תכנים	נושא
- Berman et al., (2021). - Ch. 9: Critical Thinking and Clinical Reasoning	- מיומנויות, גישות ומרכיבי חשיבה קריטית - יישום חשיבה קריטית בסייעוד - פיתוח מיומנויות של חשיבה קריטית	חשיבה ביקורתית
- Berman et al., (2021). - Ch. 10: Assessing - Ch. 11: Diagnosis - Ch. 12: Planning - Ch. 13: Implementing and Evaluating - Ch. 14: Documenting and Reporting	- אומדן - אבחון - תכנון - התערבות - הערכה - עקרונות ברישום ודיווח	תהליך קבלת החלטות ופתרון בעיות בסייעוד, רישום ודיווח
סיכום שעות ההוראה : 14 שעות		

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S.J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of Nursing* (11th ed.). New Jersey, NY: Prentice Hall.

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת הקורס

מקור וסימוכין	שם הנוהל/הנחייה/חוק	נושא ההוראה
חוזר מנהל הסייעוד מס' 151/2019	תהליך העברת משמרת "מקל" במערך האשפוז והקהילה	
חוזר מנהל הסייעוד מס' 118/16 https://www.health.gov.il/hozer/ND118_2016.pdf	הבטחת רצף הטיפול הסייעודי בעת שיחרור ממוסד רפואי – עידכון חוזר 2016	

ספרות מומלצת

Carpenito, L.J. (2016). *Nursing diagnosis. Application to clinical practice* (15th ed.). Lippincott.

Doenges, M.E., Moorhouse, M.F., Murr, A.C., & Geissler-Murr, A. (2016). *Nursing diagnosis manual: Planning, individualizing and documenting client care* (5th ed.). Davis Co.

Potter, P. (2016). *Basic nursing: Critical thinking approach*. (9th ed.). Mosby.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

טיפול כוללני - תשפ"ה

5 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר א'
שעות:	יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
רכזות בתי ספר:	גב' בלה יקים ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל.
	דוא"ל: Bella.Yekim@sheba.health.gov.il
	גב' לילי זולוטריוב, ביה"ס האקדמי לסייעוד ע"ש שיינברון
	לילי: liliz@tlvmc.gov.il
	גב' לי שני ביה"ס האקדמי לסייעוד ע"ש שיינברון
	ל: lees@tlvmc.gov.il
	גב' איאת כבהה, ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות הלל יפה:
	אית: aiatk@hymc.gov.il

רציונל

הקורס יעסוק במיומנויות אומדן ובמיומנויות קליניות מגוונות המהוות את הבסיס לעשייה המקצועית, תוך מתן דגש של עקרונות העשייה ורציונל לביצוע. במהלך הקורס ילמדו בדיקות עזר ואבחון כבסיס לאבחון רפואי וסייעודי של המטופל.

מטרת הקורס

הקניית ידע והבנה של הטיפול הסייעודי הקליני במצבי בריאות וחולי שונים.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט יכיר:

- עקרונות הניטור אחר הסימנים החיוניים של המטופל, תוך הכרת הנורמטיבי וזיהוי החריג
- עקרונות הבטיחות הפיזית והבקטריאלית
- השפעת החוסר נידודות על מערכות הגוף המרכזיות ודרכי מניעתן
- עקרונות ההיגיינה האישית
- מאפיינים של דפוס מנוחה ושינה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

- עקרונות האומדן הפיזיקאלי במערכות הגוף העיקריות, תוך הכרת השכיח, הנורמטיבי והחריג
- תפקיד האח/ות בביצוע בדיקות עזר ואבחון ככלי לסיוע באומדן ובחון מצבו הרפואי של המטופל
- עקרונות הניהול הטיפול התרופתי
- דרכים ושיטות לחישוב מינוני תרופות ותוכניות נוזלים
- לאיזון משק הנוזלים והאלקטרוליטיים בגוף האדם
- שיטות הזנה שונות
- עקרונות הטיפול בצנתרים בכלי דם פריפריים ומרכזיים
- עקרונות במתן דם ומוצריו

שיטות הוראה

הרצאות

נושאי השיעורים

פרקים בספרות חובה	תכנים	נושא
Berman et al., (2021). • Ch. 28: Vital Signs,	חום, דופק, נשימה, לחץ דם, רווי חמצן	אומדן סימנים חיוניים
Berman et al., (2021). • Ch. 31: Asepsis, • Ch. 32: Safety,	מניעת זיהומים (Asepsis), היגיינת ידיים אמצעי זהירות סטנדרטיים (Standard Precaution), בידוד, סוגים ועקרונות. בטיחות פיזית - הגורמים המשפיעים, גורמי סיכון ברצף החיים, הבטחת בטיחות במערכת הבריאות גורמים המשפיעים על בטיחות פיזית, גורמי סיכון ברצף החיים, הבטחת בטיחות במערכת הבריאות.	בטיחות פיזית ובקטריאלית
Berman et al., (2021). • Ch. 36: Skin Integrity and Wound Care,	אומדן פיזיקלי של העור, שלמות העור, אומדן פצעים ופצעי לחץ, מניעה וטיפול בהם	אומדן עור

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

נושא	תכנים	פרקים בספרות חובה
יציבה וניעות	גורמים המשפיעים על התנועה, אומדן יציבה, חוסר ניעות - סיבות, סיבוכים ומניעתם הקפדה על עקרונות הבטיחות של המטפל בסיוע לניעות המטופל	Berman et al., (2021). • Ch. 44: Activity and Exercise,
היגיינה	גורמים המשפיעים על דפוסי ההיגיינה, אומדן היגיינה, דרכים ואמצעים לשמירת ההיגיינה האישית של המטופל	Berman et al., (2021). • Ch. 33: Hygiene,
מנוחה ושינה	פיזיולוגיה של שלבי השינה, הגורמים המשפיעים, הפרעות שכיחות בשינה, אומדן, מניעה וטיפול בבעיות השינה.	Berman et al., (2021). • Ch. 45: Sleep,
אומדן פיזיקלי	מטרות ביצוע האומדן הפיזיקלי, הכנת המטופל והסביבה לבדיקה, שיטות הבדיקה: הסתכלות, מישוש, ניקוש והאזנה. אומדן פיזיקלי של עור, בית חזה, לב וכלי דם, בטן ואומדן נוירולוגי.	Berman et al., (2021). • Ch. 29: Health Assessment,
בדיקות עזר ואבחון	סיוע באומדן ואבחון מצבו הרפואי של המטופל בעזרת בדיקת דם, איסוף דגימות של נוזלי גוף, טכניקות להסתכלות ישירה ובלתי ישירה על איברים ו/או מערכות הגוף, ניקור/ ביופסיה של נוזל או רקמה, בדיקות אבחון ומעבדה - מטרות ביצוע, הכנה, ניטור ומעקב אחר המטופל לפני הבדיקה, במהלכה ולאחריה.	Berman et al., (2021). • Ch. 34: Diagnostic Testing,
כאב	מבוא לכאב, פתופיזיולוגיה של כאב, אומדן ועקרונות הטיפול בכאב.	Berman et al., (2021). • Ch. 30: Pain Assessment and Management,

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסייעוד

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

נושא	תכנים	פרקים בספרות חובה
חישוב רוקחי	המרת יחידות מידה, חישוב מתן טבליות, ערך משולש, דילול תמיסות, חישוב קצב טיפות.	Berman et al., (2021). • Ch. 35: Medications Administration,
ניהול הטיפול התרופתי	עקרונות בניהול הטיפול התרופתי, סוגי הוראות, מתן תרופות OTC, דרכי מתן והשפעות הטיפול התרופתי, היבטים חוקיים.	Berman et al., (2021). • Ch. 35: Medications Administration,
שיטות הזנה	הזנה בדרכים לא טבעיות: Enteral Nutrition: - Nasogastric Tube - Nasoenteric Tube - Gastrostomy (PEG) - Jejunostomy (PEJ) Parenteral Nutrition: - Peripheral Parenteral Nutrition (PPN) - Total Parenteral Nutrition (TPN)	Berman et al., (2021). • Ch. 46: Nutrition,
מאזן נוזלים ואלקטרוליטים	איזון והפרה של משק הנוזלים והאלקטרוליטים בגוף - הגורמים המשפיעים על משק נוזלים ואלקטרוליטים, אומדן וטיפול, סוגי תמיסות הניתנות כטיפול דרך הוריד.	Berman et al., (2021). • Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance,
טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם	עקרונות בהתחלת עירוי נוזלים פריפרי, טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם פריפרי ומרכזי, שטיפת וריד מרכזי ופריפרי שאיבת דם מוריד פריפרי ומרכזי (לפי הנחיות ונהלים של משרד הבריאות ומנהל הסייעוד, כולל פעולות סיעוד רלוונטיות).	Berman et al., (2021). • Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance,

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

נושא	תכנים	פרקים בספרות חובה
מתן דם ומוצריו	בדיקות דם לסוג ולהצלבה, מתן דם ומוצריו, סיבוכי מתן דם, הקזת דם מתורם בריא והקזה טיפולית. (לפי הנחיות ונהלים של משרד הבריאות ומנהל הסייעוד, כולל פעולות סיעוד רלוונטיות).	Berman et al., (2021). • Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance, • נוהל מתן דם
סיכום שעות ההוראה : 70 שעות		

דרישות מוקדמות

אין

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון הלימודים.
- נוכחות בשיעורים על פי התקנון היא תנאי מקדים להגשה למבחן.
- בחינה סופית בציון של לפחות 60.

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of nursing* (11th ed.). Pearson Education.

ספרות מומלצת

מזרחי, י. (2007). *מדריך לחישוב תרופתי* (מהד' 3). דיונון.

Ignatavicius, D. D., Workman, M. L., & Rebar, C. R. (2021). *Medical-surgical nursing: Concepts for interprofessional collaborative care* (10th ed.) Elsevier.

Flynn, M., & Mercer, D. (2018). *Oxford handbook of adult nursing* (2th ed.) . Oxford University Press
Bickley, L. S., Szilagyi, P. G., & Hoffman, R. M. (2021). *Bates' guide to physical examination and history taking* (13 ed.). Wolters Kluwer.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד

התכנית להסבת אקדמאים

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת הקורס*

בטיחות פיזית

https://www.health.gov.il/hozer/ND145_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). איתור מסוכנות לנפילות בקרב מטופלים באשפוז ובקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 145/2019.
https://health.gov.il/hozer/mr15_2009.pdf	משרד הבריאות (2009). החלטה להגבלה פיזית של מטופלים לצורך מתן טיפול רפואי; חוזר מנהל הרפואה 15/2009.

בטיחות בקטריאלית

https://www.health.gov.il/hozer/mr24_2009.pdf	משרד הבריאות (2009). היגיינת ידיים במוסדות רפואיים; עדכון לחוזר היגיינת ידיים-תוספת לחוזר 24/2009 מתאריך 1.11.2018.
https://www.health.gov.il/hozer/mr10_2010.pdf	משרד הבריאות (2010). אמצעי זהירות שגרתיים במוסדות רפואיים; חוזר מנהל הרפואה 10/2010.

אומדן עור/פצעים

https://www.health.gov.il/hozer/ND153_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). מניעה וטיפול בפצע לחץ במערך האשפוז ובקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 153/2019.
https://www.health.gov.il/hozer/ND126_2017.pdf	משרד הבריאות (2017). החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה; חוזר מנהל הסייעוד 126/2017.
https://www.health.gov.il/hozer/ND166_2020.pdf	משרד הבריאות (2020). החלטה על טיפול בפצעים קשיי ריפוי דרגה 3, 4 באמצעות חבישות מתקדמות וטכנולוגיות לריפוי פצעים כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת בקהילה ובמתאר הבית; חוזר מנהל הסייעוד 166/2020.

יציבה וניעות

https://www.health.gov.il/hozer/ND55_03.pdf	משרד הבריאות (2003). איתור חולים הזקוקים לעזרה בניידות; חוזר מנהל הסייעוד 55/2003.
---	--

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד

התכנית להסבת אקדמאים

בדיקות עזר ואבחון

https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Zchuyot_01.pdf	חוק זכויות החולה- התשנ"ו 1996
---	-------------------------------

כאב

https://www.health.gov.il/hozer/ND155_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). אומדן, מניעה וטיפול בכאב ע"י אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה; חוזר מנהל הסיעוד 155/2019.
---	--

ניהול הטיפול התרופתי

https://www.health.gov.il/hozer/mk22_1999.pdf	משרד הבריאות (1999). תקנות הסמים המסוכנים (בתי חולים) התש"ס – 1999;
https://www.health.gov.il/hozer/ND87_2010.pdf	משרד הבריאות (2010). מתן מרשם בידי אח או אחות מוסמכים בעלי הרשאה אישית; חוזר מנהל הסיעוד 87/2010.
https://www.health.gov.il/hozer/ND56_03.pdf	משרד הבריאות (2003). חתימת אחות וחתימת מיילדת; חוזר מנהל הסיעוד 56/2003.
https://www.health.gov.il/hozer/ND94_12.pdf	משרד הבריאות (2012). גבולות השימוש בפרוטוקולים טיפוליים על ידי אחיות מוסמכות; חוזר מנהל הסיעוד 94/2012.
https://www.health.gov.il/hozer/mr41_2013.pdf	משרד הבריאות (2013). מתן תרופות "בנות סיכון"; חוזר מנהל הרפואה 41/2013.
https://www.health.gov.il/hozer/ND117_2016.pdf	משרד הבריאות (2016). ניהול הטיפול התרופתי - עדכון 2016; חוזר מנהל הסיעוד 117/2016.
https://www.health.gov.il/hozer/ND162_2020.pdf	משרד הבריאות (2020). פעולות סיעוד לאחיות מוסמכות שעובדות במתאר/מחלקה לטיפול בחולי קורונה בבית חולים; חוזר מנהל הסיעוד 162/2020.

שיטות הזנה

https://www.health.gov.il/hozer/nd192_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). החלפה או החזרה של צינורית גסטרוסטום (צינורית הזנה) במערך האשפוז והקהילה החוזר מתייחס לצינורית עם בלונית Tube Gastrostomy Balloon 192/2022

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

החוג לסיעוד

ביה"ס למקצועות הבריאות

התכנית להסבת אקדמאים

http://www.health.gov.il/hozer/nd193_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). החלטה על התחלת הזנה למטופל בהכרה מלאה עם הפרעות בליעה לאחר ביצוע אומדן בליעה ראשוני כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במחלקות שיקום, נירולוגיה וגריאטריה; חוזר מנהל הסיעוד 193/2022.
---	---

טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם

https://www.health.gov.il/hozer/mr11_2021.pdf	משרד הבריאות (2021). הנחיות למניעת זיהומים הקשורים בצנתרים בכלי דם לטווח קצר ולטווח ארוך, חוזר חטיבת הרפואה 11/2021.
---	--

מתן דם ומוצרי

https://www.health.gov.il/hozer/mr11_2020.pdf	משרד הבריאות (2020). הפעלת בנק דם ומתן עירוי דם ומרכיביו, חוזר מנהל הרפואה 11/2020.
http://www.health.gov.il/hozer/nd196_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). לקיחת דם ווריד לקביעת סוג דם ללא בדיקת הצלבה על ידי אחות מוסמכת בקהילה; חוזר מנהל הסיעוד 196/2022.
	משרד הבריאות (2014). הסכמה לקבלת דם, חוזר מנהל הרפואה מס' 03/2014
http://www.health.gov.il/hozer/mk09_2011.pdf	משרד הבריאות (2011). "אירועי בל יקרן"; חוזר המנהל הכללי 09/2011

המחלקה להנחיות מקצועיות, מנהל הסיעוד, משרד הבריאות (2024), "ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק של האח/ות המוסמכ/ת" חוזר מספר: 212/2024

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd212-2024/he/files_circulars_nd_nd212-2024.pdf

* ייתכן ויהיה עדכון בנהלים לקראת תחילת שנת הלימודים, בהתאם לשינויים שיוחלטו על ידי מנהל הסיעוד.

Syllabus: Tel Aviv University, Faculty of Medicine, School of Health Professions, Department of Nursing, Accelerated program for non-nursing BA graduates

Title	Comprehensive Care	Course No.
Name of the lecturer	Mrs. Bella Yakim Bella.Yekim@sheba.health.gov.il liliz@tlvmc.gov.il Mrs. lee Shanni lees@tlvmc.gov.il	
Semester	first semester	
How often given	Year 1 Semester 1. Dates and times in accordance with the school's curriculum	
Number of hours /	5	
Prerequisites	None	
Mandatory /	Mandatory	
Goals/ Learning outcomes	To impart knowledge and understanding of comprehensive patient care in various states of health and illness.	

Course goals:

By the end of the course the student will be able to describe:

- Principles of vital signs assessment
- Principles of physical and bacterial safety
- Nursing care related to activity, exercise and immobility
- Principles of hygienic car
- Nursing care related to sleep patterns and common sleep disorders
- Principles of patient physical examination related to the human body systems, while recognizing the normal and deviations from normal findings
- The nurse's role and responsibility for each of the phases involved in different types of diagnostic testing

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- Principles of managing medication treatment
- Methods of measurement and drug calculating dosages
- Balance of fluids and electrolytes in the human body
- Various different feeding techniques
- Principles of treating a central and peripheral vascular catheter
- Principles of initiating and maintaining blood products

Course description / summary The course will cover aspects of comprehensive nursing care and various clinical skills that are the foundation of nursing practice.

Topic	Contents	Chapters in required readings
Vital Signs Assessment	Ongoing assessment of vital signs, including: Body temperature, Pulse, Respiration (including Oxygen Saturation) and Blood Pressure.	Berman et al., (2021). Ch. 28: Vital Signs
Bacterial and Physical Safety	Ongoing assessment, prevention and nursing intervention that break the chain of infection, including Hand Hygiene, Disinfecting and Sterilizing, Standard and Transmission- Based Precautions. Ongoing assessment and nursing strategies to maintain clients physical safety .	Berman et al., (2021). Ch. 31: Asepsis, Ch. 32: Safety,
Skin Assessment	Skin integrity and wound assessment Nursing strategies to treat pressure injuries promote wound healing and prevent their complications.	Berman et al., (2021). Ch. 36: Skin Integrity and Wound Care,
Activity and Exercise	Nursing assessment and intervention related to a client's activity, exercises and problems caused by	Berman et al., (2021). Ch. 44: Activity and Exercise,

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

	immobility according to the human body systems.	
Hygiene	Assessment and nursing interventions related to personal hygienic care of the: Skin, feet, nails, mouth, hair, eyes and ears.	Berman et al., (2021). Ch. 33: Hygiene,
Sleep	Physiology and functions of sleep. Ongoing assessment, prevention and nursing intervention related to sleep patterns and common sleep disorders.	Berman et al., (2021). Ch. 45: Sleep,
Physical Health Assessment	A structured physical assessment of Major organ systems, including the skin, Thorax and Lungs, Heart and Central Vessels, Peripheral Vascular System, Abdomen and Neurologic System.	Berman et al., (2021). Ch. 29: Health Assessment,
Diagnostic Testing	The nurse's role and responsibility for each of the phases involved in different types of diagnosing treatment, including Blood tests, Speciment collection and testing, Visualization procedures, Aspiration and Biopsy.	Berman et al., (2021). Ch. 34: Diagnostic Te
Pain Assessment	The nature and physiology of pain. Pain assessment and management.	Berman et al., (2021). Ch. 30: Pain Assessment and Management,
Measurement Systems in Pharmacy Calculation	Pharmacy calculations, measurements and conversions that are used in the administration of medications.	Berman et al., (2021). Ch. 35: Medications Administration,
Medicines Management and Administration	Principles of medication administration, drug orders, medication delivery systems, and	Berman et al., (2021).

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

	the nursing process as it relates to drug therapy.	Ch. 35: Medications Administration,
Feeding Methods	Alternative Feeding Methods: Enteral Nutrition: Nasogastric Tube Nasoenteric Tube Gastrostomy (PEG) Jejunostomy (PEJ) Parenteral Nutrition: Peripheral Parenteral Nutrition (PPN) Total Parenteral Nutrition (TPN)	Berman et al., (2020) Ch. 46: Nutrition
Fluid and Electrolyte Balance	The function, distribution, composition, movement and regulation of fluid and electrolytes in the body. Ongoing nursing assessment and intervention related to common and clinically significant fluid and electrolyte imbalances involve sodium, potassium, calcium, magnesium, chloride, and phosphate.	Berman et al., (2020) Ch. 51: Fluid, Electrolyte and Acid-Base Balance,
Assessment and Management of Venous Access Devices	Ongoing nursing assessment, care and maintenance of peripheral and central intravenous catheters. Management strategies for recognizing and preventing local and systemic complications in infusion therapy.	Berman et al., (2020) Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance,
Blood and Blood Components Administration	Principles of blood and blood components transfusion including:	Berman et al., (2020)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

	The ordering, prescribing, administration of blood and the management of any complications.	Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance,
--	---	--

Teaching methods:

Lectures

Course requirements:

Mandatory attendance of all lessons according to the university regulations.

Passing a final exam-passing grade is 60.

Bibliography

Required Reading:

Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of nursing* (11th ed.). Pearson Education.

Recommended Reading:

Ignatavicius, D. D., Muzרחי, י. (2007). *מדריך לחישוב תרופתי* (מהד' 3) דיונון..
Workman, M. L., & Rebar, C. R. (2021). *Medical-surgical nursing: Concepts for interprofessional collaborative care* (10th Ed.) Elsevier.
Flynn, M., & Mercer, D. (2018). *Oxford handbook of adult nursing* (2th Ed.). Oxford University Press.
Bickley, L. S., Szilagyi, P. G., & Hoffman, R. M. (2021). *Bates' guide to physical examination and history taking* (13 Ed.). Wolters Kluwer.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

מיומנויות תמיכה יעוץ והדרכה א'

שו"ת, 2 ש"ס

מועד הקורס : תשפ"ה, שנה א', סמסטר א'

שעות: יום ושעה מותאמים לתוכניות בתי הספר

מתאמת: גב' עקריש אורית

מרכזות: ד"ר שליש יעל - RN, PHD
ביה"ס האקדמי לאחיות, ע"ש זיוה טל

דוא"ל: yael.shallish@sheba.health.gov.il

עקריש אורית - RN, MA
ביה"ס האקדמי לאחיות, פט מתיוס

דוא"ל: Orita@hy.health.gov.il

רעות שניר - RN.MA
ביה"ס האקדמי לאחיות, שיינברון

דוא"ל: reutsnir864@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום מראש

רכזי בתי ספר:

גב' בלה יקים, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, דוא"ל: Bella.Yekim@sheba.health.gov.il
מר כמאל חזבון, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון, דוא"ל: kamelh@tlvmc.gov.il

רציונל

קיימת הכרה בחשיבותה של גישת ה"מטופל ומשפחתו במרכז" והתאמת שירותי הבריאות לגישה זו. המטופל הינו אינדיבידואל ייחודי שמצבו המורכב מושפע מהיבטים הביופסיכוסוציאליים. לקיום אינטראקציה משמעותית ואפקטיבית על האחות להיות בעלת מודעות עצמית ומיומנויות תקשורת יעילה הכוללות: עזרה לזולת, חמלה, אמפטיה כשירות תרבותית ולפתח גישה של תמיכה יעוץ והדרכה המתחשבות בייחודיותו של המטופל

מטרות הקורס

מטרת הקורס היא הקניית ידע והבנת גישת ה"מטופל ומשפחתו במרכז" על כלל מרכיביה.

12. לפתח מודעות עצמית לדפוס התקשורת הבין אישית של הסטודנט ושל אחרים והשפעתם על יחסי מטפל במטרה לפתח דפוסים ומיומנויות של תקשורת יעילה המקדמת את הגישה "המטופל ומשפחתו במרכז".

13. לחזק מיומנויות תקשורת יעילה ואפקטיבית והבנת צרכיו של המטופל ומשפחתו בהיבט הביו פסיכוסוציאלי הכוללים אמפטיה וחמלה

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- יפתח חשיבה מקדמת גישת המטופל ומשפחתו במרכז באמצעות שיח על אמונות, ערכים, קבלת השונה.
- יזהה חסמים אישיים: אמונות, מחשבות, דעות קדומות, והשפעתם על התנהגות אישית ומקצועית, להכיר מאפיינים ושלבים של הקשר הטיפולי ולפתח מיומנויות תקשורת אפקטיבית כמו: הקשבה פעילה, אמפטיה וחמלה
- יפתח כשירות תרבותית תוך מתן כבוד לדעות שונות ולשונות תרבותית
- יבצע ריאיון המבוסס על מיומנויות של תקשורת יעילה
- יכיר תיאוריות ועקרונות בהדרכת מטופלים

שיטות הוראה

הוראה פרונטלית וסימולציה

דרישות קדם

אין

דרישות הקורס

נוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית

הרכב הציון

- המבחן המהווה 90% - ציון נמוך מ-60 - מהווה כישלון בקורס
- התרגיל מהווה 10% מהציון - (אי הגשת התרגיל עלולה להוביל לכישלון בקורס)

נושאי קורס

נושא	תכנים	פרקים בספרות החובה
תקשורת אפקטיבית ויעילה	גישת המטופל ומשפחתו במרכז ערכי המקצוע כבוד ואנושיות, שיתוף, אכפתיות הקשבה וחמלה	• משרד הבריאות (2016). • תורת השירות וחווית המטופל במערכת הבריאות בישראל. פרק 2
	אמפטיה ועזרה לזולת במפגש עם המטופל מיומנויות ה - Caring	Ch 15 -Caring Ch 16 -Communication • Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021).
מודעות עצמית של האחות באינטראקציה עם המטופל	מודעות עצמית ומקצועית חיזוק האמפטיה של האחות כלפי עצמה. התייחסות לתחושות מורכבות במפגש עם מטופל כלים לויסות עצמי: רפלקציה מודל א.מ.ת -אירוע מחשבה תוצאה	Ch 39 -Self Concept • Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021).

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

נושא	תכנים	פרקים בספרות החובה
כשירות תרבותית	אינטראקציה עם שונה צמצום הניכור התרבותי בניית אמון	Ch 21 -Culturally responsive nursing care. • Berman, Snyder ,& Frandsan. (2011). חוזר המנהל הכללי 7/2011
האינטראקציה בין המטפל למטופל ראיון, אומדן, אנמנזה	אומדן ואיסוף נתונים באמצעות ראיון, זיהוי צרכי המטופל ומשפחתו	Ch 10 -Assessing • Berman, Snyder ,& Frandsan(2021). P 174-178
תמיכה יעוץ והדרכה	תאוריות בהדרכה ולמידה זיהוי צרכי הלמידה של המטופל ומשפחתו שיתוף המטופל בבניית תכנית הטיפול התאמת התערבות : ייעוץ, מסירת מידע, הדרכה תוך שמירה על רצף הטיפול. הערכת ההדרכה: זיהוי כשלים ופערים	• Ch 17 -Teaching • Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021). חוזר מנהל הסייעוד 118/2016.

ספרות חובה

- משרד הבריאות (2016). תורת השירות וחווית המטופל במערכת הבריאות בישראל. סטנדרט למוסדות בריאות - מדריך מקצועי. משרד הבריאות, מנהל איכות, שירות ובטיחות, אגף השירות. נדלה מ: https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/Quality_National_Prog_Service_Theory.pdf
- משרד הבריאות, חוזר המנהל הכללי 7/2011 - התאמה והנגשה תרבותית ולשונית במערכת הבריאות.
- משרד הבריאות, חוזר המנהל הכללי 48/2009 - מתן אישור למלווה אישי לביצוע פעולות טיפוליות - תיקון.
- משרד הבריאות, חוזר מנהל הסייעוד 118/2016 - הבטחת רצף הטיפול הסייעודי בעת שחרור ממוסד רפואי - עדכון חוזר 2016.
- Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021) *Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice (11th ed.)*. Pearson.

ספרות מומלצת

- Arnold, E. C., & Underman Boggs, K. (2016). *Interpersonal relationships: Professional communication skills for nurses (7th ed.)*. Elsevier.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

קריטריונים להערכת התרגיל / סימולציה

ציון	מדד	
	פתיחה והיכרות - 10%	
	הצגה עצמית, שם ותפקיד, זיהוי מטופל	5%
	הצגת המטרה, יצירת החוזה הטיפולי, קבלת הסכמת המטופל	5%
	גוף הריאיון ובניית Rapport - 45%	
	הקשבה פעילה: ביטויים מילוליים ובלתי מילוליים (תנוחת גוף, קשר עין, המהום, הנהון, מגע, שתיקה)	10%
	סוגי שאלות (סגורות/פתוחות; ישירות/עקיפות; מנחות, מטות) הערה: ניקוד מלא במידה והסטודנט מפתח את השאלון המובנה. הורדת ניקוד במידה והסטודנט קורא שאלות ו/או מדלג על פריטים.	10%
	שימוש במיומנויות: הצטרפות, הבהרה, שיקוף (תוכן, רגש) אמפטיה, מיקוד מאפשר למראיין לשאול שאלות	10%
	מחסומי תקשורת - זיהוי והתייחסות (שפה, פערי תרבות, מגבלה חושית, שיפוטיות, רעש פנימי/חיצוני)	10%
	בניית Rapport: האם נוצר, מה איכותו? (יתבטא בהקשבה, בכבוד, באמון, אווירה טובה).	5%
	סיום הריאיון - 10%	
	מתן רמזים לקראת סיום סיכום ופרידה עמידה בזמן שהוקצה השארת דלת פתוחה	10%
	רפלקציה - 20%	
	מידת השיתוף וההתבוננות העצמית	20%
	תכני הריאיון - 10%	
	איכות הנתונים שהושגו בריאיון	10%
	הגשת כל חלקי התרגיל לפי כללי כתיבה אקדמית ראיון, משוב עצמי, רפלקציה (החסרת חלק תביא לירידה של 10 נקודות)	
	5%	
	ציון סופי	

הערות

חתימת הבודק : _____ תאריך: _____

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעות
התכנית להסבת אקדמאים

סיעוד המבוגר עיוני א' + ב' - תשפ"ה

לימודים עיוניים: 24 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר ב' + קיץ

מתאמות: גב' מילה פרדקין, גב' אלה שניידרמן

ראשי חטיבה:	גב' מילה פרדקין - RN, MPH ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון	דוא"ל:	Mila.fradkin@gmail.com
ראשי חטיבה:	גב' שרון פסקל - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון	דוא"ל:	Sharonp@tlvmc.gov.il
ראשי חטיבה:	גב' אלה שניידרמן - RN, MA <u>ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל</u> <u>שיבא</u>	דוא"ל:	Ella.Shnaiderman@sheba.health.gov.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

רכזות בתי ספר:

גב' בלה יקים, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, דוא"ל: Bella.Yekim@sheba.health.gov.il
מר כאמל חזבון, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון, דוא"ל: Kamelh@tlvmc.gov.il
גב' איתא כבהה, ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות הלל יפה: דוא"ל: aiatk@hymc.gov.il

רציונל

הבנה מעמיקה של תהליכים פתופיזיולוגיים במערכות הגוף השונות, המהווים בסיס לתפקודה המקצועי של האחות המוסמכת.

מטרת הקורס

הקניית בסיס ידע תיאורטי ומיומנויות, לצורך ביצוע התערבויות סיעודיות למטופלים מבוגרים, במצבים קליניים שכיחים, על בסיס עקרונות מדעיים וסיעודיים, תקנות, נהלים והנחיות מקצועיות.

יעדי הקורס:

- רכישת ידע תיאורטי על מצבים קליניים שכיחים במטופל המבוגר.
- רכישת מיומנויות לצורך ביצוע התערבויות סיעודיות במטופל המבוגר.
- הכרה וביצוע התערבויות סיעודיות ע"פ עקרונות מדעיים וסיעודיים, תקנות, נהלים והנחיות מקצועיות.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

שיטות הוראה

הרצאות, דיונים קליניים, פעילויות למידה, מעבדות, הדגמה ותרגול ולמידה עצמית.

דרישות הקורס בסייעוד המבוגר עיוני

- השתתפות חובה בכל השיעורים על פי תקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה למבחן.
- מבחן בסוף סמסטר קיץ, ציון עובר 60
- קריאת ספרות חובה

דרישות קדם

- ציון עובר בקורסים הבאים:
- אנטומיה ופיזיולוגיה א' + ב'
 - קבלת החלטות בסייעוד
 - סיעוד כוללני
 - מבוא לפסיכולוגיה
 - התנהגות מקצועית
 - מיקרוביולוגיה
 - כימיה וביוכימיה
 - מיומנויות תמיכה, יעוץ והדרכה בסייעוד א'
 - מבוא לבריאות הקהילה וקידום בריאות

ציון

- הציון מורכב מ-2 בחינות עיוניות על-פי תאריכים שיקבעו מראש (חלק א' וחלק ב')
- ציון בכל אחת מהבחינות מהווה 50% מהציון הסופי בקורס.
- חובה על התלמיד לעבור כל בחינה בציון 60 ומעלה.
- תלמיד שנכשל בסייעוד המבוגר עיוני א', לא יוכל להמשיך להתנסות הקלינית בסייעוד המבוגר ב'.
- כישלון באחת מהבחינות מהווה כישלון בקורס ויחייב חזרה על הקורס כולו, בהתאם לתקנון הלימודים.

נושאי השיעורים

סייעוד המבוגר העיוני א':

- מבוא לסייעוד המבוגר
- מערכת הנשימה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- מערכת הלב וכלי הדם
- מערכת העיכול
- מערכת הורמונאלית (אנדוקרינולוגיה)

סייעוד המבוגר העיוני ב':

- מערכת השתן
- מערכת העצבים
- מערכת השלד והשרירים
- מערכת החיסון
- מערכת הדם והלימפה
- מחלות ממאירות
- שינויים מבניים והפרעות בשד
- מחלות עור וכוויות
- מחלות אף אוזן גרון
- מחלות עיניים

ספרות חובה

- תקנות ונהלים של מנהל הסייעוד הרלוונטיים להתייחסות ולהוראה במסגרת סייעוד המבוגר.

www.health.gov.il

- Comerford, K. (2025). *Nursing Drug Handbook* (45th ed.). Wolters Kluwer.
- Ignatavicius, D.D., Workman, M.L. & Rebar, C.R. (2023). *Medical -Surgical Nursing: Concepts for Clinical Judgment and Interprofessional Collaborative Care* (11th ed.). Elsevier.

*** בהוראת הנושאים יש להתייחס :**

- לכל ההיבטים של מחלה ו/או מצב רפואי כולל, פתופיזיולוגיה, אטיולוגיה, דרכי אבחון, טיפול שמרני וכירורגי, היבט סייעודי, סיבוכים, מניעה, הדרכה, שיקום, איכות ובטיחות והיבטים גרונטולוגיים
- להנחיות ונהלים של משרד הבריאות ומנהל הסייעוד, בהתאם למפורט בכל נושא שלהלן, ייתכן שיהיה עדכון בחוזרים/נהלים, בהתאם לעדכונים/שינויים שיתבצעו על-ידי מנהל הסייעוד

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

הנושא: מבוא לסיעוד המבוגר

שעות	תכנים	נושאי הקורס
14	• סיווג ניתוחים על-פי מטרת הניתוח, היקף ומידת הדחיפות של הניתוח. Preoperative Phase: • סקירת מערכות כוללת להערכת הסיכון הניתוחי • הסבר ההליך והסכמה מדעת (ע"פ חוק זכויות החולה) • הכנת פיסית ונפשית של המטופל לניתוח • אבטחת בטיחות המטופל Postoperative Phase: • הערכה מלאה של המטופל, מעקב וניהול תסמינים • סיבוכים ומניעתם • הכנת מטופל לשחרור	טיפול במטופל בתקופה סביב ניתוחית*
8	• סיווג מצבי הים על-פי גורם ומנגנון: • Hypovolemic • Cardiogenic • Distributive: Anaphylactic*, Septic, Neurogenic • Obstructive • שלבי ההים • סיבוכים ומניעתם • עקרונות הטיפול במצבי הים • * הנושא Anaphylaxis, ילמד בהרחבה במערכת החיסון	מצבי הים
22	סכום שעות הוראה:	

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא:

- משרד הבריאות (2018). סימון אתר לצורך פעולה פולשנית-מניעת טעויות בזיהוי איברים המיועדים לניתוח; חוזר מנהל הרפואה, 04/2018.
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mr04-2018/he/files_circulars_mr_mr04_2018.pdf

הנושא: מערכת הנשימה

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת הנשימה	מבוא
בדיקות מעבדה: ספירת דם, בדיקת גזים בדם עורקי, דגימות כיח בדיקות אבחון והדמיה: - Pulse Oximetry, Capnometry & Capnography (PETCO₂) - Pulmonary Function Tests (PFTs) - X-ray ,Computed Tomography (CT) - Endoscopic Examination (Bronchoscopy, Laryngoscopy, Mediastinoscopy) - Thoracentesis, Lung Biopsy	דרכי אבחון
- Respiratory Acidosis & Alkalosis - Metabolic Acidosis & Alkalosis	הפרעות במאזן חומצי בסיסי
- Asthma - Chronic Obstructive Pulmonary Disease (Chronic Bronchitis, Emphysema) - Idiopathic Pulmonary Fibrosis (IPF) - Pulmonary Arterial Hypertension (PAH) - Lung Cancer	מחלות שאינן זיהומיות של דרכי הנשימה
- Seasonal Influenza - Endemic/Geographic Respiratory Infection - Pandemic Respiratory Infection (Pandemic Influenza, COVID-19) - Pneumonia, Pulmonary Tuberculosis (TB)	מחלות זיהומיות של דרכי הנשימה
- Pulmonary Embolism (PE) - Acute Respiratory Failure (ARF) - Acute Respiratory Distress Syndrome (ARDS) - Chest Trauma (Pulmonary Contusion, Rib Fracture, Flail Chest) - Pneumothorax & Hemothorax	מצבי חירום נשימתיים
Oxygen Therapy: - Low-Flow Oxygen Delivery Systems - High –Flow Oxygen Delivery Systems	התערבויות במצבי מצוקה נשימתית

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Noninvasive Positive Airway Pressure Ventilation: • Continuous Positive Airway Pressure (CPAP) • Bi-level Positive Airway Pressure (BiPAP) Invasive Positive-Pressure Ventilation: • Endotracheal Intubation • Mechanical Ventilation & Ventilator Weaning • Surgical Airway (Tracheostomy)	
סכום שעות הוראה: 42	

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא:

- משרד הבריאות (2020). הגישה הטיפולית במטופל מונשם אקוטי וכרוני על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז; חוזר מנהל הסייעוד, 161/2020. https://www.health.gov.il/hozer/ND161_2020.pdf
- משרד הבריאות (2024). החזרת קנולה לטראכיא כפעולה מצילת חיים למטופל עם פיוס קנה (טרכיאוסטומיה)-פעולת סיעוד ברמת אחות מוסמכת-עדכון; חוזר מנהל האחיות, 217/2024. https://www.health.gov.il/hozer/ND217_2024.pdf
- משרד הבריאות (2017). החלטה על מתן חמצן והפסקתו למטופל מבוגר באשפוז, באמצעות מערכות זרימה נמוכה; חוזר מנהל הסייעוד, 127/17. https://www.health.gov.il/hozer/ND127_2017.pdf
- משרד הבריאות (2001). פעולות סיעוד: חיבור וניתוק חולה ממנשם לצורך שאיבת הפרשות; חוזר מנהל הסייעוד 43/2001. https://www.health.gov.il/hozer/ND43_01.pdf
- משרד הבריאות (2020). פעולת סיעוד לאחיות מוסמכות שעובדות במתאר / מחלקה לטיפול בחולי קורונה בבית החולים; חוזר מנהל הסייעוד, 162/2020. https://www.health.gov.il/hozer/ND162_2020.pdf

הנושא: מערכת הלב וכלי דם

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת הלב וכלי הדם	מבוא
בדיקות מעבדה: אנזימי שריר הלב, תפקודי קרישה, פרופיל שומנים, בדיקת גזים בדם עורקי, ספירת דם, מאזן נוזלים ואלקטרוליטים ובדיקות נוספות, כולל: - Homocysteine, Brain (B-Type) Natriuretic Peptide, C-Reactive Protein בדיקות אבחון והדמיה: - Chest X-Ray, Computed Tomography (CT), Magnetic Resonance Imaging (MRI), Myocardial Nuclear Perfusion Imaging - Electrocardiography, Echocardiography (Transthoracic & Transesophageally), Electrophysiological Study (EPS) - Stress Test (Exercise & Pharmacological) - Cardiac Catheterization (Left-Sided & Right-Sided Heart) . .	דרכי אבחון
עקרונות בפענוח אק"ג - Normal Cardiac Rhythm (Normal Sinus & Sinus Arrhythmia) - Sinus Dysrhythmias (Sinus Bradycardia & Tachycardia) - Atrial Dysrhythmias (Premature Atrial Complex, Atrial Fibrillation (Paroxysmal/Chronic), Supraventricular Tachycardia) - Ventricular Dysrhythmias (Premature Ventricular Complex, Ventricular Tachycardia, Ventricular Fibrillation, Asystole) *קוצבי לב ומכשירי דפיברילטור לזיהוי וטיפול בהפרעת קצב.	הפרעות קצב הלב
- Arteriosclerosis and Atherosclerosis - Coronary Artery Disease (Chronic Stable Angina Pectoris, Acute Coronary Syndrome) - Percutaneous Coronary Interventions (PCI), Coronary Artery Bypass Grafting (CABG)	מחלות כליליות

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

נושאי הקורס	תכנים
מחלות מסתמיות	- Mitral Valve (Prolapse, Regurgitation, Stenosis) - Aortic Valve (Regurgitation, Stenosis) - Heart Valve Reparative & Replacement Procedures
מחלות שריר הלב	Cardiomyopathies (Dilated, Hypertrophic, Restrictive)
מחלות דלקתיות של שכבות הלב	Infective Endocarditis, Pericarditis, Rheumatic Carditis
אי ספיקת לב	- Heart Failure (Right & Left, Systolic & Diastolic, High-Output Failure) - Acute Heart Failure (Pulmonary Edema) * השתלת לב- למידה עצמית לבחינה בסמסטר ב'
יתר לחץ דם	Hypertension (HTN)

הנושא: מחלות כלי דם פריפריים

נושאי הקורס	תכנים
דרכי אבחון	- Exercise Tolerance Testing - Doppler Flow Ultrasound, Duplex Ultrasonography - Computed Tomography (CT) Scanning, Magnetic Resonance Angiography (MRA) - Angiography
מחלות עורקים	- Chronic Peripheral Arterial Disease (PAD) - Acute Peripheral Arterial Occlusion - Aneurysm (Central and Peripheral Arteries) - Aortic Dissection - Arterial Health Problems (Buerger Disease, Raynaud Phenomenon, Subclavian Steal, Thoracic Outlet Syndrome)
מחלות ורידים	- Venous Thromboembolism (VTE) - Venous Insufficiency - Varicose Veins

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

סכום שעות הוראה: 44

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2001). פעולות סיעוד: דפיברילציה באמצעות מכשיר חצי אוטומטי; חוזר מנהל הסיעוד 43/2001. https://www.health.gov.il/hozer/ND43_01.pdf

הנושא: מערכת העיכול

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן הפרשות ומערכת העיכול
דרכי אבחון	בדיקות מעבדה: ספירת דם, תפקודי קרישה, מאזן נוזלים ואלקטרוליטים, אנזימי כבד, אנזימי לבלב, בילירובין, אמוניה, סממני סרטן (CEA, CA19.9), בדיקת שתן לעמילאז ואורובילינגון, בדיקות צואה, בדיקת נשיפה בדיקות עזר ואבחון: • Chest X-Ray, Computed Tomography Scan, CT Colonography (Virtual Colonoscopy) • Magnetic Resonance Cholangiopancreatography (MRCP) • Endoscopy Examination (Esophagogastroduodenoscopy, Endoscopic Retrograde Cholangiopancreatography, Small Bowel Capsule Endoscopy, Colonoscopy, Sigmoidoscopy, Endoscopic Ultrasonography) • Liver-Spleen Scan
מחלות פה (למידה עצמית)	• Stomatitis • Oral Tumors (Premalignant Lesion), Oral Cancer • Sialadenitis
מחלות ושט	• Gastroesophageal Reflux disease (GERD) • Hiatal (Diaphragmatic) Hernia • Esophageal Tumors • Esophageal Trauma
מחלות קיבה	• Gastritis • Peptic Ulcer Disease

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

תכנים	נושאי הקורס
- Gastric Cancer - Obesity and Bariatric Surgery	
- Irritable Bowel Syndrome (IBS) - Herniation מחלות מעיים דלקתיות: - Appendicitis - Gastroenteritis - Peritonitis - Diverticular Disease - Inflammatory Bowel Disease (Crohn's Disease, Ulcerative Colitis) - Parasitic Gastrointestinal Infections - עקרונות הטיפול במטופל עם Ileostomy/Colostomy מחלות פי הטבעת: - Hemorrhoids	מחלות מעיים
- Hepatitis - Hepatic Cirrhosis - Nonalcoholic Fatty Liver Disease *השתלת כבד- למידה עצמית לבחינה בסמסטר ב'	מחלות כבד
- Cholecystitis - Pancreatitis - Pancreatic Cancer	מחלות מרה ולבלב
סכום שעות הוראה: 50	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2017). פעולות הסיוע לרופא מומחה בגסטרואנטרולוגיה שבוטל מעמדן כפעולות חריגות והוכרו כפעולות סיעוד; חוזר מנהל הסיעוד, 132/2017.
https://www.health.gov.il/hozer/ND132_2017.pdf
- משרד הבריאות (2022). סימון מיקום פיוס (סטומה) בקרב מטופלים המועמדים לניתוח בטן כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת/מרכזת תחום סטומה במערך אשפוז, חוזר מנהל הסיעוד, 194/2022.
https://www.health.gov.il/hozer/nd194_2022.pdf
- משרד הבריאות (2023). שטיפת נקז בכיס מרה כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז בקהילה ובמתאר הבית; חוזר מנהל הסיעוד, 208/2023.
<https://www.gov.il/he/pages/nd208-2023>

הנושא: מערכת הורמונאלית (אנדוקרינולוגיה)

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת הורמונלית
דרכי אבחון	בדיקות דם, שתן, רוק ובדיקות גנטיות בדיקות הדמיה ואבחון: • Chest X-Ray, Computed Tomography Scan, Magnetic Resonance Imaging (MRI), • Thyroid Scan • Ultrasound-Guided Fine Needle Aspiration
היפופיזה Pituitary gland	• Hypopituitarism • Hyperpituitarism • Diabetes Insipidus (DI) • Syndrome of Inappropriate Antidiuretic Hormone (SIADH)
בלוטת יותרת הכליה Adrenal gland	• Acute Adrenal Insufficiency (Addison's disease) • Hypercortisolism (Cushing's Disease) • Hyperaldosteronism
בלוטת התריס Thyroid gland	• Hypothyroidism • Hyperthyroidism • Thyroiditis

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

Thyroid Cancer	
- Hypoparathyroidism - Hyperparathyroidism	בלוטת יותרת התריס Parathyroid gland
Diabetes Mellitus (Type 1, Type 2)	לבלב Pancreas
סכום שעות הוראה: 20	

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2019). מניעה, איתור והתערבות בכף רגל סוכרתית על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה; חוזר מנהל הסייעוד, מספר 154/2019.
https://www.health.gov.il/hozer/ND154_2019.pdf
- משרד הבריאות (2017). החלטה על הזרקת גלוקגון לחולה סוכרת בהיפוגליקמיה חמורה ומסכנת חיים; חוזר מנהל הסייעוד 121/2017. https://www.health.gov.il/hozer/ND121_2017.pdf
- משרד הבריאות (2016). התוכנית הלאומית למניעה וטיפול בסוכרת. <https://www.health.gov.il/publicationsfiles/diabetesnationalplan.pdf>

הנושא: מערכת השתן

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת השתן	מבוא
בדיקות מעבדה: בדיקות דם להערכת תפקודי כליות- Serum Creatinine, Blood Urea Nitrogen (BUN), Creatinine Ration/BUN, Cystatin-C דגימת שתן לכללית ותרבית, איסוף שתן (Creatinine Clearance Test) בדיקות הדמיה ואבחון: • Computed Tomography (CT), Renal Angiography, Kidney Ultrasonography (US) • Magnetic Resonance Imaging (MRI) • Bladder/Renal Scan, Cystography, Cystourethrography, Retrograde Pyelography, Urodynamic Studies • Cystoscopy, Cystourethroscopy	דרכי אבחון

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

תכנים	נושאי הקורס
Kidney Biopsy * * החדרת והוצאת צנתר לשלפוחית השתן	
- Acute/ Chronic Glomerulonephritis - Nephrotic Syndrome - Nephrosclerosis - Polycystic Kidney Disease (PKD) - Hydronephrosis & Hydroureter - Renovascular Disease - Diabetic Nephropathy - Renal Cell Carcinoma (RCC) - Acute Kidney injury (AKI) - Chronic Kidney Disease (CKD) טיפול חלופיים לתפקוד הכליה (Kidney/Renal Replacement Therapy): - Hemodialysis & Vascular Access - Peritoneal Dialysis *השתלת כליה- למידה עצמית לבחינה בסייעוד המבוגר העיוני ב	מחלות כליה (נפרולוגיה)
- Urinary Incontinence - Cystitis (Urinary Tract Infections, Catheter Associated UTI) - Urethritis - Pyelonephritis - Urolithiasis - Urothelial Cancer	הפרעות/ מחלות בדרכי השתן (אורולוגיה)
מחלות בבלוטת הערמונית: Benign Prostatic Hyperplasia (BPH) הפרעות באשכים: - Testicular Cancer אין אונות: - Erectile Dysfunction (למידה עצמית)	מחלות במערכת הרבייה הזכרית (אורוגניקולוגיה)
סכום שעות הוראה: 32	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

חוזרים ונהלים רלוונטיים בהוראת הנושא

- משרד הבריאות (2013). החלטה על הכנסת צנתר לשלפוחית השתן לאחיות מוסמכות בשיקום; חוזר מנהל הסייעוד, 97/2013 https://www.health.gov.il/hozer/ND97_2013.pdf
- משרד הבריאות (2023). החלטה על הוצאת צנתר משלפוחית השתן כפעולת סייעוד לאחיות מוסמכות במחלקות פנימיות במערך האשפוז; חוזר מנהל הסייעוד 210/2023 <https://www.gov.il/he/pages/nd210-2023>
- משרד הבריאות (2023). שטיפת נפרוסטום (פיום כליה) כפעולת סייעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז בקהילה ובמתאר הבית; חוזר מנהל הסייעוד 207/2023 <https://www.gov.il/he/pages/nd207-2023>
- משרד הבריאות (2023). החלפת צנתר על חיקי (ציסטוסטום) כפעולת סייעוד לאחות מוסמכת במערך האשפוז בקהילה ובמתאר הבית; חוזר מנהל הסייעוד 209/2023 <https://www.gov.il/he/pages/nd209-2023>

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

הנושא: מערכת חיסון

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת החיסון
כשל חיסוני	Human Immune Deficiency Virus (HIV) Infection
תגובות רגישות יתר אלרגיות	- Types of Hypersensitivity Reactions - Type 1 hypersensitivity/ Immediate Reaction (Angioedema & Anaphylaxis)
מחלות אימוניות	Systemic Lupus Erythematosus (SLE) Lyme Disease Rheumatoid Arthritis Gout Osteoarthritis * הנושא החלפת מפרקים, יילמד במערכת השלד והשרירים *
השתלת איברים	Transplant Rejection (Hyper acute, Acute, Chronic)
סכום שעות הוראה: 12	

חוזרים ונהלים רלוונטיים בהוראת הנושא

- משרד הבריאות (2023). "תפקיד האחות המוסמכת בתגובה אנפילקטית (Anaphylaxis) במערכת האשפוז והקהילה-עדכון 2"; חוזר מנהל הסייעוד, 204/2023.

https://www.health.gov.il/hozer/nd204_2023.pdf

הנושא: מחלות עור* וכוויות

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן עור
דרכי אבחון	בדיקות דם: בדיקות מעבדה ותרבויות בדיקות אבחון והדמיה: * Skin Biopsy (Punch, Scissor, Shave, Curette, Excisional) * Wood Lamp Examination, Diascopy
מחלות עור אלרגיות/דלקתיות	• Pruritus, Urticaria • Dermatitis (Nonspecific Eczematous, Contact, Atopic), Drug Eruption
מחלות עור זיהומיות (זיהומים ויראליים, חיידקיים, טפיליים ופטרייתיים)	• Bacterial Infections (Cutaneous Anthrax, Folliculitis, Furuncle and Carbuncles, Cellulitis, Methicillin-Resistant Staphylococcus Aureus (MRSA) • Viral Infections (Herpes Simplex, Herpes Zoster) • Fungal Infections (Tinea, Candidiasis) • Parasitic Infections (Pediculosis, Scabies, Bedbugs)
נגעי עור וגידולים סרטניים	• Premalignant (Actinic (Solar) Keratosis) • Malignant (Squamous Cell Carcinoma (SCC), Basal Cell Carcinoma (BCC), Melanoma)
כוויות	עקרונות הטיפול במטופל עם נזקי כוויה: • פתופיזיולוגיה ושינויים רב מערכתיים • סוגי כוויות, כלים ושיטות לסיווג דרגת הכוויה וחומרתה • הערכת מצב המטופל וגישות טיפול לפי שלבי הכוויה: Emergent (Resuscitation) Phase Acute (Healing) Phase Rehabilitative (Restorative) Phase • סיבוכים ומניעתם
סכום שעות הוראה: 12	

* מחלות עור ללמידה עצמית (למעט כוויות)

הנושא: מחלות עיניים

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן ראייה	מבוא
בדיקות מעבדה: תרבויות מהפרשת העין בדיקות אבחון והדמיה: • Computed Tomography (CT), Magnetic Resonance Imaging, • Radioisotope Scanning • Ultrasonography, Slit - Lamp Examination, Corneal staining, Tonometry, Ophthalmoscopy • Fluorescein Angiography, Electroretinography (ERG), Gonioscopy, Ultrasonic Imaging (Optical Coherence Tomography)	דרכי אבחון
• Cataract • Glaucoma (Open-angle, Angle-closure, Secondary)	הפרעות בראייה
• Corneal (Abrasion, Ulceration, Infection) • Keratoconus	הפרעות בקרנית (Corneal)
• Macular Degeneration (Dry & Wet) • Retinal (Holes, Tears and Detachment) • Refractive Errors (Myopia, Hyperopia, Presbyopia, Astigmatism)	הפרעות ברשתית (Retina)
• Foreign Bodies • Lacerations • Penetrating Injuries	חבלות ומצבי חירום
סכום שעות הוראה: 8	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

הנושא: אף אוזן וגרון

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן ואף אוזן גרון	מבוא
בדיקות דם: בדיקות מעבדה: מדדי דלקת, תרבויות בדיקות אבחון והדמיה: - X-RAY, Computed Tomography, Magnetic Resonance Imaging (MRI) - Audiometry, Tympanometry, Computerized Dynamic Posturography (Balance Board Testing) - Auditory -Evoked Potential (AEP), Auditory Brainstem Response (ABR), Electronystagmography (ENG)	דרכי אבחון
- Cancer of The Nose and Sinuses - Fractures of the nose - Epistaxis - Rhinosinusitis	אף וסינוסים
- Hearing Loss (Conductive, Sensorineural, Mixed) - Otitis Media (Acute, Chronic, Serous) - External Otitis - Mastoiditis - Cerumen or Foreign Bodies - Tinnitus - Meniere's Disease - Vestibula Schwannoma/ Acoustic Neuroma	אוזן
- Peritonsillar Abscess (PTA) - Obstructive Sleep Apnea (OSA) - Upper Airway Obstruction - Laryngeal Cancer - Head and Neck Cancer	צוואר וגרון
סכום שעות הוראה: 8	

הנושא: מערכת העצבים

תכנים	נושאי הקורס
אנטומיה, פיזיולוגיה ואומדן נוירולוגי מלא	מבוא
בדיקות מעבדה: ספירת דם, בדיקת פאנל מטבולי בסיסי, מאזן נוזלים ואלקטרוליטים (סידן, זרחן, מגנזיום), הערכת מצב תזונתי, מינרלים וויטמינים (במיוחד ויטמין B) בדיקות אבחון והדמיה: - X-RAY, Computed Tomography, - Magnetic Resonance Angiography (MRA) & Spectroscopy (MRS) - Transcranial Doppler Ultrasonography (TCD) - Radionuclide Imaging (CT-PET, SPECT) - Electromyography (EMG), Electroencephalography (EEG), Magnetoencephalography (MEG) - Evoked Potentials (Auditory, Visual, Somatosensory) - Lumbar Puncture - Cerebral Angiography/Arteriography	דרכי אבחון
- Parkinson's Disease (PD) - Migraine Headache - Seizures & Epilepsy, Status epilepticus - Meningitis	בעיות במערכת עצבים מרכזית: מוח
- Multiple Sclerosis (MS) - Spinal Cord Injury	בעיות במערכת עצבים מרכזית: חוט השדרה
- Transient Ischemic Attack (TIA) - Stroke (Thrombotic, Embolic, Hemorrhagic) - Traumatic Brain Injury (TBI) - Brain Tumors	מצבי חירום נוירולוגיים
Brain Death	מוות מוחי
סכום שעות הוראה: 32	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2019). החלטה על הפניית מטופל לבדיקת CT מוח ללא חומר ניגוד במבוגרים עם חבלת ראש או בחשד לאירוח מוחי; חוזר מנהל הסייעוד, 160/2019.
https://www.health.gov.il/hozer/ND160_2019.pdf
- משרד הבריאות (2022). תפקיד האחות המוסמכת בטיפול במטופל עם חשד לאירוע מוחי חד במערך האשפוז והקהילה; חוזר מנהל הסייעוד, 191/2022.
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/nd191-2022/he/files_circulars_nd_nd191_2022.pdf
- משרד הבריאות (2021). ביצוע הערכה ניירולוגית באמצעות אומדן NIHSS (National Institute OF Health Stroke Scale), במטופל עם חשד או בעת אירוע מוחי כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במחלקה לרפואה דחופה ובמחלקה הניירולוגית; חוזר מנהל הסייעוד, 190/2021.
https://www.health.gov.il/hozer/nd190_2021.pdf
- משרד הבריאות (2022). החלטה על התחלת הזנה למטופל בהכרה מלאה עם הפרעות בליעה לאחר ביצוע אומדן בליעה ראשוני כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במחלקות שיקום, ניירולוגיה וגריאטריה; חוזר מנהל הסייעוד, 193/2022.
https://www.health.gov.il/hozer/nd193_2022.pdf

הנושא: מערכת השלד והשרירים

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת שלד ושרירים
דרכי אבחון	בדיקות דם: מאזן אלקטרוליטים (סידן, זרחן), רמת האנזימים כמדד לפגיעה בשרירי שלד, כולל: • Creatine Kinase Alkaline Phosphatase (ALP), Lactate Dehydrogenase (LDH), Aspartate Aminotransferase (AST), Aldolase (ALD) בדיקות אבחון והדמיה: • Bone Mineral Density Testing (Dual X-Ray Absorptiometry), Computed Tomography • Magnetic Resonance (Imaging & Arthrography) • Doppler Ultrasonography • Bone Scan • Arthroscopy, Bone and Muscle Biopsies
מחלות עצם	• Osteoporosis (Generalized & Regional, Primary & Secondary) • Osteomyelitis • Bone Tumors

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- Common Disorders of the Hand (Dupuytren Contracture /Deformity, Ganglion) - Common Disorders of the Foot (Hallux Valgus, Plantar Fasciitis)	
- Musculoskeletal Trauma: Fracture סיווג שברים ושילבי ריפוי זיהוי ומניעת סיבוכים מוקדמים ומאוחרים הערכת מצב המטופל וגישות טיפול בהתאם לסוג השבר עקרונות הטיפול במטופל עם שבר מסוג : - Lower Extremity - Chest and Pelvis - Compression Fractures of the Spine - Amputation (Elective & Traumatic) - Carpal Tunnel Syndrome - Knee Injuries - Rotator Cuff Injuries *הנושא החלפת מפרקים, יילמד בפרק זה: - Total (Joint, Hip, Knee) Arthroplasty and Replacement	פגיעות שלד-שריר
- Low Back Pain (Lumbosacral Back Pain) - Cervical Neck Pain	הפרעות בעמוד שדרה
סכום שעות הוראה: 20	

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2020). החלטה על הפניית מטופל לצילומי רנטגן (צילומי שלד בלבד) כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במרפאה אורתופדית בבית חולים; חוזר מנהל הסייעוד, 165/2020. https://www.health.gov.il/hozer/ND165_2020.pdf

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

הנושא: מחלה ממארת (אונקולוגיה)

נושאי הקורס	תכנים
עקרונות בהתפתחות מחלת הסרטן	• פתופיזיולוגיה של מחלת הסרטן • סיווג גידולים סרטניים (Grading, Ploidy, Staging) • אטיולוגיה וגורמי סיכון למחלת הסרטן • השפעת הסרטן על תפקוד הגוף
דרכי הטיפול במחלת הסרטן	סוגי טיפול: • כירורגי (Surgery) • קרינתי (Radiation Therapy) • כימותרפיה (Chemotherapy) • Immunotherapy • Monoclonal Antibodies • Targeted Therapies • Endocrine Therapy • ניהול הטיפול הסיעודי בחולה האונקולוגי
מצבי חירום באונקולוגיה	• Sepsis & Disseminated Intravascular Coagulation (DIC) • Syndrome of Inappropriate Antidiuretic Hormone (SIADH) • Spinal Cord Compression (SCC) • Hypercalcemia • Superior Vena Cava Syndrome (SVCS) • Tumor Lysis Syndrome (TLS)
טיפול תומך Palliative Care	• השקפת עולם ועקרונות הטיפול בסוף החיים • תפקיד האחות על חווית המוות • הוספיס והגישה הפליאטיבית
סכום שעות הוראה: 14	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2022). תחומי עיסוק ופעילות של אחות מוסמכת מרכזת טיפול במתבגרים ובמבוגרים צעירים חולי סרטן בגילאי 15-44 במערך האשפוז; חוזר מנהל הסייעוד 200/2022.
https://www.health.gov.il/hozer/nd200_2022.pdf
- משרד הבריאות (2016). המלצות לתכנית לאומית לטיפול פליאטיבי ומצבי סוף החיים.
https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/palliativeCare_brochure.pdf
- משרד הבריאות (2018). הנחיות ליישום חוק החולה הנוטה למות: חוזר המנהל הכללי 7/2008.
https://www.health.gov.il/hozer/mk07_2008.pdf

הנושא: מערכת הדם והלימפה

נושאי הקורס	תכנים
מבוא	אנטומיה פיזיולוגיה ואומדן מערכת הדם והלימפה
דרכי אבחון	בדיקות מעבדה: משטח דם היקפי, ספירת דם מלאה, מדדים להערכת המבנה והתפקוד של כדוריות הדם האדומות (MCHC, MCH, MCV), תפקודי קרישה, פריטין, טרנספריין וקיבולת קשירת הברזל הכוללת (TIBC), בדיקות דם נוספות, כולל: • D-Dimer Test, Hemoglobin Electrophoresis, Leukocyte Alkaline Phosphatase (LAP), Coombs Test בדיקות אבחון והדמיה: • X-RAY, Computed Tomography (CT), Magnetic Resonance Imaging (MRI), • Fluorodeoxyglucose-Positron Emission Tomography (FDG-PET), Bone Scan (Skeletal Scintigraphy) • Bone Marrow Aspiration and Biopsy, Lymph Node Biopsy
הפרעות בכדוריות הדם האדומות	• Sickle Cell Disease (SCD) • Iron, Vitamin B₁₂ (Pernicious Anemia), Folic Acid, Glucose-6-phosphate dehydrogenase Deficiency Anemia • Aplastic Anemia • Idiopathic/Acquired Autoimmune Hemolytic Anemia (Warm, Cold) • Anemia of Chronic Disease or related to Blood Loss • Polycythemia Vera (Chronic Myeloproliferative Neoplasms)

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- Myelodysplastic Syndrome (MDS) - Leukemia (Acute & Chronic, Lymphoid & Myeloid) - Multiple Myeloma (MM) • השתלת מח עצם (Stem Cell Transplantation): - סוגי השתלות לפי מקור תאי הגזע - שלבים בתהליך ההשתלה - זיהוי ומניעת סיבוכים בהתאם לשלבי ההשתלה - ההשתלה	מאמיריות המטולוגיות
- Thrombocytopenic Purpura (Idiopathic & Thrombotic, Heparin-Induced) - Disseminated Intravascular Coagulation (DIC)	הפרעות בקרישת הדם
סכום שעות הוראה: 14	

הנושא: שינויים מבניים והפרעות בשד

תכנים	נושאי הקורס
בדיקות הדמיה ואבחון: • בדיקת שד עצמית, בדיקת שד פיזיקאלית • Mammography, Ultrasonography, Magnetic Resonance Imaging (MRI) • Breast Biopsy, BRCA₂, BRCA₁ • Auxiliary Lymph Node Dissection (ALND) /Sentinel Lymph Node Biopsy (SLNB)	דרכי אבחון
• Breast Abscess • Mastitis	זיהומים בשד
• Breast Cancer	גידולים ממאירים
• Proliferative Breast Lesion (Atypical Hyperplasia, Fibroadenoma) • Non-proliferative Breast Lesion (Fibrocystic Changes and Cysts)	גידולים שפירים
• Breast Cancer טיפול כירורגי: • Breast-Conserving Surgery (Lumpectomy, Partial Mastectomy) • Mastectomy (Total/Simple, Modified Radical) • Breast Reconstruction סוגי טיפול נוספים: • Adjuvant Therapy (Radiation, Chemotherapy, Hormonal, Immunotherapy) • Complementary & Integrative Therapies	סוגי טיפולים
סכום שעות הוראה: 6	

חוזרים ונהלים רלוונטיים להוראת הנושא

- משרד הבריאות (2010). התוכנית הלאומית לגילוי מוקדם של סרטן השד.
https://www.health.gov.il/NewsAndEvents/SpokemanMessegas/Documents/10022019_1_1.pdf

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

חלוקת שעות הוראה של סיעוד המבוגר על פי פנימיות/ כירורגיות

פילוח שעות		מספר שעות	נושא
כירורגיות	פנימיות		
הלם וסבב ניתוחי- 22		22	מבוא לסייעוד המבוגר
כלי דם וניתוחי לב- 14	מחלות לב- 30	44	מערכת הלב וכלי דם
חבלות חזה- 10	מחלות נשימתיות- 32	42	מערכת הנשימה
כירורגית מע' עיכול- 44	עיכול פנימי- 6	50	מערכת עיכול
6		6	הפרעות בשד
20		20	מערכת שלד ושרירים
נוירוכירורגיה- 12	נוירולוגיה- 20	32	מערכת העצבים
	14	14	מערכת דם ולימפה
	14	14	אונקולוגיה
אורולוגיה- 18	נפרולוגיה- 14	32	מערכת השתן
	20	20	מערכת הורמונלית
6	6	12	מחלות עור וכוויות
8		8	עיניים
	12	12	חיסונית
8		8	אף אוזן וגרון
168	168	336	סך הכול שעות

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

סיעוד המבוגר קליני + קליני ב' - תשפ"ה

לימודים קליניים: 24 ש"ס

מועד ההתנסות: שנה א' סמסטר קיץ

מתאמות:	גב' מילה פרדקין, גב' אלה שניידרמן
ראשי חטיבה:	גב' מילה פרדקין - RN, MPH ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון
Mila.fradkin@gmail.com	דוא"ל:
	גב' שרון פסקל - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון
Sharonp@tlvmc.gov.il	דוא"ל:
	גב' אלה שניידרמן - RN, MA <u>ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, שיבא</u>
Ella.Shnaiderman@sheba.health.gov.il	דוא"ל:

רכוזות בתי ספר:

גב' בלה יקים, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, דוא"ל: Bella.Yekim@sheba.health.gov.il
מר' כאמל חזבון, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון, דוא"ל: Kamelh@tlvmc.gov.il
גב' איהת כבהה, ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות הלל יפה: דוא"ל: aiatk@hymc.gov.il

רציונל

ההתנסות הקלינית מאפשרת יישום ידע קליני וחשיבה קריטית בניהול הטיפול בחולים ובני משפחותיהם, במסגרות טיפוליות שונות. במהלך ההתנסות הסטודנטים ירכשו מיומנויות טיפול בסיסיות ומתקדמות בפקוח מדריך\מדריכה קלינית, זאת בהתבסס על עקרונות סטנדרטים ונהלים מוסכמים ברמת שליטה המותאמת לכל שלב לימודי.

מטרת ההתנסות

התנסות קלינית ראשונה:

הסטודנט ינהל טיפול סיעודי כוללני במטופל אחד במצב שכיח ובלתי מורכב בהתבסס על מיומנויות תקשורת וחשיבה ביקורתית, תוך שמירה על עקרונות ואחריות מקצועית.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

התנסות קלינית שנייה:

הסטודנט ינהל טיפול סיעודי כוללני במטופל ברמת מורכבות בינונית-גבוהה או בשני מטופלים ברמת מורכבות קלה-בינונית, תוך הפגנת התנהגות אישית ומקצועית, יישום עקרונות בטיחות, פתרון בעיות, שימוש במיומנויות תקשורת וחשיבה קריטית.

יעדי ההתנסות הקלינית

הסטודנט,

- יציג התנהגות אישית ומקצועית הולמת, ישמור על כבוד האדם וזכויות, יקפיד על עקרונות הבטיחות
- יאסוף נתונים על בסיס קדימויות בהתאם למצב הקליני וידע רלוונטי.
- יזהה בעיות סיעודיות קיימות וצפויות לטווח קצר ולטווח ארוך.
- יציב מטרות מדידות ומברות השגה לבעיות שזוהו.
- יציג תכנית התערבות על-פי סדר עדיפויות וקדימויות.
- יארגן את הטיפול הסיעודי בהתחשב במשאבים הקיימים.
- יבצע התערבויות בהתאם לשלב הלימודי.
- יעריך את תוצאות ההתערבויות.
- יבצע הדרכה למטופל, בני משפחתו או לקבוצת מטופלים בהתאם לצורכי למידה שזיהה.
- ידווח בכתב ובעל פה על פי עקרונות ונהלי המחלקה.

* פעולת חלוקת תרופות תתבצע תמיד בפיקוח מדריך. ה. קלינית.

שיטות הוראה

- הרצאות
- דיונים קליניים וניתוחי מקרה
- פעילויות למידה
- סימולציות
- תרגול והדגמה
- התנסות קלינית ולמידה עצמית

דרישות ההתנסות

- ביצוע מבדק ידע לפני כל תחילת התנסות קלינית
- נוכחות חובה בכל ימי ההתנסות בהתאם לתכנית הלימודים ובהתאם לתקנון הלימודים

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

- השגת מטרות ההתנסות בהתאם לשלב הלימודים
- חובת הגשה וביצוע מטלה מונחת
- ציון עובר בהערכה מסכמת של ההתנסות הקלינית - 70
- ציון עובר סופי משוקלל של ההתנסות – 70
- ציון עובר בסעיפים של התנהגות ובטיחות בהערכה מסכמת

מבדק ידע

- המבדק מהווה 18% מהציון הסופי של ההתנסות הקלינית
- בכל סמסטר יתקיים מועד אחד בלבד
- למבדק אין פתיחת מחברות
- המבדק כולל את הנושאים: חשבון רוקחי, פרמקולוגיה ונהלים (ראה נספח א')
- ציון עובר במבדק ידע הוא: 70. סטודנט שניכשל או נעדר ממבדק ידע, ציונו בהתנסות הקלינית יחושב כאילו השיג 0 במבדק הידע.
- במקרים חריגים בלבד הרשומים מטה, ניתן יהיה לקיים מועד מיוחד למבדק הידע:
- מחלת הסטודנט ביום המבדק. התנאים:
 - אישור מחלה יימסר למזכירות החוג לסיעוד באוניברסיטה, לא יאוחר משלושה ימים לאחר מועד המבדק.
 - הכרה באישור מחלה לצורך אישור מועד מיוחד למבדק ידע, יינתן על פי אישור מחלה של שלושה ימים ומעלה.
- מילואים, בתנאים המקובלים באוניברסיטת תל אביב לעניין בחינות.
- מוות של בן משפחה (חו"ס), בתנאים המקובלים באוניברסיטת תל אביב לעניין בחינות.
- תלמידה שילדה ועקב הלידה נעדרה ממבדק הידע שהתקיים בתוך שלושה שבועות מיום הלידה.

מטלה מונחת

- הסטודנט יגיש מטלה מונחת בכל התנסות:
 - התנסות קלינית ראשונה-הגשת תכנית טיפול (נספח ב')
 - התנסות קלינית שנייה-דיון קליני (נספח ג')
- המטלה תוערך על פי קריטריונים (נספח ב', נספח ג')
- הציון הניתן על מטלה מונחת מהווה 10% מהציון הסופי של ההתנסות הקלינית.
- לא תתקבלנה עבודות בהגשה חוזרת לאחר תיקון/לשיפור הציון.
- * העיתוי והתכנים ייקבעו בתיאום עם המדריך/ה הקלינית ותתכן שונות בין בתי הספר.

דרישות קדם

להתנסות קלינית ראשונה:

- אנטומיה ופיזיולוגיה חלק א+ב
- קבלת החלטות בסייעוד
- טיפול כוללני
- מבוא לפסיכולוגיה
- התנהגות מקצועית
- מיקרוביולוגיה
- כימיה וביוכימיה
- תי"ה א
- פרמקולוגיה
- פתולוגיה כללית וספציפית

התנסות קלינית שנייה:

- כל הקורסים המפורטים כדרישת קדם של חלק א'
- ציון עובר בקורס סיעוד המבוגר עיוני
- ציון עובר בהתנסות קלינית ראשונה

ציון

- הרכב ציון ההתנסות הוא: 72% הערכה מסכמת, 10% מטלה מונחת, 18% מבדק ידע.
- ציון עובר משוקלל של הקורס: 70.

ספרות חובה

- תקנות ונהלים של מנהל הסיעוד הרלוונטיים להתייחסות ולהוראה במסגרת סיעוד המבוגר
www.health.gov.il
- Berman, A., Snyder, S., J. & Frandsen, G. (2020). *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, Process, and Practice* (11th). Pearson Education.
- Comerford, K. (2025). *Nursing Drug Handbook* (45th ed.). Wolters Kluwer.
- Ignatavicius, D.D., Workman, M.L. & Rebar, C.R. (2023). *Medical-Surgical Nursing: Concepts for Clinical Judgment and Interprofessional Collaborative Care* (11th ed.). Elsevier.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

נספח א': חוזרים ונהלים למבדקי ידע

התנסות קלינית ראשונה

מס'	שם החוזר/נוהל	מקור וסימוכין
1	פעולות סיעוד לאחיות מוסמכות שעובדות במתאר/מחלקה לטיפול בחולי קורונה בבית חולים.	חוזר מנהל הסיעוד מס' 162/2020
2	תחומי עיסוק ופעילות של סטודנט לסייעוד המועסק במערך האשפוז והקהילה.	חוזר מנהל הסיעוד מס' 152/2019
3	ניהול הטיפול התרופתי- עדכון 2016	חוזר מנהל הסיעוד מס' 117/2016
4	נוהל להגבלה פיזית של מטופלים לצורך מתן טיפול רפואי	חוזר מנהל רפואה מס' 15/2009
5	מניעה וטיפול בפצעי לחץ במערך האשפוז והקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 153/2019
6	החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 126/2017
7	איתור חולים הזקוקים לעזרה בניידות	חוזר מנהל הסיעוד מס' 55/2003
8	איתור מסוכנות לנפילות בקרב מטופלים באשפוז ובקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 145/2019
9	אמצעי זהירות שגרתיים במוסדות רפואיים	מנהל המנהל הכללי מס' 10/2010
10	היגיינת ידיים במוסדות רפואיים	חוזר מנהל רפואה מס' 24/2009
11	אומדן, מניעה וטיפול בכאב על ידי אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 155/2019
12	מניעה איתור והתערבות בכף רגל סוכרתית ע"י אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 154/2019
13	החלטה על מתן חמצן והפסקתו למטופל מבוגר באשפוז באמצעות מערכת זרימה נמוכה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 127/2017
14	החזרת קנולה לטריכאה כפעולה מצילת חיים למטופל עם פיום קנה – פעולת סיעוד ברמת אחות מוסמכת-עדכון	חוזר מנהל האחיות מס' 217/2024
15	ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחיות המוסמכת	חוזר מנהל הסיעוד מס' 212/2024
16	מתן תרופות "בנות סיכון"	חוזר מנהל הרפואה מס' 41/2013

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסיעוד
התכנית להסבת אקדמאים

התנסות קלינית שנייה

מס'	שם החוזר/נוהל	מקור וסימוכין
1	הנחיות למניעת זיהומים הקשורים בצנתרים בכלי דם לטווח קצר ולטווח ארוך	חוזר חטיבת הרפואה מס' 11/2021
2	הסכמה לקבלת דם	חוזר מנהל הרפואה מס' 03/2014
3	הפעלת בנק דם ומתן עירויי דם ומרכיביו	חוזר מנהל רפואה מס' 11/2020
4	החלטה על הוצאת צנתר משלפוחית השתן כפעולת סיעוד לאחיות מוסמכות במחלקות פנימיות במערך האשפוז	חוזר מנהל הסיעוד מס' 210/2023
5	החלפה או החזרה של צינורית גסטרוסטום (צינורית הזנה) במערך האשפוז והקהילה החוזר מתייחס לצינורית עם בלונית Tube Gastrostomy Balloon	חוזר מנהל הסיעוד מס' 192/2022
6	תפקיד האחיות המוסמכות בתגובה אנפילקטית (Anaphylaxis) במערך האשפוז והקהילה-עדכון 2	חוזר מנהל הסיעוד מס' 204/2023
7	החלפת צנתר על חיקי (ציסטוסטום) כפעולת סיעוד לאחות מוסמכות במערך האשפוז בקהילה ובמתאר הבית	חוזר מנהל הסיעוד מס' 209/2023
8	הבטחת רצף הטיפול הסיעודי בעת השחרור ממוסד רפואי- עדכון חוזר 2016	חוזר מנהל הסיעוד, מס' 118/2016
9	גבולות השימוש בפרוטוקולים טיפוליים על ידי אחיות מוסמכות	חוזר מנהל הסיעוד מס' 94/2012
10	תהליך העברת משמרת "מקל" - במערך האשפוז והקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 151/2019
11	תפקיד האחיות מוסמכות בטיפול במטופל עם חשד לאירוע מוחי חד במערך האשפוז והקהילה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 191/2022
12	מינוי אפוסטרופוס על גופו של אדם ו/או רכושו במסגרת אשפוז ממושך	חוזר מנהל הרפואה מס' 10/2006
13	החלטה על התחלת הזנה למטופל בהכרה מלאה עם הפרעות בליעה לאחר ביצוע אומדן בליעה לאחר ביצוע אומדן בליעה ראשוני כפעולת סיעוד לאחות מוסמכות במחלקות שיקום, נירולוגיה וגריאטריה	חוזר מנהל הסיעוד מס' 193/2022
14	מתן היתר לביצוע פעולות סיעוד ופעולות חריגות המתווספות מעת לעת למסגרת העיסוק של אחיות מוסמכות	חוזר מנהל הסיעוד מס' 104/2014
15	ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחיות המוסמכות	חוזר מנהל הסיעוד מס' 212/2024

* ההנחיות קובצו מאתר האינטרנט של משרד הבריאות: www.health.gov.il

נספח ב': הנחיות לכתיבת מטלה מונחת בהתנסות קלינית ראשונה

תכנית טיפול סיעודית

מטרות

- קבלת החלטות קליניות על בסיס ידע וחשיבה קריטית
- הצגת תכנית טיפול הכוללת: אומדן, קריטריונים להערכה, התערבות והערכת התוצאות למטופל נבחר בפיקוח צוות הדרכה.

הנחיות

- בחר מטופל בשיתוף המדריכה
- תכנית הטיפול תתמקד ביום טיפול אחד במטופל אחד, בו טיפלת במהלך ההתנסות

שלב האומדן (30 נקודות)

- בצע איסוף נתונים אודות המטופל ממקורות קיימים. התייחס לסעיפים הבאים: (15 נקודות)
 - פרטים סוציו דמוגרפיים
 - אשפוז נוכחי – סיבת פנייה לאשפוז ואבחנה רפואית נוכחית
 - מחלות רקע, כולל ניתוחים
 - רגישות
 - טיפול תרופתי שמקבל: קבוע, באשפוז
 - ממצאי בדיקות רלוונטיות (מעבדה, הדמיה, אחר)
 - מידע נוסף רלוונטי עבור המטופל
 - אומדנים רלוונטיים
- נתח את האבחנה הרפואית העיקרית של המטופל, על-פי ספרות מקצועית עדכנית (15 נקודות)
 - הסבר בקצרה על אבחנתו הרפואית העיקרית של המטופל ועל הפתופיזיולוגיה
 - ערוך השוואה (יש להציג בטבלה) בין המטופל למוצג בספרות ע"פ הפרמטרים הבאים:
אפידמיולוגיה, אטיולוגיה, דרכי אבחון, סימנים ותסמינים קליניים, דרכי טיפול והסיבוכים.

שלב האבחון (20 נקודות)

- זהה והגדר את כל הבעיות הסייעודיות של המטופל, קיימות וצפויות.

שלב התכנון והיישום (30 נקודות)

- בחר 4 בעיות סיעודיות חשובות ביותר (קיימות ו/או צפויות). נסח את הבעיה הסייעודית כאבחנה סיעודית מלאה לפי PES (Problem, Etiology, Sign/Symptoms)
- לגבי כל אחת מהאבחנות הסייעודיות שנבחרה בסעיף קודם:
 - קבע קריטריונים להערכה \ תוצאות רצויות לטווח קצר ו/או ארוך
 - תכנן התערבות סיעודית בהתבסס על התוצאות הרצויות שקבעת תוך התחשבות ב:
 - סדר ביצוע הפעולות
 - תדירות ביצוע ההתערבות הנדרשת
 - צרכיו והעדפותיו של המטופל
 - עיתוי הביצוע
 - האחריות לביצוע (מי יבצע את הפעולה, כולל צוות רב מקצועי)
 - הוראות רפואיות ו/או פרוטוקולים מחלקתיים

שלב ההערכה (20 נקודות)

- רשום את התוצאות של ההתערבות בהתאם לקריטריונים להערכה שנקבעו
- קבע באיזו מידה הושגו מטרות ההתערבות (באופן מלא, חלקי, כלל לא)

כללי עריכה אקדמית:

- * את העבודה יש להגיש בהתאם לכללי עריכה אקדמית: דף שער, תוכן עניינים, מספור עמודים, רישום ביבליוגרפי על פי כללי APA בגוף העבודה וברשימת הביבליוגרפיה, גופן David גודל 12 בעברית וגופן Times New Roman גודל 12 באנגלית, רווח כפול בין השורות.

נספח ג': הנחיות למטלה מונחת בהתנסות קלינית שנייה**דיון קליני****מטרות**

- קיום למידה פעילה המשלבת ידע קליני בהתאמה למצבים מייצגים בהתנסות הקלינית, תוך כדי פיתוח מיומנויות של חשיבה קריטית וקבלת החלטות.
- שיתוף קבוצת הלומדים בידע וגישות שונות.

הנחיות וקריטריונים להערכת המטלה

תאריך: _____

שם הסטודנט: _____

נושא הדיון: _____

ניקוד	ציון	פרקים	הערות המדריך
		14. מבוא	
5		א. הצגת הנושא ותוכנית הדיון	
		ב. הרציונל לבחירת הנושא	
		15. מהלך הדיון	
20		הצגת המטופל	
15		הצגת הבעיה הבריאותית על פי ספרות מקצועית	
20		השוואה וניתוח הנתונים בהתייחס למטופל ולספרות	
15		הצגת מאמר מחקרי עדכני ורלוונטי לנושא (5 שנים אחרונות)	
		16. סיכום	
5		סיכום תכני הדיון	
		17. ניהול דיון	
10		הצגה על פי קריטריונים אקדמאים	
5		הפעלת הקבוצה באמצעים מגוונים ומעוררי עניין	

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
התכנית להסבת אקדמאים

	בהירות, רצף לוגי		5
--	------------------	--	---

* משך הצגת הדיון הקליני 20 דקות.

משוב מסכם :

ציון מסכם : _____ שם המעריך: _____